

ΜΑΡΚ ΚΑΡΝΕΪ Κρίση θα φέρει το σκληρό Brexit

Ο διοικητής της Τραπεζής της Αγγλίας, Μαρκ Κάρνεϊ, προειδοποίησε ότι επικείται κρίση καταστροφικότερη από εκείνη του 2008, εάν δεν υπάρξει εμπεριστατωμένη συμφωνία για έξοδο της χώρας από την Ε.Ε. και πρόβλεψη για μεταβατική περίοδο (29/3/2019 - 31/12/2020). Προειδοποίησε ακόμα ότι οι τιμές των κατοικιών ενδέχεται να υποχωρήσουν κατά 35%. Σελ. 9

ΕΛΛΑΔΑ Το 87% χρωστάει στην εφορία

Ο τετραπλασιασμός του αριθμού των φορολογουμένων που χρωστούν στην εφορία είναι μία ακόμη συνέπεια της κρίσης και της υπερφορολόγησης. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΑΔΕ ο αριθμός των πολιτών με οφειλές προς το Δημόσιο το 2010 δεν ξεπερνούσε το 1 εκατ. άτομα. Σήμερα, αγγίζει τα 4 εκατ. με το 87% να χρωστά έως 5.000 ευρώ. Σελ. 16

ΓΕΡΜΑΝΙΑ Επιδότηση κατασκευής μπαταριών

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι έτοιμη να επιτρέψει στη γερμανική κυβέρνηση να επιδοτήσει την κατασκευή μπαταριών για ηλεκτρικά αυτοκίνητα. Μεγάλες γερμανικές εταιρείες υποστηρίζουν πως ο τομέας δεν είναι κερδοφόρος και ότι απαιτούνται υψηλές επενδύσεις. Ωστόσο, παραβλέπουν τις προοπτικές, αφού έως το 2020 προβλέπεται τριπλασιασμός της ζήτησης. Σελ. 10

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Κύματα εθελούσιας από τις τράπεζες

Αρχή με την Τρ. Κύπρου το πρώτο τρίμηνο του 2019 – Στους 500 ο αριθμός των υπαλλήλων που θα αποχωρήσουν

Στην τεχνολογία στρέφονται οι κυπριακές τράπεζες, προκειμένου να μειώσουν τα έξοδά τους και να περιορίσουν τον αριθμό των υπαλλήλων τους. Στο πλαίσιο αυτό μελετούν σχέδια εθελούσιας εξόδου, τα οποία θα εφαρμο-

στούν μέσα στο 2019. Πρώτο μεγάλο πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», αναμένεται να εφαρμοστεί η Τράπεζα Κύπρου, δίχως να υπάρχει ακόμα κάτι επίσημο, καθώς δεν έχουν καθοριστεί

ακόμα οι προνοίεις του. Ίδιες πληροφορίες αναφέρουν πως στόχος της Τράπεζας είναι να αποχωρήσουν 500 υπάλληλοι. Εναλλακτικά της Τράπεζας αν δεν καταφέρει να πιάσει αυτό το στόχο είναι η επανεκπαίδευση των

υπαλλήλων σε θέσεις οι οποίες ενδεχομένως να πάψουν να λειτουργούν με την πάροδο των χρόνων. Το σχέδιο αυτό θα είναι το τέταρτο κατά σειρά που έχει εφαρμοστεί από το 2013. Οι τραπεζίτες στο τελευταίο Banking

Forum είχαν δηλώσει ότι στα επόμενα πέντε χρόνια η Κύπρος θα έχει μονοψήφιο αριθμό τραπεζών και είχαν στείλει ξεκάθαρα και το μήνυμά τους ότι οι θέσεις των τραπεζοϋπαλλήλων αναμένεται να μειωθούν. Σελ. 3

Advertisement for Hellenic Bank Mobile App with 'BLOCK-UNBLOCK YOUR CARD!' slogan

Κερδισμένη η Ρωσία από το εμπάργκο κατά του Ιράν

Ο πετρελαϊκός κλάδος της Ρωσίας είναι ο μεγαλύτερος κερδισμένος από την απόφαση του Ντόναλντ Τραμπ να επαναφέρει το εμπάργκο κατά της Τεχεράνης, παραδοσιακού συμμάχου της Μόσχας. Μολονότι η Ρωσία κινδυνεύει να έχει την ίδια τύχη με το Ιράν, αν της επιβληθεί νέο κύμα οικονομικών κυρώσεων από την Ουάσιγκτον, αυτή τη στιγμή επωφελείται. Οι πετρελαϊκές της έχουν αυξήσει την παραγωγή τους σε ιστορικά υψηλά επίπεδα στη μετασοβιετική περίοδο. Στόχος τους είναι να αναπληρώσουν το κενό από το νέο αποκλεισμό του ιρανικού πετρελαίου. Στα ύψη βρίσκεται, όμως, και οι χρηματιστηριακές τους αξίες. Σελ. 12

Η απαγωγή έδειξε τα κενά στην ασφάλεια των σχολείων

Συγκλονισμός και ανησυχία

Η απαγωγή των δύο εντεκάχρονων από την αυλή του δημοτικού Καμάρων αναδεικνύει τα κενά που υπάρχουν όσον αφορά την ασφάλεια των σχολείων. Μπορεί το θρίλερ που συγκλόνισε το παγκύριο να είχε αίσιο τέλος, αλλά γέννησε πολλά ερωτήματα. Δηλώσεις εκπροσώπων της ΠΟΕΔ και του υπ. Παιδείας. Σελ. 4

Παραδίδεται τον Δεκέμβριο μέρος της πλατείας Ελευθερίας

Διαφωνίες και καθυστέρηση

Μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου αναμένεται να παραδοθεί τμήμα της πλατείας Ελευθερίας. Αυτό αφορά τις γέφυρες, το πλακόστρωτο και την ολοκλήρωση των έργων στην οδό Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Ανοικτό παραμένει το κάτω μέρος της πλατείας. Διαφωνίες και νέες καθυστερήσεις. Σελ. 8

ΧΛΩΡΑΚΙΩΤΗΣ

Δεν έτυχα ευνοϊκή μεταχείριση για τα δάνεια

Μεσοσίης της ποινικής διαδικασίας ο πρώην Γενικός Διευθυντής της ΣΚΤ Ερωτόκριτος Χλωρακιώτης μίλησε στην Ερευνητική Επιτροπή για τη χορηγία των 18 εκατ. ευρώ. Υποστήριξε ότι δεν έτυχε ευνοϊκής μεταχείρισης για τον δανεισμό. Σελ. 5

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Μεταγραφές 4,66 δισ. το φετινό καλοκαίρι

Σημαντική άνοδο σημείωσαν φέτος οι διασυνοριακές μεταγραφές παγκοσμίως. Το φετινό καλοκαίρι διαπραγματεύθηκαν παγκοσμίως 4,66 δισ. ευρώ, φέρνοντας το σύνολο των διεθνών μεταγραφών στα 6,09 δισ. ως την 1η Σεπτεμβρίου. Σελ. 19

Θύμα του εμπορικού πολέμου η οικονομία

Ο εμπορικός πόλεμος έχει πλήξει την παγκόσμια οικονομία. Η διαπίστωση ανήκει στον οικο αξιολόγησε Fitch, που αναφέρει τις επιπτώσεις των δασμών και υποβαθμίζει τις προβλέψεις του για την ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας. Σελ. 11

Δύσκολος στόχος η μείωση των ΜΕΔ ελληνικών τραπεζών

Θα χρειαστούν νέα κεφάλαια

Γρίφο για δυνατούς λύτες αποτελούν οι νέοι στόχοι που πρέπει να παρουσιάσουν οι ελληνικές τράπεζες στις ευρωπαϊκές αρχές για τη μείωση των κόκκινων δανείων χωρίς ταυτόχρονα να χρειαστούν νέα κεφάλαια. Οι στόχοι προβλέπουν τον περιορισμό των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs) μεταξύ 15%-20% έως τα τέλη του 2021 από το σημερινό επίπεδο του 47,7%. Σελ. 15

Σχέδια και για delivery από την Uber

Η Uber προσέφερε επιπλέον εισόδημα σε εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους ανά τον κόσμο «μετατρέποντάς» τους σε οδηγούς ταξί. Επόμενος στόχος της είναι να κάνει κάτι αντίστοιχο σε όσους θέλουν να ασχοληθούν με το delivery. Έχει ήδη δημιουργήσει την Uber Eats και βρίσκεται σε συζητήσεις για ενίσχυση της θέσης της στη συγκεκριμένη αγορά μέσω εξαγοράς της βρετανικής Deliveroo. Σελ. 10

ΣΧΟΛΙΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

Το φιλότιμο κήρυξε επιστράτευση

Όση οργή προκάλεσε στον κόσμο η πρωτοφανής για την Κύπρο απαγωγή δύο μαθητών από το σχολείο τους, το πρωί της Τρίτης (25/09/2018), άλλο τόσο ήταν και ο συγκλονισμός της κοινωνίας που έζησε τις επτά ώρες της απουσίας των δύο παιδιών ως ήταν παιδιά της κάθε οικογένειας ξεχωριστά. Την αγωνία των ανθρώπων για την έκβαση της περιπέτειας των εντεκάχρονων Θεμιστοκλή Ντόγκλη και Φίλιππου Σταματάκη, την έκοβες με το μαχαίρι. Τόσο που την έπιανες στις κινήσεις, στα λόγια και κυρίως στα πρόσωπα. Ήταν μεν παρήγορο να βλέπεις ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις να σπεύδουν στο δημοτικό σχολείο των Καμάρων και να αρχίζουν να κτενίζουν την περιοχή. Ήταν ελπιδοφόρο να παρατηρείς ότι πάνω από τη Λάρνακα πετούσαν ελικόπτερα. Ήταν ακόμα πρωτόγνωρη και η κινητοποίηση συνεργείων καθαριότητας του Δήμου Λάρνακας που πραγματοποιούσαν περιπολίες. Εκείνο όμως που συγκλόνισε ήταν ότι ξαφνικά γύρω στις οκτώμισι το πρωί, όταν μαθεύτηκαν τα μαντάτα, όταν ανακοινώθηκαν τα πρώτα στοιχεία για τον απαγωγέα και τον ύπουλο τρόπο που χρησιμοποίησε για να παρηπλησθεί τα δύο απονήρευτα παι-

διά, στην Κύπρο ξαφνικά συννεφίασε. Κατέβηκαν τα βλέμματα, έσφιξαν οι καρδιές και το φιλότιμο κήρυξε γενική επιστράτευση! Εκείνο το πρωτόγνωρο αλλά τόσο δυνατό συναίσθημα, που μέσα στον ορμηματό της καθημερινής σκοτούρας και της ρουτίνας νομίσαμε ότι εκφυλίστηκε και πάει να χαθεί διά παντός, αίφνης κατέκλυσε τον κόσμο της Κύπρου και τον μετέτρεψε στον μεγαλύτερο στρατό καταδωθέντων του απαγωγέα. Γιατί ο ανώνυμος πολίτης, ο φιλόπνοος και κατά κανόνα νομοσταγής, μπορεί και να αντιληφθεί την εγκληματική αντίδραση ενός ενήλικα έναντι σε άλλο ενήλικα και

να αναζητήσει ακόμα και ελαφρυντικά, ωστόσο δεν μπορεί να κατανοήσει και κυρίως να συγχωρήσει εγκληματική δράση ενήλικα έναντι ανηλίκου. Η απαγωγή στη Λάρνακα κορύφωσε την αγανάκτηση της κοινωνίας, που μόλις πριν λίγες μέρες αντέδρασε σφόδρα στην απονομή προεδρικής χάρτης και την αποφυλάκιση παιδεραστή, ενώ τον περασμένο Μάρτη είχε συγκλονιστεί από την αυτοκτονία της 29χρονης Ελένης Φραντζή, θύματος των αγάπτρευτων τραυμάτων που της προκάλεσαν οι βραμμοί από τεσσάρων ετών που υπέστη από τον ιερέα θετό της πατέρα

με συνεργό την παπαδιά. Έτσι αυτή τη φορά, παρά την μεγάλη κινητοποίηση των δυνάμεων των αρχών ασφαλείας, η δύναμη που έδρασε καταλυτικά ήταν αυτή της κοινωνίας. Ο πολίτης που με τις πληροφορίες του έπλεξε το νήμα που οδήγησε στο δράστη και στα δύο παιδιά αποδεικνύοντας ότι είναι ο ακρογωνιαίος λίθος για συνοχή, νομιμότητα και ασφάλεια στην πολιτεία. Το κράτος πρέπει να φροντίσει να αποκαταστήσει στη συνείδηση του πολίτη την τρωθείσα εμπιστοσύνη του και το πρώτο βήμα είναι να καταστήσει τους σχολικούς χώρους απόλυτα ασφαλείς.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Ενημέρωση, η καλύτερη ασφάλεια του κινδύνου

Την ώρα που γράφεται αυτό το άρθρο τελειώνει αίσιας η απαγωγή των δύο αγοριών που σημειώθηκε έξω από το σχολείο τους στη Λάρνακα. Μάλιστα η έκβαση δεν μπορούσε να ήταν καλύτερη αφού τα παιδιά βρέθηκαν σώα και ο απαγωγέας συνελήφθη. Την ώρα που θα διαβάζουμε αυτό το άρθρο πιθανώς να ξέρουμε και περισσότερα για τα κίνητρα του δράστη ή των δραστηνών που οδήγησαν στην απαγωγή.

Κατ'εμένα (που πόρρω απέχω από το να είμαι ειδικός), ο απαγωγέας δεν στόχευε εκ των προτέρων τα δύο συγκεκριμένα παιδιά, μιας και σύμφωνα με μαρτυρίες, είχαν προσεγγιστεί και άλλα παιδιά (δύο με τρία) τα οποία είτε αρνήθηκαν ή απλά αγνόησαν την παραίνεση για βοήθεια από έναν άγνωστο. Άρα το κάθε παιδάκι ήταν πιθανός στόχος.

Αυτό διαφοροποιούσε την υπόθεση από αυτήν που σημειώθηκε πριν λίγο καιρό και είχε σαν υπόβαθρο διαφορές μεταξύ γονέων για την φύλαξη και κηδεμονία του παιδιού.

Απ'εκει και πέρα, όταν φθάσαμε να βλέπουμε απαγωγές παιδιών από σχολεία με το ξημέρωμα συνεπικουρούμενα με τα όσα ακούμε να συμβαίνουν ανά το παγκόσμιο σε ατομική ή/και οργανωμένη βάση, το μυαλό θολώνει με το εύρος των πιθανολογούμενων κινήτρων. Τι να υποθέσει κάποιος; Λύτρα; Βιασμούς; Δολοφονίες; Σωματεμπόριο; Εμπόριο οργάνων; Τι;

Η ανθρώπινη πτυχή του θέματος έχει να κάνει με τις νοουθεσίες και συστάσεις που πρέπει να κάνουμε όλοι οι γονείς προς τα παιδιά μας για την προσέγγισή τους από τρίτους, αλλά και η επιμόρφωση των παιδιών με συγκεκριμένα προγράμματα στο σχολείο.

Παραλείπει πραγματικά ο νους του ανθρώπου για τα όσα τραγικά έζησαν τα παιδιά και οι γονείς τους. Τα μεν παιδιά πήγαν ανέμελα στο σχολείο τους, οι δε γονείς ανέμελοι στις δουλειές τους για το μεροκάματο που θα εξασφαλίσει μια καλύτερη ζωή στα παιδιά τους. Και εμφανίζεται ένας διαταραγμένος να μπει ανάμεσα σε όλο αυτό.

Ας μην βιαστούμε να κομπήσουμε το «σύστημα» σαν σάπιο, γυμνό, διάτρητο και με ό,τι κοσμικό επίθετο μας έρθει στο νου, που να το ισοπεδώσει. Δεν είμαι βέβαιος ότι αξίζει στις τέτοιες ισοπεδωτικές προσεγγίσεις. Κατ'εμένα ένα πρόβλημα έχει πάντοτε τουλάχιστον δύο διαστάσεις. Στην προκειμένη περίπτωση το διαχωρίζω σε δύο: την ανθρώπινη και των αποτρεπτικών εξοπλιστικών μέσων.

Η ανθρώπινη πτυχή του θέματος έχει να κάνει με τις νοουθεσίες και συστάσεις που πρέπει να κάνουμε όλοι οι γονείς προς τα παιδιά μας για την προσέγγισή τους από τρίτους, αλλά και η επιμόρφωση των παιδιών με συγκεκριμένα προγράμματα στο σχολείο.

Και αυτά πρέπει να γίνονται ανά κατηγορίες ηλικιών επειδή διαφορετική είναι η αντίληψη του περιβάλλοντος και των κινδύνων από τα παιδιά σε νηπιακή ηλικία, διαφορετική μεταξύ 6 – 10 χρονών, 11 – 13 χρονών και διαφορετική μεταξύ 14 – 17 χρονών. Είναι ουσιώδες τα παιδιά να γνωρίζουν τους κινδύνους, να γνωρίζουν τους τρόπους αντιμετώπισης και να μην παρεκκλίνουν από αυτούς.

Για παράδειγμα, ένα τρίτο παιδάκι προφανώς είχε καλύτερη αντίληψη του κινδύνου και απέφυγε να προσεγγίσει τον άγνωστο. Όμως ηλικιακά ίσως δεν ήταν τόσο η αντίληψη του κινδύνου που να αποθαρρύνει ή να αποτρέψει τους συμμαθητές του από το να τον προσεγγίσουν αυτοί, ή να πάει να το αναφέρει αμέσως σε κάποιον υπεύθυνο στο σχολείο.

Εάν από την άλλη δεν είμαστε γνώστες και εμείς οι γονείς του πως θα νοουθετούμε τα παιδιά μας αναλόγως της ηλικίας τους, τότε θα πρέπει και εμείς να επιμορφωθούμε. Επειδή και η καλύτερη αστυνόμευση να υπάρχει, ένα τέτοιο κακό μπορεί να συμβεί κάτω από τη μύτη μας χωρίς να το πάρει κανένας χαμπάρι.

Και ερχόμαστε στα άλλα μέσα. Ναι θα πρέπει οι προδιαγραφές των σχολείων να θέτουν ξεκάθαρες απαιτήσεις. Και να εφαρμόζονται σε όλα τα σχολεία. Ένα παράδειγμα είναι οι ψηλές περιφράξεις με υλικά και οσέδια που αποθαρρύνουν ή ακόμη εκμηδενίζουν την πιθανότητα κάποιος να εισέλθει και να εξέλθει από την περίμετρο του σχολείου και χωρίς να κάνει τα σχολεία να μοιάζουν με φυλακές.

Όλες οι εισοδοί να κλειδώνουν με την ολοκλήρωση της προσέλευσης των μαθητών. Σε πολλά σχολεία αυτό γίνεται ήδη. Τα σημεία αποβίβασης και επιβίβασης μαθητών σε αυτοκίνητα να ελέγχονται από κάμερες ψηλής ευκρίνειας. Μιας και όλοι δίνουμε κινητά στα παιδιά μας, θα πρέπει να εξασφαλίσουμε τη συναίνεση τους στο να έχουμε ενεργοποιημένες εφαρμογές εντοπισμού τους σε περιπτώσεις που τους τηλεφωνούμε και δεν ανταποκρίνονται. Θα πρέπει να τα διαπαιδαγωγήσουμε στο ότι είναι θέμα δικής τους ασφάλειας και όχι επέμβασης μας στην ιδιωτικότητα τους.

Αλλά πρέπει να γίνει κατανοητό ότι και όλα τα τεχνολογικά ή άλλα μέτρα ασφαλείας να εφαρμοστούν, κανένα δεν μπορεί να αποτρέψει το λάθος «ναί» ή να πει το σωστό «όχι» εκ μέρους του παιδιού στο λάθος άτομο. Και δεν είμαστε στο σημείο να ζούμε σε μια χώρα τέτοιας επικινδυνότητας που θα πρέπει τα παιδιά μας να συνοδεύονται από σωματοφύλακες. Γι'αυτό μιλάει στα παιδιά σας, με παραδείγματα και εικόνες. Θα σας ακούσουν.

Κατά τ'άλλα, ελπίζω να είναι ένα μάθημα προς όλους, πως η αναδιάρθρωση της παιδείας αγγίζει πολλά θέματα, όπως και αυτό της σωματικής ασφάλειας παιδιών και εκπαιδευτικών από εξωγενείς και ενδογενείς παράγοντες. Γι'αυτό ας σταματήσουν να ασχολούνται με τρίχες και ας ασχοληθούν με την ουσία των τόσων προβλημάτων.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Η απαγωγή, το επίπεδο του Άντρου και ο Χάρης

Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ

Η πρωτοφανής ιστορία με την απαγωγή των δύο παιδιών στη Λάρνακα έφερε ξανά στην επιφάνεια, με τραγικό τρόπο, την απουσία ασφάλειας και διαδικασιών στα δημόσια σχολεία. Μια τεράστια έλλειψη που καμιά κυβέρνηση δεν κατάφερε να εφραμοίσει και να κατοχυρώσει. Θα είναι άραγε το πρώτο θέμα αύριο στη συνάντηση που θα έχουν ο Χαμπαούρης και η Ζέτα με τους ηγέτες των εκπαιδευτικών ή θα συνεχίσουν τους μονολόγους που επαναλαμβάνουν για μήνες;

Προσπάθησε η ΚΙΣΑ να απαντήσει σε όσα έγραψε προχθές η στήλη αλλά μάλλον έριξε... μελάνι. Η "απάντησή" της αφορούσε οτιδήποτε άλλο από τα ερωτήματα που διατυπώσαμε. Στην ουσία απλά τα επαναλάβαμε, αφού άλλοι τα διατύπωσαν πολλές φορές πριν από εμάς. Τα επαναλαμβάνουμε: -Ποιοι χρηματοδοτούν την ΚΙΣΑ; -Ποιο μισθό λαμβάνει ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Δώρου Πολυκάρπου για να ασκεί... εθελοντικό έργο; -Ποια είναι η σχέση της συζύγου του Εκτελεστικού Διευθυντή, δικηγόρου Νικολέτας Χα-ραλαμπίδου με την οργάνωση και ποια ποσά έχει λάβει από αυτήν τα τελευταία χρόνια για ποια εργασία; -Γιατί δεν εμφανίζεται ποτέ κανείς άλλος από την ΚΙΣΑ παρά μόνο ο Δώρος Πολυκάρπου, λες και είναι μονοπόρρω; -Γιατί χρειάστηκε τα στελέχη της οργάνωσης να κάνουν προσωπικά δάνεια 80-90 χιλιάδων ευρώ για να μπορεί αυτή να λειτουργεί; -Ποια στελέχη αυτοχρημάτισαν τόσο πολύ, που πήγαν να χρήματα των δανειών για την οργάνωση που συγκεκριμένου όγκου εργασιών και γιατί τόσο αυτοθυσία; -Μπορούν άραγε να πληρώνουν τα δάνεια τους μετά την οικονομική κρίση τα συγκεκριμένα στελέχη; Από ποιους πόρους; -Γιατί στο διαδίκτυο οι οικονομικές καταστάσεις της ΚΙΣΑ είναι μόνο μέχρι το 2015, παρά τις επαναληπμένες υποσχέσεις ότι για σκοπούς διαφάνειας θα τα δημοσιεύσουν όλα στο διαδίκτυο;

Δεν πρόλαβε ο ΓΓ του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού να δώσει τα εύσημα στο ΚΥΠΕ για τον άσφο τρόπο που αυτό εργαζόταν και μια μέρα μετά μάλλον άλλαξε ιδέα...

Το δεύτερο σε συνάντηση που είχε με το νέο Δ.Σ. του ΚΥΠΕ δόλωσε πως αυτό "μέχρι σήμερα λειτουργεί με τρόπο που εδράζεται στα σωστά πλαίσια". Χθες, Τρίτη, το ΑΚΕΛ παραπονέθηκε ότι το ΚΥΠΕ απέδωσε "δυσ-

«Πάλλοι στέλνουν μου συγχαρητήρια ο Οδυσσεάς;»

στυχώς λανθασμένα" τις δηλώσεις του σχετικά με την απαγωγή των δύο παιδιών στη Λάρνακα.

Οστόσο και στις "σωστές" δηλώσεις του Άντρος που δόθηκαν στη δημοσιότητα πήραμε η αναφορά: "Το υπουργείο Παιδείας έχει τεράστιες ευθύνες να πάρει όλα τα απαραίτητα μέτρα έτσι ώστε να μην υπάρξει επανάληψη τέτοιων φαινομένων". Κι αυτό λίγο μετά την ανακοίνωση της απαγωγής ενώ κανείς δεν γνώριζε περί τίνος επρόκειτο και ποια θα ήταν η εξέλιξη της υπόθεσης.

Η κυρία Γιαννούλλα, η οποία ως γνωστόν, ακούει όλα όσα ψιθυρίζονται στους διαδρόμους του ΑΚΕΛ και ακόμη περισσότερο, μου ανέφερε πως αυτό που ενόχλησε ιδιαίτερα

τον Άντρο και άλλους στην ηγετική ομάδα, είναι οι κατηγορίες που εκτοξεύτηκαν στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης ότι ενώ όλοι αγωνιούσαν για τη τύχη των παιδιών αυτός βγήκε με μικροπολιτικές δηλώσεις. Και μάλιστα λίγο μετά που είχε ρίξει στον Πρόδρομο ένα "ο καθένας έχει το επίπεδο του" και λέγοντας: "δεν θα σχολιάσω ποιος είναι εμμο-νικός και ποιος όχι παρότι θα μπορούσα να πω πολλά για τον κ. Προδρόμο".

Για άλλη μια επιλογή ελέγχεται ο Χάρης Γεωργιάδης. Μετά τους Νικόλα Κατζίγιαννη και Γιάννο Σταυρινίδη με τους οποίους συνδέεται, σειρά πήρε ο φίλος του Σάββας Χα-πέρης ο οποίος διορίστηκε αντιπρόεδρος στο ΧΑΚ ενώ είχε προσληφθεί και σε τράπεζα που είναι εισηγμένη στο ΧΑΚ. Δηλαδή

στην Ελληνική στην οποία μεταφέρθηκε ως στέλεχος του Συνεργατισμού. Ο Οδυσσεάς-Τσακ Νόρις κάνει νέο πάρτι και στέλνει επιστολές στον πρόεδρο του ΧΑΚ αλλά και στον Γενικό Εισαγγελέα θέτοντας θέμα ασυμβίβαστου.

Τελικά ο Χάρης, παρά τις επιτυχίες του με τους αριθμούς και τους δείκτες, που του αναγνωρίζονται διεθνώς, εντός δεν τα πάει καθόλου καλά με τις επιλογές προσώπων. Και να ήταν η πρώτη φορά; Το κακό τρίτοστο και κατ'άλλους ο αριθμός είναι μεγαλύτερος...

Κονίζ: Ποια κυρία που κινείται έντονα στη δημόσια σφαίρα έχει πέσει σε κατάθλιψη που τα φώτα της δημοσιότητας στράφηκαν αλλού.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Επιμέλεια ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Τα Nostalgia Parties είναι μία σειρά θεματικών pop-up μουσικών εκδηλώσεων, η οποία ξεκίνησε το 2014 και μέχρι σήμερα, σε όλη την Κύπρο, έχουν πραγματοποιηθεί περισσότερες από 30 εκδηλώσεις.

Βραδιά αγαπημένων ρυθμών

Το **Σάββατο 29 Σεπτεμβρίου** στην Παλιά Ηλεκτρική στη Λευκωσία, επιστρέφουν τα «Nostalgia Parties» σε ρυθμούς Rock n' Roll, Soul, Funk, Swing και πολλά άλλα! Η νύχτα θα ξεκινήσει με ζωντανή Jazz μουσική και θα συνεχιστεί με DJs και αγαπημένα κομμάτια από τις δεκαετίες του '40, του '50s και του '60.

Η βραδιά θα ξεκινήσει στις 9:30 το βράδυ με Live Κουαρτέτο που αποτελείται από τους Charis Ioannou στο σαξόφωνο, τον Greg Makamian στο κοντραμπάσο, τον Efraimidis Konstantinos στο κλαρινέτο και τον Marios Spyrou στα τύμπανα. Στις 11:00 στα decks θα ανέβουν οι DJs Claudio & Marcos, οι οποίοι με τις μουσικές τους επιλογές θα διασκεδάσουν το κοινό μέχρι τις 2 το πρωί!

Τα Nostalgia Parties είναι μία σειρά θεματικών pop-up μουσικών εκδηλώσεων, η οποία ξεκίνησε το 2014 και μέχρι σήμερα, σε όλη την Κύπρο, έχουν πραγματοποιηθεί περισσότερες από

Η βραδιά θα ξεκινήσει στις 9:30 το βράδυ με Live Κουαρτέτο.

καλύψουν είναι ευπρόσδεκτοι σε αυτά τα όμορφα μουσικά ταξίδια. Είναι σημαντικό ότι πολλές φορές και όταν αυτό είναι εφικτό, οι εκδηλώσεις έχουν φιλόπονητο χαρακτήρα, καλύπτοντας τις ανάγκες εγγεγραμμένων οργανισμών και συνδέσμων της Κύπρου, οι οποίοι έχουν ανάγκη από οικονομική ενίσχυση. Αυτή τη φορά με επιπρόσθετη από την εισοδο προαιρετική εισφορά ενός ευρώ θα ενισχυθεί το D.O.G RESCUE CYPRUS (DALI ORGANIZED GROUP) το οποίο προσφέρει στέγη, τροφή και κτηνιατρική φροντίδα σε 150+ σκυλιά και λειτουργεί επί εθελοντικής βάσης, και συντηρείται από εισφορές.

Πληροφορίες: Είσοδος €7 + €1 (προαιρετική προσφορά για το D.O.G RESCUE CYPRUS). Φαγητό από Smokey Dee's, 9:00 - 02:00 (συμπ. και χορτοφαγικό). Κρατήσεις (περιορισμένες): 99224335.

Διάλεξη στο Ινστιτούτο Κύπρου

Συνεχίζοντας την επιτυχημένη σειρά διαλέξεων «Ενρικό Φέρμι», η οποία διοργανώνεται κάθε χρόνο σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Ιταλίας και το Dante Alighieri Society, το Ινστιτούτο Κύπρου φέτος φιλοξενεί τον καθηγητή Antonio Sgamellotti. Ο καθηγητής θα παρουσιάσει διάλεξη με θέμα «Μοριακές Επιστήμες και Πολιτιστική Κληρονομιά». Η διάλεξη θα δοθεί στα αγγλικά, και θα λάβει χώρα στις εγκαταστάσεις του Ινστιτούτου Κύπρου. Ο Antonio Sgamellotti είναι ομότιμος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Περούτζια και μέλος της Accademia dei Lincei. Κατά τη διάρκεια της μακρόχρονης καριέρας του, εξειδικεύτηκε στη μελέτη των ιδιοτήτων των μορίων, εφαρμόζοντας τις γνώσεις του σε υλικά αρχαιολογικού και ιστορικού ενδιαφέροντος.

Η επίσκεψη του καθηγητή Antonio Sgamellotti φιλοξενείται από τα εργαστήρια χαρακτηρισμού τέχνης «Ανδρέας Πίττας» του Ινστιτούτου Κύπρου. **Πληροφορίες:** Ινστιτούτο Κύπρου, Κωνσταντίνου Καβάφη 20, Αθαλάσσα, Αγλαντζιά, Λευκωσία, Πέμπτη 27 Σεπτεμβρίου, ώρα 6 μ.μ. Πληροφορίες για την ομιλία όπως και βιογραφικό του ομιλητή, στην ιστοσελίδα της διάλεξης στο <https://bit.ly/2xyti06>.

Ο καθ. Antonio Sgamellotti θα παρουσιάσει την φετινή διάλεξη «Ενρικό Φέρμι» στο Ινστιτούτο Κύπρου.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΗΛΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΑΣ • Διευθύνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ετοιμάζει πρόγραμμα εθελούσιας η Τρ. Κύπρου

Αναμένεται να εφαρμοστεί το πρώτο τρίμηνο του 2019 – Στους 500 ο αριθμός των υπαλλήλων που θα αποχωρήσουν

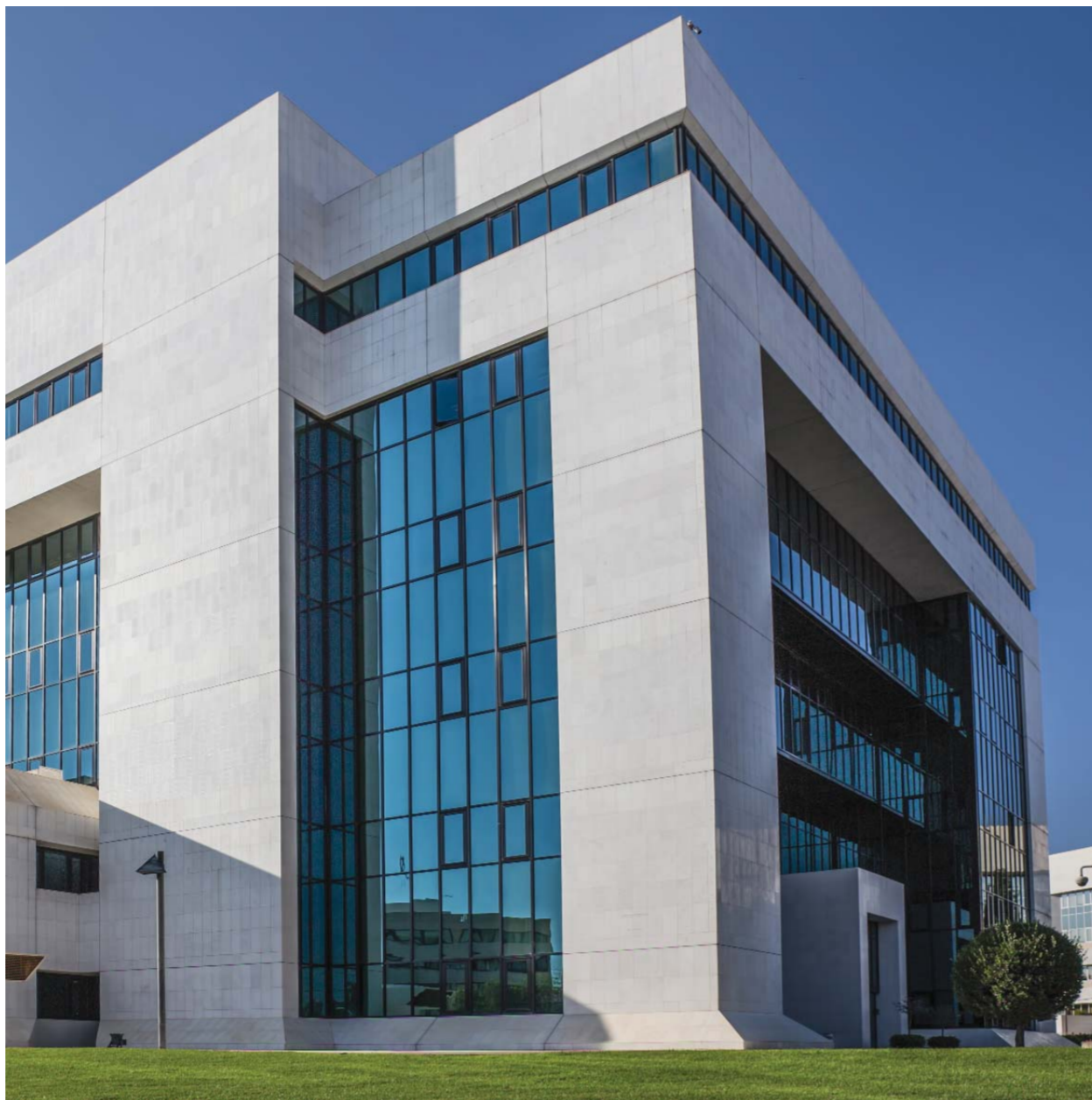
Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Κύματα προγραμμάτων εθελούσιας εξόδου αναμένονται με την έναρξη του νέου χρόνου, με τις ηγεσίες των περισσότερων πιστωτικών ιδρυμάτων να βλέπουν μείωση των υπαλλήλων τους. Πρώτο μεγάλο πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», αναμένεται να εφαρμοστεί η Τράπεζα Κύπρου, δίχως να υπάρχει ακόμα κάτι επίσημο. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η εφημερίδα δεν έχουν καθοριστεί ακόμα οι πρόνοιες για το Σχέδιο Εθελούσιας Εξόδου της Τράπεζας.

Ωστόσο, συζητείται εντός των διαδρόμων και βρίσκεται σε αρχική μορφή. Ίδιες πληροφορίες αναφέρουν πως στόχος της Τράπεζας –αν και πρώιμη σκέψη ακόμα– είναι να αποχωρήσουν 500 υπάλληλοι, κάτι που θα γίνει στο πρώτο τρίμηνο του 2019. Εναλλακτική της Τράπεζας αν δεν καταφέρει να πιάσει αυτό το στόχο είναι η επανεκπαίδευση των υπαλλήλων σε θέσεις οι οποίες ενδεχομένως να πάθουν να λειτουργούν με την πάροδο των χρόνων. Όλα τα παραπάνω στη βάση μόνο και μίας θεωρίας, αυτής της τεχνολο-

Οι τράπεζες της Κύπρου «τσακώνονται» με ανακοινώσεις για το ποια έχει περισσότερα καταστήματα, περισσότερους υπαλλήλους, πόσα χρεώνουν για παραδοσιακές τραπεζικές εργασίες, την ίδια ώρα που η τεχνολογία έχει εισβάλει για καλά στο χώρο τους.

γική εξέλιξη και του βάρους που θα δείξει η τράπεζα σε αυτό τον τομέα. Επίσης, η Τράπεζα –όπως κάθε τράπεζα εξάλλου– αναμένεται με το Σχέδιο να ανακόψει τα ετήσια έξοδα προσωπικού της. Προηγούμενα σχέδια έδειξαν πως η τράπεζα εξοικονομεί γύρω στα 12 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο για κάθε 200–250 υπαλλήλους που αποχωρούν. Άρα, αν απλώς ότι θα αποχωρήσουν

Για το αμέσως επόμενο διάστημα και πόσω μάλλον για την επόμενη δεκαετία, οι Τράπεζες της Κύπρου –και όχι μόνο η Τράπεζα Κύπρου– βλέπουν ως κύριο ανταγωνιστή την τεχνολογία και όχι τα άλλα παραδοσιακά τραπεζικά ιδρύματα της Κύπρου.

γύρω στα 500 πρόσωπα από την Τράπεζα Κύπρου, ένας «πρόχειρος» υπολογισμός δείχνει εξοικονομήσεις 24 εκατ. ευρώ το χρόνο.

Το σχέδιο αυτό θα είναι το τέταρτο κατά σειρά που έχει εφαρμοστεί από το 2013. Τέλος, αναφορικά για τα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα του σχεδίου που θα υποστεί λόγω των αποζημιώσεων, με τους ίδιους «πρόχειρους» υ-

πολογισμούς θα ανέλθει στα 75 εκατ. ευρώ. Υπενθυμίζεται πως στο σχέδιο εθελούσιας που είχε εφαρμοστεί τον Ιούνιο του 2016 και που είχαν φύγει 369 άτομα, είχε κοστίσει στο Ίδρυμα 57 εκατ. ευρώ. Τα τελευταία αποτελέσματα της Τράπεζας για το πρώτο εξάμηνο του 2018 αναφέρουν πως τα συνολικά έξοδα ανήλθαν σε 218 εκατ. ευρώ (σε σύγκριση με 214 εκατ. για

το α' εξάμηνο 2017), εκ των οποίων το 53% αφορούν κόστος προσωπικού (116 εκατ. ευρώ), 41% αφορούν άλλα λειτουργικά έξοδα (90 εκατ. ευρώ) και 6% (12 εκατ. ευρώ) αφορούν ειδική εισφορά επί των καταθέσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο και συνεισφορά ΕΤΕ. Τα συνολικά έξοδα για το β' τρίμηνο του 2018 ανήλθαν σε 112 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 106

εκατ. ευρώ για το α' τρίμηνο του 2018 (αύξηση 5%). Το κόστος προσωπικού ανήλθε σε 116 εκατ. ευρώ για το α' εξάμηνο 2018, αυξημένο κατά 4% σε ετήσια βάση, κυρίως λόγω της επίδρασης από την ανανέωση της ετήσιας συλλογικής σύμβασης της συντεχνίας των υπαλλήλων. Το κόστος προσωπικού για το β' τρίμηνο 2018 ανήλθε σε 58 εκατ. ευρώ, στα ίδια επίπεδα με το προηγούμενο τρίμηνο. Ο δείκτης κόστους προς έσοδα για το β' τρίμηνο 2018 ανήλθε σε 56%, σε σύγκριση με 46% για το α' τρίμηνο 2018, αντικατοπτρίζοντας κυρίως τη μείωση στο σύνολο εσόδων κατά 13% σε τριμηνιαία βάση. Η ανανέωση της συλλογικής σύμβασης για το 2018 βρίσκεται ακόμα σε διαπραγμάτευση, καταλήγει η Τράπεζα.

Εκθρός η τεχνολογία

Για το αμέσως επόμενο διάστημα και πόσω μάλλον για την επόμενη δεκαετία, οι Τράπεζες της Κύπρου –και όχι μόνο η Τράπεζα Κύπρου– βλέπουν ως κύριο ανταγωνιστή την τεχνολογία και όχι τα άλλα παραδοσιακά τραπεζικά ιδρύματα της Κύπρου. Από την περασμένη εβδομάδα οι κυπριακές τράπεζες γνώθουν την ανόσια της Fintech εταιρείας Revolut, η οποία προσφέρει πλέον τις υπηρεσίες της και στην ελληνική γλώσσα. Μπορούν πλέον ακόμα και αυτοί που δεν γνωρίζουν την αγγλική γλώσσα τόσο καλά να ανοίξουν ένα τρεχούμενο λογαριασμό μέσω διαδικτύου και να μεταφέρουν χρήματα δικώς προμήθειες λόγω μετατροπής του συναλλάγματος. Κι ενώ λαμβάνουν χώρα όλα αυτά, οι τράπεζες της Κύπρου «τσακώνονται» με ανακοινώσεις για το ποια έχει περισσότερα καταστήματα, περισσότερους υπαλλήλους και για το πόσα χρεώνουν στις παραδοσιακές τραπεζικές εργασίες τις οποίες, μεταξύ άλλων, θέλουν να καταργήσουν (π.χ. επιταγές). Ο Nikolay Storonsky, σε σχετικό δελτίο τύπου της εταιρείας Revolut, σχολιάζει με δικό του τρόπο τα παραπάνω, λέγοντας πως η Revolut ήρθε για να τερματίσει το «πάρτι» για τους τραπεζίτες και να προσφέρει στην Κύπρο μια καθημερινή, καινοτόμο τραπεζική εναλλακτική λύση, αφού όπως υποστηρίζει, οι μεγάλες κυπριακές τράπεζες έχουν επωφεληθεί από τους πελάτες τους για χρόνια με ατελείωτες

τραπεζικές αμοιβές και ανεπαρκή τεχνολογία.

Επανεκπαίδευση

Οι κυπριακές τράπεζες αναπόφευκτα θα πρέπει να στραφούν στην τεχνολογία. Εκεί οδεύει το τραπεζικό σκηνικό, ασχέτως των Σχεδίων Εθελούσιας Εξόδου που θα έρθουν. Η τεχνολογία όμως δυστυχώς συνεπάγεται την αντικατάσταση εργασιών που γίνονται από υπαλλήλους –όχι μόνο σε τράπεζες– από εφαρμογές και αυτοματισμούς. Άρα είτε μιλάμε για 500 υπαλλήλους της Τράπεζας Κύπρου στο πρώτο τρίμηνο του 2019, είτε για άλλους 500 της x και ψ εκάστοτε τράπεζας, είναι κάτι που επίσης αναπόφευκτα θα γίνει. Και θα γίνει. Εντός του 2019 αναμένονται και άλλα Σχέδια Εθελούσιας από κυπριακές τράπεζες. Οι τραπεζίτες στο τελευταίο Banking Forum το είχαν δηλώσει χαρακτηριστικά: Στα επόμενα 5 χρόνια η Κύπρος δεν θα έχει 13 τράπεζες, η Κύπρος θα έχει μονοψήφιο νούμερο τραπεζών. Άρα, είχαν στείλει ξεκάθαρα και το μήνυμά τους ότι οι θέσεις των τραπεζοϋπαλλήλων αναμένεται να μειωθούν, αν και δεν το είχαν πει ξεκάθαρα. Τραπεζικές πηγές δήλωσαν στην «Κ» πως η λύση δεν είναι μόνο τα Σχέδια Εθελούσιας Εξόδου και η μείωση των τραπεζοϋπαλλήλων. Λύση η αυτή είναι και η επανεκπαίδευση. Βάσει των ικανοτήτων του κάθε υπαλλήλου, της ηλικίας του, των σπουδών του και άλλων στοιχείων που θα αξιολογηθούν, αρκετοί θα επανεκπαιδευτούν από τις ίδιες τις τράπεζες ώστε να χρησιμοποιηθούν για άλλες ανάγκες.

Γρίφος η ΕΤΥΚ

Γρίφος για τα Σχέδια Εθελούσιας Εξόδου η στάση που θα τηρήσει η Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου. Τα μέλη της σίγουρα αντιλαμβάνονται την ανάγκη για τεχνολογική στροφή στον κλάδο, διότι εάν δεν μεταμορφωθούν δεν πρόκειται να συνεχίσει να υπάρχει ο κλάδος, τουλάχιστον στην παραδοσιακή του μορφή. Είδαμε στην τελευταία πράξη Εθελούσιας, αυτή της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας, αν και δόθηκαν επαρκείς αποζημιώσεις, κράτησαν μια ιδιαίτερη στάση και διαχώρισαν τη δική τους θέση από αυτές των συντεχνιών ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΠΑΣΣΑΥ.

Η ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΔΕΝ ΧΑΡΙΖΕΤΑΙ. ΚΕΡΔΙΖΕΤΑΙ.

ΝΕΑ BMW ΣΕΙΡΑ 5.

The Ultimate Driving Machine

BMW 518d (1995 κ.εκ.) €37.900* ΑΥΤΟΜΑΤΟ.

Περιλαμβάνει:

- Αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων
- Φώτα τεχνολογίας LED
- Σύστημα Συναγερμού
- Αισθητήρες Παρκαρίσματος μπρος/πίσω
- Προβολείς ομίχλης LED
- Συνδεσιμότητα Convenience Telephony
- Υποδοχή USB
- BMW Service Inclusive 5 χρόνια/100.000 χλμ.

Χαρ. Πηλακούτας Λτδ, Παγκύπριος Αριθμός: 77 77 16 00.

BMW 518d: μικτή κατανάλωση καυσίμου: 4.4 - 4.6 l/100 km, εκπομπές ρύπων CO₂ 116 - 122 g/km

* Στην τιμή δεν συμπεριλαμβάνονται τα τέλη εγγραφής και η άδεια κυκλοφορίας. Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.

60
ΧΡΟΝΙΑ
από το 1958

ΧΑΡ. ΠΗΛΑΚΟΥΤΑΣ ΛΤΔ
ΟΔΗΓΟΥΜΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Η συνεργασία του κοινού με την αστυνομία αποδείχθηκε σωτήρια, τόνισαν οι υπουργοί και ο Αρχηγός της Δύναμης.

Με την αγωνία στα πρόσωπα πολλοί γονείς έσπευσαν στο δημοτικό σχολείο για να πάρουν τα παιδιά τους.

Με τρύπες η ασφάλεια στα σχολεία

Εξετάζει τις επόμενες του κινήσεις το Υπουργείο Παιδείας μετά την υπόθεση απαγωγής από την αυλή του σχολείου

Του ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ

Τα σχολεία είναι οι πιο ασφαλείς χώροι στην Κύπρο δίνοντες μόλις χθες ο προϋπολογισμός των τεχνικών υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας. Λίγες ώρες αργότερα ένας 35χρονος εισήλθε στην αυλή του δημοτικού σχολείου Καμάρων λίγο πριν κτυπήσει το κουδούνι και έφυγε παίρνοντας μαζί του δύο μαθητές 11 χρόνων. Η απαγωγή των δύο ανήλικων παιδιών, που συγκλόνισε το παγκύπριο είχε ευτυχώς αίσιο τέλος. Τα

Σε καθημερινή βάση υπάρχουν εκπαιδευτικοί οι οποίοι επιτηρούν τους μαθητές, στους σχολικούς χώρους, ωστόσο καθίσταται σαφές ότι πρόκειται για μέτρο το οποίο δεν είναι αρκετό.

εντεκάχρονα αγόρια εντοπίστηκαν και είναι μαζί με τις οικογένειές τους. Ωστόσο, η υπόθεση απαγωγής τους καθιστά σαφές ότι υπάρχουν σοβαρά κενά στην ασφάλεια των σχολείων. Κατ' αρχήν πώς γίνεται δύο παιδιά ενώ βρίσκονται στην αυλή του σχολείου τους, να γίνουν θύματα απαγωγής. Κατά δεύτερο, καταγράφεται και η καθυστέρηση που σημειώθηκε από πλευράς των σχολικών αρχών, να ειδοποιήσουν την αστυνομία για την εξαφάνιση των παιδιών.

Σύμφωνα με τις οδηγίες οι οποίες είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα

Ο δρόμος εντοπίστηκε με τα δύο παιδιά σε πολυκατοικία κοντά στο σχολείο, μετά από αξιοποίηση πληροφορίας που δόθηκε από πολίτη.

του Υπουργείου Παιδείας, το προσωπικό των σχολείων επιτηρεί τα παιδιά κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στο σχολείο ενώ δεν επιτρέπεται να επισκέπτεται το σχολείο κανένα πρόσωπο που δεν έχει άμεση σχέση με τη διεξαγωγή των εργασιών ή την προαγωγή του έργου του σχολείου, χωρίς εξουσιοδότηση από τον Διευθυντή Δημοτικών Εκπαίδευσης.

Από την πλευρά της, η ΠΟΕΔ σημειώνει ότι σε καθημερινή βάση υπάρχει συγκεκριμένος αριθμός εκπαιδευτικών που επιτηρούν τα παιδιά στην αυλή, τόσο το πρωί αλλά και όλα

τα διαλείμματα. Ωστόσο, από την στιγμή που οι πόρτες των σχολικών μονάδων είναι ανοικτές, η επιτήρηση τους στις εισόδους μπορεί να είναι δύσκολη υπόθεση, ειδικότερα το πρωί, κατά την προσέλευση των μαθητών στα σχολεία τους, αλλά και την φάση της απομάκρυνσής τους από το σχολείο. Οι όποιοι κανόνες ασφαλείας των μαθητών δεν ήταν επαρκείς στην προκειμένη περίπτωση. Η αστυνομία συνεργάζεται, περιπολεί, βρίσκεται σε ετοιμότητα αλλά είναι θέμα το οποίο θα πρέπει να απασχολήσει το υπουργείο, αναφέρει σχετικά ο εκπρόσωπος

τύπου της αστυνομίας, Ανδρέας Αγγελίδης. Μετά την υπόθεση θα ληφθούν κατάθεσεις για τις ενέργειες που ακολουθήθηκαν πριν και μετά την εξαφάνιση των μαθητών. Ωστόσο, από εκεί και πέρα το θέμα θα πρέπει να τύχει χειρισμού από το Υπουργείο. Την ίδια ώρα το Υπουργείο Παιδείας δεν τοποθετήθηκε συγκεκριμένα για τις επόμενες του κινήσεις σχετικά με το θέμα, ωστόσο δεν αποκλείεται να διενεργήσει έρευνα για το περιστατικό. Αυτό που υπογραμμίζεται από πλευράς του Υπουργείου Παιδείας είναι πως ό,τι χρειάζεται, θα γίνει.

Το χρονικό

Πρωτοφανές για τα κυπριακά δεδομένα ήταν το περιστατικό της απαγωγής των δύο 11χρονων παιδιών, που έλαβε χώρα χθες το πρωί, στο Δημοτικό Σχολείο Καμάρων, στην Λάρνακα. Το όλο περιστατικό συγκλόνισε την κυπριακή κοινωνία και άρχισε να γεννά σφαιρα ερωτημάτων, για τις ενέργειες του δρόσου, αλλά και για τα κενά στον αφορό το θέμα της ασφάλειας των δημοτικών σχολείων. Το βασικό ερώτημα που τίθεται, είναι το πώς για παράδειγμα, κατάφερε να μπει στην αυλή του σχολείου ο δράστης και να προχωρήσει στην απαγωγή των δυο παιδιών, δίχως να γίνει αντιληπτός. Σημειώνεται πως ο δράστης εισήλθε εντός του προαυλίου στο σχολείο στην Λάρνακα, προσεγγίζοντας πέντε μαθητές ισχυριζόμενος πως είναι εκπαιδευτικός. Ο δράστης έχοντας δέσει με επίδεσμο το χέρι του, ζήτησε από τα πέντε παιδιά να τον βοηθήσουν να μεταφέρει ορισμένα βιβλία από το αυτοκίνητό του εντός του σχολείου, με τα δύο εξ αυτών να τον ακολουθούν. Όταν κτύπησε το πρώτο κουδούνι και έγινε καταμέτρηση των μαθητών, διαπιστώθηκε ότι ο Θεμιστοκλής Ντόγκλης και ο Φίλιππος Σταματάκης ηλικίας 11 ετών αμφότεροι, απουσίαζαν από την τάξη τους. Όταν η διεύθυνση του σχολείου διαπίστωσε περί τίνος πρόκειται, ειδοποίησε καθυστερημένα την Αστυνομία. Οι πληροφορίες αναφέρουν μια καθυστέρηση της τάξης των 45 λεπτών, αλλά αυτό θα διαφανεί και από τις έρευνες που θα γίνουν. Ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις κατέφθασαν αμέσως στο σημείο και άρχισαν να κτενίζουν την περιοχή. Ελικόπτερα κινητοποιήθηκαν περιμετρικά της περιοχής του σχολείου, ενώ

ακόμη και συνεργεία καθαριότητας του Δήμου Λάρνακας, πραγματοποιούσαν περιπολίες για εντοπισμό των ανήλικων. Μετά από 7 περίπου ώρες αγωνίας και αναζήτησης των παιδιών, η αστυνομία αξιοποιώντας πληροφορίες που της έδωσε τηλεφωνικά ανώνυμος πολίτης, εντόπισε την πολυκατοικία όπου βρισκόταν ο 35χρονος δράστης και τα δύο ανήλικα παιδιά. Ο απαγωγέας συνελήφθη στην πολυκατοικία όπου διαμένει στην οδό Τύρναβου και οι δύο ανήλικοι μεταφέρθηκαν στο Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας, για προληπτικούς λόγους. Ο πολίτης που έδωσε την πληροφορία στην Αστυνομία για σύλληψη του δράστη, ανέφερε στην «Κ»: «Αναγνώρισα τον δράστη από την περιγραφή της Αστυνομίας. Έμεινε στο διπλανό διαμέρισμα, στον 1ο όροφο. Μου κίνησε την υποψία ότι το αυτοκίνητο του δράστη δεν είχε πινακίδες, και σήμερα είχε». «Τα παιδιά φωνήεντουσαν σαν ναρκωμένα, σε κακή κατάσταση», συμπλήρωσε.

Τι εξετάζει η αστυνομία

Στην προκειμένη περίπτωση οι δύο μαθητές θα περάσουν από σειρά ιατρικών εξετάσεων, μεταξύ αυτών και ιατροδικαστική ενώ αναμένεται ότι θα εξεταστούν και από παιδοψυχολόγους.

Σε ό,τι αφορά τα κίνητρα της απαγωγής, οι ενδείξεις από την πορεία των αστυνομικών ερευνών απομακρύνουν το σενάριο ο δράστης να απήγαγε τους μαθητές για να πάρει λύτρα. Φως στην υπόθεση αναμένεται να δοθεί από την κατάθεση του 35χρονου αλλά και από τα αποτελέσματα της έρευνας στο διαμέρισμα και τον ηλεκτρονικό του υπολογιστή.

Τετάρτη στις ελληνικές εξαγωγές η Κύπρος

Πρώτη η Ιταλία και ακολουθούν η Τουρκία και η Γερμανία - Μείωση εμπορικού ελλείμματος

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Μεγάλη αύξηση κατά 2,2 δισ. ευρώ ή κατά 15,6% σημειώσαν οι ελληνικές εξαγωγές το πρώτο εξάμηνο του 2018 (Ιανουάριος-Ιούνιος), ενώ αυτές αναμένεται να φθάσουν σε επίπεδα ρεκόρ το τρέχον έτος, σημειώνοντας αύξηση περίπου 8%-10%, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξουν γεωπολιτικές αναταράξεις στην ευρύτερη περιοχή. Παράλληλα, το εμπορικό έλλειμμα κατέγραψε μείωση κατά 10% στα 10,05 δισ. ευρώ το ίδιο διάστημα, από 11,17 δισ. ευρώ το πρώτο εξάμηνο του προηγούμενου έτους.

Αυτό καταδεικνύει, μεταξύ άλλων, ανάλυση που εκπόνησαν ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων (ΠΣΕ) και το Κέντρο Εξαγωγικών Ερευνών και Μελετών (ΚΕΕΜ) βάσει προσωρινών στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, επισημαίνοντας ωστόσο ότι πρέπει να γίνουν ορισμένες παρεμβάσεις στο πεδίο της υπερφορολόγησης, των υψηλών ασφαλιστικών εισφορών αλλά και της ελλείψεως χρηματοδότησης, διότι πλήττουν την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων εντός και εκτός συνόρων. Πιο συγκεκριμένα οι εξαγωγές, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, στο διάστημα Ιανουαρίου - Ιουνίου 2018 αυξήθηκαν κατά 2,2 δισ. ευρώ ή κατά 15,6%

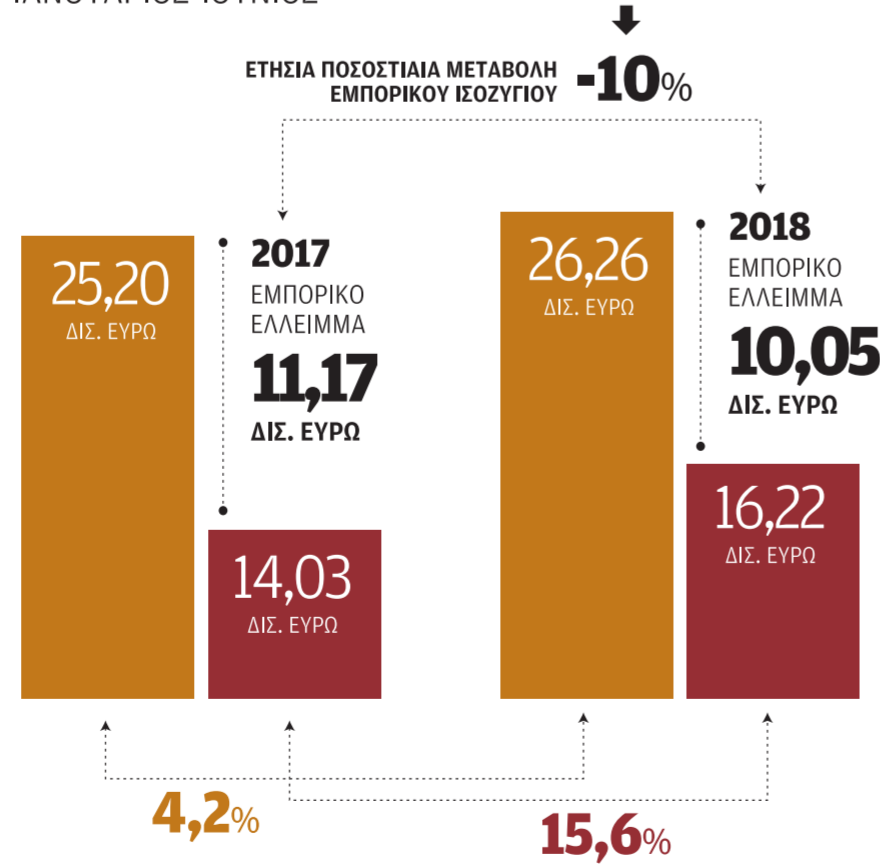
Η Ιταλία αναδείχθηκε στον σημαντικότερο προορισμό των ελληνικών προϊόντων.

και ανήλθαν σε 16,2 δισ. ευρώ από 14 δισ. ευρώ πέρυσι.

Επίσης, εάν δεν υπολογιστούν τα πετρελαιοειδή, οι εξαγωγές αυξήθηκαν στα 10,81 δισ. ευρώ από 9,58 δισ. ευρώ, δηλαδή

Ελληνικές εισαγωγές και εξαγωγές

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ

κατά 1,23 δισ. ευρώ ή κατά 12,8%. Ως αποτέλεσμα της θετικής πορείας των εξαγωγών, το εμπορικό έλλειμμα μειώθηκε σημαντικά το α' εξάμηνο κατά 1,12 δισ. ευρώ ή κατά 10% και διαμορφώθηκε στα

10,05 δισ. ευρώ, από 11,17 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι. Επιπλέον, χωρίς τα πετρελαιοειδή, το εμπορικό έλλειμμα μειώθηκε στα 7,88 δισ. ευρώ από 9,57 δισ. ευρώ, καταγράφοντας μείωση

17,7% δηλαδή κατά 1,69 δισ. ευρώ.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους η Ιταλία αναδείχθηκε στον σημαντικότερο προορισμό των ελληνικών προϊόντων, ενώ τη δεύτερη θέση καταλαμβάνει πλέον η Τουρκία, η οποία πέρυσι το ίδιο διάστημα ήταν στην 4η.

Ακολουθεί η Γερμανία και στη συνέχεια η Κύπρος, ενώ την εξέδρα συμπληρώνουν η Βουλγαρία και ο Λίβανος, με την τελευταία να αναδεικνύεται σε πρώτο πλάνη των ελληνικών προϊόντων ως προς την αξία των εξαγωγών στην περιοχή της Μ. Ανατολής και της Β. Αφρικής. Επίσης, στην έβδομη θέση ανήλθαν οι ΗΠΑ, με τις εξαγωγές να σημειώνουν αύξηση κατά 18%, ενώ ακολουθούν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ισπανία και στη 10η θέση η Αίγυπτος.

Αξίζει να σημειωθεί ότι συνολικά οι εξαγωγές της Ελλάδας προς την Ε.Ε., συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, καταλαμβάνουν πλέον μερίδιο 52,4% επί των συνολικών εξαγωγών, ενώ το αντίστοιχο μερίδιο κατά το πρώτο εξάμηνο του 2017 ανέρχεται σε 54%. Αντίθετα, αυτή η πτώση αντισταθμίστηκε από την αύξηση των εξαγωγών προς τις τρίτες χώρες, οι οποίες το προηγούμενο εξάμηνο κατέλαβαν μερίδιο 47,6% επί του συνόλου των εξαγωγών, από 46% το αντίστοιχο περυσινό εξάμηνο. Σημειώνεται επίσης ότι αύξηση 4,2% σημειώθηκε και στις εισαγωγές προϊόντων, με την αξία τους να διαμορφώνεται σε 26,2 δισ. από 25,1 δισ. ευρώ πέρυσι.

Τέλος, σύμφωνα με τα στοιχεία της ανάλυσης, μεγάλη αύξηση των ελληνικών εξαγωγών σημειώνεται στα καύσιμα κατά 21,6%, στα βιομηχανικά προϊόντα κατά 13,9% αλλά και στα αγροτικά προϊόντα κατά 11,6%, με τον ΠΣΕ να σημειώνει παράλληλα ότι το μεταμνημονιακό μοντέλο ανάπτυξης πρέπει να έχει ως επίκεντρο την εξωστρέφεια και τις εξαγωγές.

ΑΠΟΨΗ / Του ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ο πλούτος που αγνοείται

Η περιήγηση στην πειρατική χώρα - απ' άκρη σ' άκρη - αποκαλύπτει πολλά. Ένας τεράστιος υλικός και άυλος πλούτος, διάσπαρτος σε πόλεις, χωριόπολεις και χωριά, παραμένει ανεργός. Είναι η διάχυτη αίσθηση που αποκομίζει κανείς αν δει από κοντά την καθημερινότητα στην Ελλάδα, σε μεγάλες πόλεις αλλά και μικρά χωριά. Τρωμένους των αναλογιών, είναι κοινή η διαπίστωση πως αυτή η θαυμάσια χώρα έχει εγκαταλείψει πηγές πλούτου και περηφάνιας. Υπάρχει μια βουβή ομολογία ότι ένα μεγάλο κομμάτι όσων παρήγαγαν και έκτισαν με κόπο οι προηγούμενες γενεές έχει εγκαταλειφθεί. Περίπου στα αζήτητα. Και το χειρότερο είναι ότι δεν υπάρχει η πρόκληση του μέλλοντος, που αν βεβαίως υπήρχε, η κληρονομιά του παρελθόντος θα είχε και θέση και λόγο.

Παρά τις πικρές διαπιστώσεις, που δείχνουν ότι το πρόβλημα στην Ελλάδα είναι ακριβώς η απουσία σχεδίου και οράματος, η χώρα στην περιφέρεια διατηρεί αντικειμενικά ένα επίπεδο ζωής που όσοι ταξιδεύουμε από την Αθήνα νοσταλγούμε. Ίσως η εντύπωση αυτή είναι εξιδανικευμένη, και εύκολα ανατρέπεται ή κλονίζεται, αλλά παραμένει ισχυρή η εικόνα των ωραίων συνοικιών σε πολλές επαρχιακές πόλεις, όπου η καθημερινότητα διασώζει ηρεμία και αίσθημα ασφαλείας. Ωστόσο, αν επιχειρήσει κανείς να δει το κοινωνικό πρόβλημα από κάποια απόσταση, συνοψίζεται στην έλλειψη κινήτρων.

Η απουσία κινήτρων για να μείνει κανείς, να επενδύσει, να ανοίξει δουλειά και οπότε σε ένα μικρό ή μεγαλύτερο μέρος της χώρας, που είναι εκτός τουριστικών περιοχών, είναι φανερό σε κάθε βήμα. Αν απουσιάζει δηλαδή η συναισθηματική διασύνδεση που μπορεί να έχει κανείς για τον τόπο που μεγάλωσε, δύσκολα βρίσκει κανείς κίνητρο για να αναπτύξει μια δραστηριότητα που θα φέρει κέρδος, ανάπτυξη, συνοχή. Παρ' όλα αυτά, πολλές πόλεις έχουν δυναμισμό, είτε λόγω ΑΕΙ είτε λόγω γενιτισμού σε τουριστικά θέρετρα. Αλλά αν δει κανείς την αστική οικονομία στις μεσαίες μεγέθους πόλεις, θα κοιτάσει πολύ για να δει μια δραστηριότητα που δεν έχει σχέση με την εστίαση. Διάσπαρτα είναι σε όλη τη χώρα τα ερειπωμένα κτίρια του παρελθόντος, τα περισσότερα με μεγάλη ιστορική και αισθητική αξία. Τα βλέπεις σε πόλεις αλλά και σε έρημα χωριά που όσο χειμωνιάζει θα μείνουν και πάλι μόνα. Προβληματίζει όχι τόσο η αντικειμενική συνθήκη μιας χώρας που υπολείπεται αλλά το γεγονός ότι αυτή η κατάσταση παρατείνεται και προκαλεί εξοικειωσή.

«Με διέβαλαν για τα δάνεια από ΣΠΕ Στροβόλου»

Μεσούσης της ποινικής διαδικασίας ο Ερ. Χλωρακιάτης μίλησε στην Ερευνητική Επιτροπή για τα 18 εκατ. ευρώ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Με σημαντικές αναφορές για ένα κομμάτι της ποινικής υπόθεσης που βρίσκεται ενώπιον του Δικαστηρίου με τον ίδιο κατηγορούμενο έκλεισε η κατάθεση του Ερωτόκριτου Χλωρακιάτη, πρώην Γενικού Διευθυντή της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας. Ο άλλος ισχυρός άνδρας του Συνεργατισμού, χωρίς να ερωτηθεί από την Επιτροπή, επέλεξε να ολοκληρώσει την εμφάνισή του ενώπιον της Επιτροπής που διερευνά τα του Συνεργατισμού εν είδει απάντησης στα όσα επικριτικά, όπως είπε, του καταλογίζουν. Σε έντονο τόνο ο κ. Χλωρακιάτης υποστήριξε ότι τον διέβαλαν μέσω του Τύπου με αφορμή τα δάνεια του ίδιου αλλά και συγγενικών του προσώπων. Η πρόθεση του κ. Χλωρακιάτη να αναφερθεί στο συγκεκριμένο θέμα ανάγκασε τον Γιώργο Αρέστη να του υπενθυμίσει πως η Επιτροπή απέφυγε την υποβολή ερωτήσεων για το λόγο ότι η εν λόγω υπόθεση βρίσκεται ενώπιον της Δικαιοσύνης. Παρά ταύτα, ο μάρτυρας συνέχισε επί του ζητήματος αναφέροντας στην Επιτροπή πως ο συνολικός δανεισμός του ίδιου και συγγενικών του προσώπων ανέρχονταν σε 18 εκατ. ευρώ όταν άρχισαν οι επαφές για τον διακανονισμό τους. Υπό αυτές τις περιστάσεις η Επιτροπή ζήτησε από τον κ. Χλωρακιάτη να αναφέρει από ποια εταιρεία πήρε το δάνειο με τον ίδιο να απαντά από τη ΣΠΕ Στροβόλου. Πέρα από τα όσα επικριτικά διατύπωσε για τη δημοσιότητα που πήρε το θέμα του ο ίδιος εξέφρασε το παράπονό του

Το πρόγραμμα της Τετάρτης περιλαμβάνει την παρουσία του πρώην υπουργού Εμπορίου Αντώνη Πασχαλίδη καθώς και των Όμηρου Πισσαρίδη, Γενικού Διευθυντή της Αχία Venture Group, και Μάρριου Παπαδόπουλου, πρώην Ανώτερου Διευθυντή της ΣΚΤ.

για την εκτίμηση που του έγινε για το ακίνητο που θα παρακαρούσε στην τράπεζα έναντι του δανείου του. «Επιχειρηματολογήσαμε ότι δεν ήταν δυνατόν να γίνει εκτίμηση για ένα οικόπεδο στη λεωφόρο Μακαρίου και να χρησιμοποιηθούν πωλήσεις για (ένα οικόπεδο) στο Δάλι, στο Μέσα Χωριό και στα Λατσιά».

Το ακίνητο

Ο κ. Χλωρακιάτης διαβεβαίωσε την Επιτροπή ότι δεν έτυχε ευνοϊκής μεταχείρισης για τον δανεισμό που πήρε αναφέροντας ως παράδειγμα το επιτόκιο που ήταν το τρέχον της περιόδου εκείνης. Επίσης αναφέρθηκε στις εξασφαλίσεις που είχαν δοθεί που κατά τον ίδιο ήταν ικανοποιητικές. Αναφορά έκανε σε ένα ακίνητο το οποίο έδωσε στην ΣΚΤ έναντι 19,5 εκατ. ευρώ. «Πήραν το κτήμα, το πώλησαν, κέρδισαν €4 εκατ. σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, το 2017 (μπίκε προς πώληση), πωλήθηκε το 2018». Για το συγκεκριμένο ακίνητο ο κ. Χλωρακιάτης υποστήριξε πως είχε πει στην ΣΚΤ να μην το τιμολογήσουν κάτω από 24 εκατ. ευρώ προσθέτοντας ότι τον ανάγκασαν να συνάψει νέο δάνειο 2,4 εκατ. ευρώ πέραν του ακινήτου που δόθηκε έναντι του δανείου.

Η ΣΠΕ Στροβόλου

Η ΣΠΕ Στροβόλου ξεκίνησε στην κατάθεση Χλωρακιάτη και για ένα άλλο ζήτημα που προέκυψε όταν ενώπιον του μάρτυρα τέθηκε επιστολή του πρώην Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας Αθανάσιου Ορφανίδη ημερομηνίας 7η

Νοεμβρίου του 2011 με την οποία καλούσε την Πιστωτική Εταιρεία να καλύψει το κεφαλαιακό έλλειμμα της, ύψους 65,7 εκατ. ευρώ, γιατί σε διαφορετική περίπτωση θα έπρεπε να αποσυνδεθεί από τον Κεντρικό Φορέα, αφού τα 65,7 εκατ. ευρώ αποτελούσαν το ένα τρίτο του συνολικού ελλείμματος του Συνεργατισμού. Ο κ. Χλωρακιάτης είπε πως εκφράστηκαν αντιρρήσεις σε συνάντηση του Συμβουλίου της ΣΚΤ με τον κ. Ορφανίδη. Μάλιστα υποστήριξε πως εάν η ΣΚΤ ακολουθούσε τις υποδείξεις του κ. Ορφανίδη «αυτό που συνέβη τον Ιούνιο (του 2018) θα συνέβαινε και τότε», εξηγώντας πως αυτό που εννοεί είναι «το κλείσιμο του Συνεργατισμού».

Το ομόλογο και ο Χριστόφιας

Υποστηρίζοντας την πολιτική της ΣΚΤ την περίοδο που ο ίδιος ήταν Γενικός Διευθυντής ο κ. Χλωρακιάτης αναφέρθηκε και στο ομόλογο των 677 εκατ. ευρώ που αγόρασε ο Συνεργατισμός για στήριξη της οικονομίας. Στο σημείο αυτό και πάλι ο κ. Χλωρακιάτης επικαλέστηκε δημοσιεύματα της εποχής που τον ήθελαν να στριζίει Χριστόφια, κάτι που ο ίδιος απέρριψε

Η κατάθεση του Ερωτόκριτου Χλωρακιάτη ενδεχομένως να συνεχισθεί εάν αυτό κριθεί σκόπιμο μετά την κατάθεση Αθανάσιου Ορφανίδη ή άλλων αξιωματούχων, κάτι που επισήμανε και ο πρόεδρος της Επιτροπής.

FANEROMENI 18

ΙΟΥΝΙΟΣ / ΙΟΥΛΙΟΣ / ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ / ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΕΓΗ Ο ΟΥΡΑΝΟΣ

Φεστιβάλ τεχνών από το Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου.
Πρόγραμμα: www.boccf.org και Facebook

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

Τα βράδια των εκδηλώσεων, τα μουσεία και οι εκθέσεις του Πολιτιστικού θα είναι ανοικτά μέχρι τα μεσάνυχτα.

Φανερωμένιν 86-90, Παλιά Λευκωσία
www.boccf.org / [fb: boccf](https://www.facebook.com/boccf) / [ig: boccf](https://www.instagram.com/boccf)
T: +357 22 128 157

Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου

Τράπεζα Κύπρου

εμφαντικά. Επικαλέστηκε μάλιστα την ανανέωση του συγκεκριμένου ομολόγου το 2013 επί προεδρίας Νίκου Αναστασιάδη. «Και επειδή ο Θεός είναι δίκαιος το 2013 δεν ήταν ο Χριστόφιας Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ήταν ο Αναστασιάδης και έγινε η ίδια σύσκεψη και δεν εκβιαστήκαμε από κανένα. Δώσαμε τα χρήματα διότι νιώσαμε εκείνη τη στιγμή ότι έπρεπε να τα επενδύσουμε».

«Κατασκευοφαντήθηκα»

Στην πολύωρη κατάθεσή του ο κ. Χλωρακιάτης υποστήριξε πως για πέντε χρόνια λουδορήθηκε και κατασκευοφαντήθηκε. Ερωτηθείς για το μεγάλο ποσοστό Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ) παραλλήλως την κατάσταση στον Συνεργατισμό με αυτή των εμπορικών τραπεζών, με την επισήμανση ότι ήταν συνέπεια της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης που επηρέασε και την Κύπρο. Ωστόσο, αναγνώρισε πως για τον Συνεργατισμό πριν το 2013 οι δανειοδοτήσεις γίνονταν στη βάση της αξίας της εξασφάλισης και όχι της δημοσιότητας αποπληρωμής, κάτι, που όπως είπε, ίσχυε και στις τράπεζες. Επίσης παραδέχθηκε πως υπήρχαν προβλήματα στην εποπτεία, διακυβέρνηση, πιστοληπτική πολιτική.

Ο Αντώνης Πασχαλίδης στην Επιτροπή

Το πρόγραμμα της Τετάρτης περιλαμβάνει την πρώτη παρουσία πολιτικού προσώπου και μάλιστα Υπουργού της κυβέρνησης Δημήτρη Χριστόφια. Ενώπιον της Επιτροπής έχει κληθεί και θα παρουσιαστεί ο Αντώνης Πασχαλίδης, υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού την περίοδο Φεβρουάριος 2008 - Αύγουστος του 2011. Η κλήση του κ. Πασχαλίδη αλλά ενδεχομένως και άλλων Υπουργών που πέρασαν από τον συγκεκριμένο υπουργικό θώκο κρίθηκε επιβεβλημένη για το λόγο ότι ο εκάστοτε Υπουργός Εμπορίου μέχρι κάποια χρονική στιγμή ήταν η εποπτεύουσα αρχή του Συνεργατισμού. Επίσης στην δημόσια ακρόαση της Τετάρτης θα ολοκληρωθεί η κατάθεση του Βαρνάβα Κουρούνα, ενώ το πρόγραμμα περιλαμβάνει και τις εμφανίσεις των Όμηρου Πισσαρίδη, Γενικού Διευθυντή της Αχία Venture Group, και Μάρριου Παπαδόπουλου, πρώην Ανώτερου Διευθυντή της ΣΚΤ.

ΑΠΟΨΗ / Του ΠΑΝΤΕΛΗ ΜΠΟΥΚΑΛΑ

Εποχή Ντόναλντ Τραμπ

Για να γίνουν «ξανθές μεγάλες» οι ΗΠΑ του Ντόναλντ Τραμπ, ψυφώνουν γύρω τους τείχη, τιμωμένη ή συμβολικά. Κόβοντας βίαια τα νήματα που τους συνδέουν με το σύνολο της ανθρωπότητας, κόβοντας δηλαδή τους δεσμούς τους με τη θεσμική υπευθυνότητα και τη συλλογική αναζήτηση λύσεων, απομονώνονται μέσα στο οχυρό ενός προεδρικού ετισθελισμού, που κατοποιεί βεβαίως το κοινό του («μαγκιά του!»), προκαλεί όμως στους υπόλοιπους, Αμερικανούς και μη, κάτι ανάμεσα σε άγχος και πανικό.

Η αμερικανική υπερδύναμη πολιτευόταν πάντα αλαζονικά και επιθετικά, θεωρώντας «ζωτικό χώρο» της κάθε σπιθαμή της υψηλίου. Τώρα επιχειρεί και να θεσμοθετήσει την υπέρτατη παντός ελέγχου μοναδικότητα της, να την επιβάλει σαν να της την οφείλει η ανθρωπότητα. Θεωρώντας τα εθνικά της συμφέροντα, όπως τα εννοεί ο Τραμπ, ανώτερα οποιασδήποτε αγωνίας για το μέλλον του πλανήτη, αποστρέφεται μεγαλοπρεπώς από τη Συνθήκη του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή. Την είχε υπογράψει ο Μπαράκ Ομπάμα; Οικολογικές ελαφρότητες, αν όχι συνειδητή εθνοπροδοσία, αφού αυτά τα αστεία για το φαινόμενο του θερμοκηπίου τα λένε κάτι τρελαμένοι οικολόγοι, προστάτες των παγόβουνων και της φώκιας, οργανάκια της Κίνας.

Ακολούθησε η αποχώρηση από τη διεθνή

συμφωνία για το πυρηνικό οπλοστάσιο του Ιράν, η αποχώρηση από τη Σύμπραξη των Χωρών του Ειρηνικού, η απειλή αποχώρησης από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου. Και τώρα ακούστηκαν οι βροντερές απειλές του Τζον Μπόλτον (συμβούλου Εθνικής Ασφαλείας του Αμερικανού προέδρου) κατά του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Απλά τα πράγματα: «Οι ΗΠΑ θα χρησιμοποιήσουν όλα τα απαραίτητα μέσα για να προστατέψουν τους πολίτες τους από την άσκηση άδικης δίωξης από αυτό το παράνομο δικαστήριο». «Παράνομο» ένα δικαστήριο που τελεί υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, το δε καταστατικό του το υπέγραψαν 110 χώρες, ανάμεσα τους και οι ίδιες οι ΗΠΑ, επί Μπιλ Κλίντον; Αλλά ναι. Εφόσον δεν εγγυώνται τη νομιμότητα του οι Αμερικανοί, είναι παράνομο. Διότι κι εδώ είχαμε άλλη μία απόσυρση υπογραφής, μόνο που τον Τραμπ τον πρόλαβε ο Τζορτζ Μπους ο Β'.

Τι φοβούνται οι περί τον Τραμπ; Ότι με τη συνθήκη της χώρας τους να εξαγεί δημοκρατία, ίσως το Δικαστήριο κατηγορήσει κάποιους εξαγωγείς-κομάντος για εγκλήματα πολέμου. Απειλές λοιπόν προληπτικά τους δικαστές και κρατάς όλο το δικό με το μέρος σου. Λογική Τραμπ. Ή μάλλον, Εποχή Τραμπ. Οπου ένα προεδρικό τουίτ εφιαλτικής αδαμμοσύνης μπορεί να φέρει την πλανητική καταστροφή.

ΑΠΟΨΗ / Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Μακρά και επίπονη διαδικασία ωρίμανσης

Οι αγορές παραμένουν κλειστές για την ελληνική οικονομία. Μάλλον δεν έμαθαν ότι έληξε το μνημόνιο και αποφεύγουν να δανείσουν την ελληνική κυβέρνηση αν δεν εξασφαλίσουν επιτόκιο πάνω από 4%, ενώ στην Πορτογαλία προσφέρουν κεφάλαια με 1,8% και στη μικρή Κύπρο με 2,4%. Αυτό, δεν το καταλαβαίνουν οι κυβερνητικοί προπαγανδιστές. Τι θέλουν επιτέλους οι αγορές; Όλα τα κάναμε, σκέπτονται με απελπισία. Η αλήθεια είναι ότι πέρασαν πολλά. Ξεκίνησαν από την περίοδο της άγνοιας. Νόμιζαν ότι θα παίξουν τα ντασούλια και τον ζουρνά και οι αγορές θα χορεύουν στον σκοπό τους. Έμαθαν ότι δεν είναι έτσι τα πράγματα. Γνώρισαν κυβερνήσεις με ντασούλια πιο πικρά από τα δικά τους και υπάκουσαν. Θέλουν όμως να αποδείξουν ότι κέρδισαν. Τι; Το δικαίωμα να κάνουν ό,τι τους βολεύει. Να αποκτήσουν την ελευθερία που δίνουν οι αγορές να μας δανείζουν και να ξεδουλεύουν. Προς όφελος των φτωχών, βεβαίως.

Τώρα μαθαίνουν ότι οι αγορές δεν άνοιξαν και απαιτούν υψηλό επιτόκιο. Ορισμένοι, βέβαια, προσαρμόζονται στην πραγματικότητα. Ισχυρίζονται ότι ακόμα και αν το Δημόσιο εκδώσει δεκαετές ομόλογο με επιτόκιο πάνω από 4% δεν επιβαρύνεται η βιωσιμότητα του κράτους. Ξωστό ότι δεν επιβαρύνεται αλλά ούτε βελτιώνεται όπως αναμενόταν.

Τώρα, ο πειρασμός είναι μεγάλος. Να επιχειρήσουν μια έξοδο-μαϊμού στις αγορές.

Τώρα, ο πειρασμός είναι μεγάλος. Να επιχειρήσουν μια έξοδο-μαϊμού στις αγορές. Με υψηλό επιτόκιο σε δεκαετές ομόλογο ή με πενταετές ομόλογο που θα έχει χαμηλότερο επιτόκιο. Να πανηγυρίσουμε ότι κερδίσαμε και να κάνουμε εκλογές. Θα μπορούσαν, αλλά δεν έχει νόημα. Οι εντυπώσεις θα εξαφανιστούν γρήγορα και θα αποκαλύπτονταν η πραγματικότητα, ότι δηλαδή η ελληνική κυβέρνηση δεν μπορεί να εκδώσει δεκαετές ομόλογο. Τι έχουν άλλες χώρες και απολαμβάνουν χαμηλότερα επιτόκια μετά την έξοδό τους από το μνημόνιο; Την εμπιστοσύνη των αγορών επειδή εφαρμόζουν όσα έχουν δεσμευτεί να κάνουν, ενώ η ελληνική πολιτική ατζέντα αποτελείται από δεσμεύσεις που αποφεύγει να υλοποιήσει η κυβέρνηση. Ξανασκέφθηκαν τον ΦΠΑ στα νησιά που είχαν συμφωνήσει, δεν θέλουν μείωση παλαιών συντάξεων όπως ψήφισαν στη Βουλή, ίσως και άλλα.

Δεν είναι μόνον αυτό. Η Κύπρος αλλά και η Πορτογαλία έμειναν μικρότερο διάστημα

στο μνημόνιο, τα ομόλογα της Πορτογαλίας εντάσσονται στο QE και η οικονομία χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Ευτυχώς, κάποιος σκαρφίστηκε μια «νέα» ιδέα. Εμείς διαφέρομε επειδή έχουμε μαζιλάρι. Επιβάλλαμε φόρους περισσότερους από όσο χρειαζόταν, αποφυγάμε να πληρώσουμε υποχρεώσεις του Δημοσίου, συγκεντρώσαμε τη ρευστότητα του ευρύτερου δημόσιου τομέα και δημιουργήσαμε απόθεμα που είναι σχεδόν 30 δισ. ευρώ. Μ' αυτά υπολόγιζαν να κάνουν προεκλογικές παροχές και όπως διαβεβαίωσε ο πρωθυπουργός Α. Τσίπρας στη Θεσσαλονίκη, έχουμε την άνεση να μη χρειάζεται να δανειστούμε τα επόμενα 2,5 χρόνια. Δεν κατανοούν όμως ότι αυτό είναι πρόβλημα όχι η λύση.

Η μακρά, επίπονη (για τους πολίτες) διαδικασία ωρίμανσης απέτυχε. Το επιχείρημα αυτό, ότι δεν χρειάζονται τις αγορές και θα κάνουν ό,τι θέλουν, αποκαλύπτει αδυναμία, καθιστά μη επενδύσιμη την Ελλάδα. Οι τράπεζες στενάζουν από το βάρος των μη εξυπηρετούμενων δανείων και αφού το Δημόσιο έχει βασικό επιτόκιο πάνω από 4%, μπορούν να δανειστούν με επιτόκιο πάνω από 9%, οι καλές εταιρείες πάνω από 11%, οι υπόλοιπες λιγότερο καλές, καθόλου.

Σε ενεργειακό deal με Μέρκελ στοχεύει ο Ερντογάν

Σε αυτά τα σχέδια έρχεται να ρίξει φως νέα έκθεση του φιλοκυβερνητικού SETA

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Σε ενεργειακό deal με την Ευρωπαϊκή Ένωση, με το οποίο θα ανοίξει μια νέα σελίδα στην οικονομία και στη διπλωματία της Τουρκίας, στοχεύει ο Πρόεδρος της Τουρκίας, στα πλαίσια των επικείμενων επαφών του στο εξωτερικό. Η τουρκική πλευρά, η οποία στρέφει την προσοχή της στο επικείμενο ταξίδι του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν στο Βερολίνο, αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στους ενεργειακούς σχεδιασμούς που αφορούν την Ανατολική Μεσόγειο, στους οποίους η Κύπρος διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο. Σε αυτά τα σχέδια έρχεται να ρίξει φως η νέα έκθεση του τουρκικού φιλοκυβερνητικού κέντρου στρατηγικών μελετών «SETA», και διαφαίνεται πως η Κύπρος κεντρίζει το ενδιαφέρον των Τούρκων αξιωματούχων και διπλωματών, κυρίως εξαιτίας του ρόλου που διαδραματίζει το νησί στον ενεργειακό χάρτη.

Η επίσκεψη

Όπως έχει υπογραμμιστεί σε προηγούμενα δημοσιεύματα της «Κ», από την σκοπιά της Άγκυρας, το πλαίσιο λύσης του Κυπριακού έχει πλέον αναδυθεί σε μεγάλο βαθμό κατά την προηγούμενη περίοδο. Στο ζήτημα των εγγυήσεων, στο εδαφικό, στα πεδία της πολιτικής ιδιότητας και της ΑΟΖ, το νέο πλαίσιο συνεργασίας των δυο κοινοτήτων είναι γνωστό. Στο κεφάλαιο των εγγυήσεων, η Άγκυρα αναβάλλει την τελική απόφαση των ξένων στρατηγμάτων μέχρι το τέλος του 1η τριμήνου των προέδρων. Στο εδαφικό, η τουρκική πλευρά συζητά με βάση τα

ποσοστά που έχουν τεθεί επί τάπητος κατά την προηγούμενη περίοδο, και αυτό παρά το γεγονός ότι τυπικά ο κ. Ακιντζί έχει αποσύρει τον χάρτη που κατέθεσε στη Γενεύη. Σε ό,τι αφορά το ζήτημα της πολιτικής ιδιότητας, η τουρκική πλευρά τονίζει ότι πρόκειται για μια «κόκκινη γραμμή», η οποία δεν «χωρά» εκπτήσεις ή αλλοιώσεις. Παράλληλα, η τουρκική πλευρά επιμένει για την αποτελεσματική συμμετοχή των Τ/Κ σε όλους τους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων που αφορούν την κυπριακή ΑΟΖ. Λαμβάνοντας υπόψη του τα προαναφερμένα ο Ερντογάν, πλαισιωμένος από τον Υπουργό Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου και τους στενοί συνεργάτες του, συμμετέχει σε σημαντικές επαφές στη Νέα Υόρκη. Ακολουθεί το ταξίδι του στη Γερμανία, με το οποίο η τουρκική πλευρά επιθυμεί να δώσει νέα ώθηση στις σχέσεις της με την Ε.Ε. Και αυτό διότι η κρίση στις σχέσεις με τις ΗΠΑ δεν έχει αφήσει πολλά περιθώρια ελιγμών στα πεδία της διπλωματίας και οικονομίας για την Άγκυρα. Στη Νέα Υόρκη και στο Βερολίνο λοιπόν, με βάση τα προαναφερμένα, η τουρκική πλευρά ετοιμάζεται να υπογραμμίσει ότι δεν αποκλείει μια «γρήγορη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού», αρκεί με την πίεση του διεθνούς παράγοντα και του Βερολίνου, η ε/κ πλευρά να αποδεχθεί άμεσα συμβιβαστικές προτάσεις και κυρίως να αναθεωρήσει άμεσα την στάση της στο ζήτημα των εγγυήσεων και της ΑΟΖ. Σε περίπτωση που συμβεί κάτι τέτοιο, η Ε.Ε. καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Λευκωσία φέρει ευθύνες για το αδιέξοδο, η τουρκική πλευρά

Η τουρκική πλευρά, η οποία στρέφει την προσοχή της στο επικείμενο ταξίδι του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν στο Βερολίνο, αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στους ενεργειακούς σχεδιασμούς που αφορούν την Ανατολική Μεσόγειο.

Η τουρκική πλευρά επιμένει στην αποτελεσματική συμμετοχή των Τ/Κ σε όλους τους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων που αφορούν την κυπριακή ΑΟΖ.

θεωρεί ότι θα ανοίξει ο δρόμος για τη σύμφωνη των σχέσεων Τουρκίας-Ε.Ε. Σε αυτά τα πλαίσια, ο Ερντογάν ετοιμάζεται να συναντήσει την Άνγκελα Μέρκελ με μια δέσμη ιδεών-προτάσεων στα θέματα του προσφυγικού και της ασφάλειας που οι Τούρκοι αξιωματούχοι θεωρούν ότι θα προσελκύσει το ενδιαφέρον της γερμανικής πλευράς.

Ενεργειακοί σχεδιασμοί

Ένα άλλο πεδίο, το οποίο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στους σχεδια-

σμούς της Άγκυρας σχετικά με το μέλλον των σχέσεων της με τη Γερμανία και την Ε.Ε. αφορά την οικονομία και την ενέργεια. Η τουρκική πλευρά θεωρεί ότι αυτά τα δυο χαρτοφυλάκια είναι αλληλένδετα και ότι με τους κατάλληλους χειρισμούς, η τουρκική οικονομία και διπλωματία θα μπορούσε να εξασφαλίσει «προβλεψιμότητα» σε διάφορα μέτωπα. Στο πεδίο της ενέργειας, σε ό,τι αφορά την προοπτική της σύμφωνης των σχέσεων της Άγκυρας με το Βερολίνο, σύμφωνα με νέα έρευνα του «SETA», η προσοχή της Τουρκίας στρέφεται σε δυο πεδία. Πρώτο, η τουρκική πλευρά «βλέπει» ευκαιρίες στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας. «Η Τουρκία διαδραματίζει (στην νέα περίοδο) σημαντικό ρόλο για τη μεταφορά των γεωγραφικών ενεργειακών πηγών και την αύξηση του αριθμού των προμηθευτών σε μια από τις μεγαλύτερες αγορές του κόσμου, στην Ε.Ε» υπογραμμίζει η τουρκική

έκθεση που έχει στην διάθεση της η «Κ», η οποία προσθέτει τα εξής: «Οι γερμανικές εταιρείες θα μπορούσαν να μεταφέρουν τεχνογνωσία σε τουρκικές εταιρείες. Σε αυτήν την περίπτωση θα αυξανόταν η αποδοτικότητα της Τουρκίας στο πεδίο της ανανεώσιμης ενέργειας». Υπογραμμίζοντας αυτό το σημείο, η τουρκική κυβέρνηση αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην προώθηση των εθνικών οικονομικών συμφερόντων της Τουρκίας και των συμφερόντων των ιδιωτικών τουρκικών εταιρειών που ειδικεύονται στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας. Έτσι, η τουρκική πλευρά προτείνει ένα μικτό, αναπτυξιακό μοντέλο συνεργασίας, στο οποίο θα συμμετάσχει το τουρκικό δημόσιο, το γερμανικό δημόσιο και οι ιδιωτικοί τομείς των δυο χωρών. Αξιοσημείωτα είναι τα όσα υπογραμμίζει η νέα έκθεση, σε ό,τι αφορά τα ενεργειακά αποθέματα της Ανατολικής Μεσογείου, λίγο μόλις πριν την άφιξη

Ερντογάν στη Γερμανία: «Είναι γνωστή η μεγάλη σημασία των ενεργειακών αποθεμάτων που έχουν αποκαλυφθεί στην Ανατολική Μεσόγειο τόσο για τις χώρες που κατέχουν αυτά τα αποθέματα όσο για την Ε.Ε. και την Τουρκία. Η μεταφορά του φυσικού αερίου στην Ε.Ε., η οποία εκδηλώνει μεγάλο ενδιαφέρον, δια μέσου της Τουρκίας, θα φέρει κέρδη σε όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές». Στην συνέχεια, η τουρκική έκθεση καταλήγει στο εξής συμπέρασμα: «Η ανάπτυξη στρατηγικής για την μετεξέλιξη και προβολή των ενεργειακών πηγών από εστία συγκρούσε σε γεωγραφικές προτάσεις (συνεργασίας) ενέχει μεγάλη σημασία για την μείωση των διαφωνιών και την διαμόρφωση υγιών σχέσεων. Μια τέτοια εξέλιξη θα συνοδεύονταν από την ανάπτυξη των οικονομικών σχέσεων Τουρκίας-Ε.Ε. και την ενδυνάμωση της συνεργασίας σε διαφορετικούς τομείς».

Και ο Αλέκος Τρυφωνίδης στην ονοματολογία ευρωεκλογών

Θέτει όρο εκλεξιμότητας αλλά και ίσης μεταχείρισης

της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Και ο αντιπρόεδρος του κόμματος Αλέκος Τρυφωνίδης μπαίνει στο κάδρο της ονοματολογίας για το ψηφοδέλτιο του ΔΗΚΟ. Ο ίδιος έχει δεχτεί κρούσεις από τον Πρόεδρο του κόμματος και από άλλα στελέχη να δώσει τη μάχη στις επικείμενες εκλογές. Μια πρόταση που σίγουρα δεν βλέπει αρνητικά, ωστόσο έχει θέσει τους δικούς του όρους και προϋποθέσεις. Ρόλο για τον ίδιο θα παίξει το ποιο θα είναι οι υποψήφιοι, ζητώντας παράλληλα ίση μεταχείριση με άλλους υποψηφίους αλλά και προοπτικές εκλεξιμότητας, στέλνοντας έτσι ευσεχώς το μήνυμα στην ηγεσία πως αν τον θέλουν στο ψηφοδέλτιο θα πρέπει να φροντίσουν να εκλεγεί.

Η αλήθεια είναι πως στο κόμμα του Κέντρου έχουν θέσει ως στόχο και στοιχείο την διατήρηση των ποσοστών που έλαβε το κόμμα στις βουλευτικές του 2016. Και αυτό καθόλου τυχαία καθώς μετά την ήττα των προεδρικών εκλογών τόσο ο Νικόλας Παπαδόπουλος όσο και οι στενοί του συνεργάτες του βρίσκονται στο στόχαστρο για λανθασμένες κινήσεις και χειρισμούς και ιδιαίτερα για τις διαγραφές πρωτοκλασάτων στελεχών μετά το αποτέλεσμα των προεδρικών εκλογών. Σε αυτό το πλαίσιο στόχος είναι και η αποφυγή διαρροών ψηφοφόρων του ΔΗΚΟ προς την νεοϊδρυθείσα Δημοκρατική Παράταξη η οποία θα προχωρήσει σε ιδρυτικό συνέδριο στις 21 Οκτωβρίου και θα δώσει την πρώτη της μάχη όπως όλα δείχνουν στις επικείμενες εκλογές.

Μετρά δυνάμεις

Ο Αλέκος Τρυφωνίδης θεωρείται ένα από τα στελέχη που μπορούν να απορροφήσουν τις όποιες διαρροές σε μία ιδιαίτερα κρίσιμη και για τον Νικόλα Παπαδόπουλο αλλά και για το κόμμα του Κέντρου μάχη. Βλέπει θετικά ένα τέτοιο ζήτημα και το συζητά στις συναντήσεις που έχει με κομματικούς παράγοντες προμετρώντας τις δυνάμεις του. Ο ίδιος ωστόσο φαίνεται να έχει ήδη αντιπροτείνει να κατέλθουν στο ψηφοδέλτιο ολόκληρη η ηγεσία πλην του ΔΗΚΟϊκού Προέδρου για να ενισχυθούν το ψηφοδέλτιο, μαζί με τον νυν ευρωβουλευτή Κώστα Μαυρίδη. Ο κ. Τρυ-

Ο Αλέκος Τρυφωνίδης θεωρείται ιδανικός υποψήφιος για την ηγεσία ώστε να ανακόψει τις όποιες διαρροές.

φωνίδης έχει παράλληλα θέσει όρο για να κατέλθει ίση μεταχείριση με άλλους υποψηφίους, στέλνοντας παράλληλα το μήνυμα να έχει προοπτική εκλεξιμότητας η υποψηφιότητά του για να κατέλθει.

Δεύτερες σκέψεις

Κάτι που θα παίξει σημαντικό ρόλο για τη διαμόρφωση του ψηφοδελτίου είναι το πώς θα κινηθεί η Αναστασία Παπαδοπούλου. Και αυτό γιατί όλοι όσοι ενδιαφέρονται αναμένουν τη δική της τελική απόφαση. Ήδη εδώ και καιρό συζητείται το όνομά της με κομματικούς κύκλους να αναφέρουν πως πλέον κάνει δεύτερες σκέψεις. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο και με δεδομένο ότι στο ΔΗΚΟ θεωρείται φαβορί για εκλογή η κα Παπαδοπούλου, αρκετοί είναι εκείνοι που βλέπουν θετικότερα το ενδεχόμενο υποψηφιότητάς τους καθώς αυξάνονται οι πιθανότητες εκλεξιμότητας.

Μυλωνάς στο προσκήνιο

Μαζί με τον κ. Τρυφωνίδα πολύ πιθανή είναι και η υποψηφιότητα του εκπαιδευτικού τύπου του κόμματος Παύλου Μυλωνά. Όπως εκτιμούν πηγές, ο κ. Μυλωνάς έχει το δικό του ακροατήριο που μπορεί να έχει σημα-

ντικές εισροές από την Συμμαχία Πολιτικών αλλά και από τον ευρύτερο ενδιαμέσο χώρο. Το ερώτημα που τίθεται είναι ότι σε ενδεχόμενο εκλογής του το ΔΗΚΟ κάνει την έδρα η οποία πάει ξανά στη Συμμαχία Πολιτών. Από τις συζητήσεις στο ΔΗΚΟ δεν μένει εκτός και το όνομα της Ελένης Θεοχάρους με στέλεχη να εισηγούνται πως η ίδια έχει χώρο στο ψηφοδέλτιο νοουμένου ότι θα είναι υποψήφια κάτω από την ομπρέλα του ΔΗΚΟ. Βάση θα δοθεί και στο οργανωτικό σκέλος για την οποία επιλογή, ούτως ώστε να καλύπτει όλες τις επαρχίες. Σε αυτό το πλαίσιο κομματικές πηγές επισημαιοποιούν πως η συμμετοχή υποψηφίου από την επαρχία Πάρου είναι απαραίτητη καθώς το κόμμα είναι πολύ δυνατό στην εν λόγω επαρχία.

Πάντως σήμερα το απόγευμα η γραμματεία του κόμματος στην παρουσία του επικριτικού του ΔΗΚΟ και σύμβουλου του Προέδρου του κόμματος Νικόλα Παπαδόπουλου, Κώστα Παναγόπουλου, θα συζητηθούν αποκλειστικά οι ευρωεκλογές. Στη γραμματεία του κόμματος θα θέσουν τις πολιτικές βάσεις, τα οργανωτικά δεδομένα αλλά και το πώς θα κινηθούν επικοινωνιακά για την κρίσιμη εκλογική μάχη.

Ζητούμενο η αύξηση της επιρροής προς Τουρκία, στη Νέα Υόρκη

Δεν αναμένονται θεαματικά βήματα σύμφωνα με ε/κ πηγές

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Σε πλήρη εξέλιξη βρίσκονται στις ΗΠΑ οι διεργασίες της ε/κ αντιπροσωπείας στη Νέα Υόρκη και στο πλαίσιο των εργασιών της 73ης Γενικής Συνέλευσης των ΗΕ. Βασικό ζητούμενο λένε ε/κ πηγές είναι να υπάρξει αύξηση της επιρροής προς την Τουρκία αναφορικά με το Κυπριακό, με την κυπριακή διπλωματία να κινείται σε αυτούς τους ρυθμούς στο προσκήνιο και στο παρασκήνιο. Πηγές σημειώνουν στην εφημερίδα το θετικό του κλίματος που υπάρχει και προκύπτει από τις εκατέρωθεν συζητήσεις και επαφές στη Νέα Υόρκη, ωστόσο το καλάθι αναφορικά με τα ενδεχόμενα βήματα της Τουρκίας, είναι μικρό. Το τελευταίο επιβεβαιώθηκε και από τη συνάντηση που είχαν ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας Αλέξης Τσίπρας με τον Τούρκο Πρόεδρο Ταγίπ Ερντογάν. Η μεταξύ τους συνομιλία είχε διάρκεια μιας ώρας και διαπιστώθηκε εκεί από ελληνικής πλευράς, βελτίωση του κλίματος ανάμεσα στις δυο χώρες, και προοπτική ώστε να πέσουν οι τόνοι στο Αιγαίο. Συμφώνησαν δε να υπάρξει μεγαλύτερη συνεργασία στο μεταναστευτικό και σε θέματα ασφάλειας, ενώ για το Κυπριακό ο κ. Τσίπρας υπογράμμισε πως ζητούμενο είναι μια δίκαιη και βιώσιμη λύση με τις συνομιλίες να συνεχίζονται από εκεί που σταμάτησαν με τον Ταγίπ Ερντογάν να δίνει στον Πρωθυπουργό της Ελλάδας την υποστήριξη του στο πλαίσιο Γκουτέρες αλλά όπως προκύπτει από πηγές της ελληνικής διπλωματίας, επαναλαμβάνοντας γνωστές θέσεις στο Κυπριακό.

Διγλώσσα μηνύματα

Αυτή η διγλώσσα των μηνυμάτων που στέλνει η τουρκική πλευρά δεν είναι πρωτόφαντη. Από το βήμα της Γενικής Συνέλευσης ο Πρόεδρος της Τουρκίας κάλεσε για περισσότερες προσπάθειες για την επίλυση προβλημάτων στην περιοχή, χωρίς όμως κατ'ιδίαν, όπως έκανε με τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας, να δεσμεύεται για κάτι συγκεκριμένο. «Ελάτε να καταβάλουμε περισσότερες ειλικρινείς προσπάθειες για την λύση των προβλημάτων στη Συρία, το Ιράκ, την Υεμένη, το Αφγανιστάν, την Ουκρανία, τη Λιβύη αλλά και τα δυναμικά προβλήματα στα Βαλκάνια, τον Καύκασο και την Ανατολική

Παραγωγική χαρακτηρίσαν πηγές τη συνάντηση Λαβρόφ-Αναστασιάδη με άξονα την ΟΥΝΦΙΚΥΠ και το Κυπριακό.

Μεσόγειο», ανέφερε ο Τούρκος Πρόεδρος. Στην ομιλία του επέκρινε τα Ηνωμένα Έθνη λέγοντας ότι έχουν απομακρυνθεί από τις προσδοκίες της ανθρωπότητας, ενώ τόνισε ότι ακόμη και όλος ο κόσμος γυρίζει την πλάτη του στους Παλαιστίνιους η Τουρκία θα συνεχίσει να είναι δίπλα τους. Πηγές σημειώνουν πως ο Τούρκος Πρόεδρος ήθελε να εκμεταλλευτεί την παρουσία του στα Ηνωμένα Έθνη για να επαναφέρει τη σημαντικότητα του ρόλου που επιφυλάσσει για τον εαυτό του, όπως και το έκανε, με άξονα τον αραβικό κόσμο. Στάση που είχε προκαλέσει παλαιότερα την αντίδραση άλλων χωρών της περιοχής. Τονίζεται όμως πως χωρίς να υπάρχει καμία επί της ουσίας δέσμευση από τον Ερντογάν, που φαίνεται να είναι η γενική αρχή εκ μέρους της Τουρκίας και αυτή τη φορά, πως είναι δύσκολο να υπάρξουν θεαματικά αποτελέσματα για το κυπριακό μέσο σε αυτή την εβδομάδα. Ωστόσο συνεχίζεται η προσπάθεια επιρροής προς την Τουρκία, και ειδικά μέσω άλλων χωρών όπως η Ρωσία, κάτι που τονίστηκε και στη συνάντηση Αναστασιάδη-Λαβρόφ, με πηγές να τη χαρακτηρίζουν ως «παραγωγική». Από τη συζήτηση δεν έλλειψε και το θέμα της ΟΥΝΦΙΚΥΠ με την ε/κ πλευρά να τονίζει σύμφωνα με πληρο-

φορίες τον ρόλο που θέλει να παίξουν τα μόνιμα μέλη του ΣΑ τόσο στην προσπάθεια επίλυσης του κυπριακού όσο και στη διατήρηση του Σώματος και του ρόλου του στην Κύπρο.

Η αντιπρόταση

Επί της ουσίας, τα βλέμματα είναι στραμμένα ως κατάληξη στην Παρασκευή και στη συνάντηση που θα έχει ο ΓΓ των ΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη. Ως τότε η εικόνα από την πλευρά της Τουρκίας αναμένεται να έχει ξεκαθαρίσει και αναλόγως των εξελίξεων θα διαφανεί αν θα πέσει στο τραπέζι η αντιπρόταση που λέγεται ότι έχει ετοιμάσει η ε/κ πλευρά. Μπορεί λένε ορισμένες πληροφορίες, να θέλει ν' ακούσει η Τουρκία και την ε/κ πριν αποφασίσει να γνωστοποιήσει τις προθέσεις της για τη συνέχεια. Το περιεχόμενο της αντιπρότασης της ε/κ πλευράς, είχε ήδη ετοιμαστεί πριν την αναχώρηση για τις ΗΠΑ, δεν έχει γίνει γνωστό, ωστόσο θεωρείται από πηγές πως δεν θα το απορρίψει εύκολα η άλλη πλευρά. Αυτό βέβαια, σε περίπτωση που ο ίδιος ο ΓΓ των ΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες διαπιστώσει εφόσον θα έχει ενημερωθεί και από την κ. Λουτ πως δεν υπάρχει κοινό έδαφος για τη συνέχεια.

Τα κόκκινα δάνεια επηρεάζουν αρνητικά τις τιμές των ακινήτων

Δεν υποδηλώνουν μόνο μια πιστωτική στενότητα, αλλά αντανακλούν πίεση σε αυτή την αγορά

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της αγοραστικής δύναμης, των καταθέσεων, των πωλήσεων σε ξένους αγοραστές, στα αποθέματα των διαθέσιμων κατοικιών, αλλά και στο ποσό των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων για να εκτιμηθεί ένα μοντέλο τιμών στις κατοικίες της Κύπρου. Τουλάχιστον αυτό υποστηρίζει έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με ονομασία «οι εξελίξεις της στεγαστικής αγοράς στην Κύπρο», λέγοντας πως η παρουσία των ΜΕΔ φαίνεται να μειώνει τις τιμές των κατοικιών. Τα ΜΕΔ, εξηγεί, δεν υποδηλώνουν μόνο μια πιστωτική στενότητα, αλλά αντανακλούν την πίεση σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις για τη διάθεση των περιουσιακών στοιχείων, άρα και της αύξησης της προσφοράς των ακινήτων. Συγκεκριμένα για την Κύπρο, το 2017 θεωρείται ως σημείο καμπής για

Οι παραγωγικές επενδύσεις είναι και αυτές που μπορούν να εξασφαλίσουν την αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας.

την αγορά των ακινήτων, με προοπτικές να ανέβουν οι τιμές. Μπορεί τα έσοδα ενός νοικοκυριού –όπως έδειξε το 2017- να αυξήθηκαν, ωστόσο οι Ευρωπαίοι αναφέρουν ότι δείκτες όπως η ανεργία οι καταθέσεις και οι πιστωτικές συνθήκες μπορούν να μεταβάλλουν κατά πολύ αυτή την τάση αύξησης των τιμών των κατοικιών. Η Κύπρος υπήρξε μέσα σε ένα φαύλο κύκλο μεταξύ χαμηλών τιμών κατοικιών, σε Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια και με χαμηλό πιστωτικό στην οικονομία, «κοκτέιλ» που θα είναι δύσκολο να «σπάσει» χωρίς να υπάρχει η εξασφάλιση πως χρήματα θα διοχετεύονται για τη μείωση των ΜΕΔ στην Κύπρο. Πολλές από τις πωλήσεις των κατοικιών πραγματοποιούνται με μετρητά, αναφέρει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και μέχρι τώρα δεν μπορεί να εξασφαλιστεί ότι χρήματα που κτώνται από τις πωλήσεις θα χρησιμοποιούνται για μείωση του αποθέ-

Πολλές από τις πωλήσεις των κατοικιών πραγματοποιούνται με μετρητά, αναφέρει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ματος των ΜΕΔ στις τράπεζες. Αναφορικά με τις καταθέσεις των νοικοκυριών και της συσχέτισής τους με την αγορά των κατοικιών, είπε ότι είναι πολύ σημαντικές, διότι είναι έθιμο για τους γονείς να κρατούν και όχι να πωλούν τις στέγες τους για τα παιδιά τους. Από την άλλη, η Επιτροπή τονίζει πως εάν τα έσοδα των πωλήσεων των ακινήτων δεν χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση και κατασκευή νέων κτηρίων, θα παρατείνει την απορρόφηση του υπάρχοντος αποθέματος κατοικιών και θα διατηρήσει τις τιμές τους χαμηλές τουλάχιστον σε ορισμένες περιοχές. Η μείωση, συνεχίζει, θα έχει ως αποτέλεσμα και την καθυστέρηση της προσαρμογής των ισολογισμών των τραπεζών, αλλά με την προσαρμογή αυτή να κρίνεται και ως απαραίτητη για πιστώσεις που πρέπει να διοχετευθούν σε παραγωγικές επενδύσεις. Οι παραγωγικές επενδύσεις είναι και αυτές

που μπορούν να εξασφαλίσουν την αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας, καταλήγει η έκθεση. Η αναλογία μεταξύ των νέων κατοικιών και των πωλήσεων είναι γενικά μια καλή ένδειξη για την εξέλιξη των τιμών, αφού αλλάζει και η ισορροπία δυνάμεων μεταξύ αγοραστών και πωλητών, σε βάρος της πρώην όταν η αναλογία μειώνεται.

Θέλουν τα ενοίκια

Η άρση των υφιστάμενων εμποδίων για την περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς ενοικίου θα βοηθήσει στην επένδυση των κατοικιών. Με την «έκρηξη» του τουρισμού που βιώνει η Κύπρος, η Κομισιόν σημειώνει πως η ζήτηση για ενοίκια έχει αυξηθεί, ιδιαίτερα στις παράκτιες περιοχές. Εντούτοις, όσον αφορά στις παραλιακές περιοχές, πρέπει να υπάρχει έλεγχος και να εμποτευτούν οι όποιες περιβαλλοντικές επι-

πτώσεις που μπορεί να υπάρχουν, διότι μπορεί να αποδειχθούν επιζήμιες για την αγορά, παρά την προσπάθεια ανάκαμψής της.

Ρώσοι αντί Βρετανούς

Σύμφωνα με την Επιτροπή, έχει μειωθεί η έκθεση της πώλησης των ακινήτων σε Βρετανούς και έχει αντικατασταθεί από χώρες της Ανατολής. Τέτοιες είναι η Κίνα και η Ρωσία, αγορές που ελκύονται από την προσφορά του Προγράμματος Πολιτογραφιών ξένων επενδυτών. Παρόλα αυτά, σημειώνεται πως πρέπει να δοκιμασθεί για τις επιπτώσεις των πωλήσεων σε τόσο βαθμό. Και αυτό, διότι η πώληση σε ξένους κατά το 2007 ήταν ένας παράγοντας που έκανε την φούσκα των ακινήτων, ενώ για την ανάκαμψη των τιμών εν έτει 2018 σίγουρα ευθύνεται η ζήτηση από τους αλλοδαπούς.

Στρατηγικής σημασίας η εξαγορά μέρους της Stoiximan

Καινούργιες προοπτικές διανοίγονται για την ΟΠΑΠ και την Stoiximan, μετά την εξαγορά του 36,75% της μητρικής εταιρείας του ομίλου Stoiximan, TCB Holdings Ltd, έναντι τιμήματος 50 εκατ. από την ΟΠΑΠ Α.Ε. Η ελληνική αγορά του διαδικτυακού στοιχηματισμού, αναμένεται να αλλάξει άρδην μετά και την ψήφιση νομοσχεδίου που θα αλλάξει το καθεστώς. Το νομοσχέδιο βάζει τέλος στη μεταβατική περίοδο υπό την οποία λειτουργούσε έως τώρα η Ελληνική αγορά, άρα και ο νούμερο ένα «οφλάντ» παίχτης (ΟΠΑΠ) μαζί με τον νούμερο ένα «ονλάντ» παίχτη (Stoiximan) θα δημιουργήσουν έναν ισχυρό αντίπαλο για όλες τις ανταγωνιστικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην στοιχηματική αγορά. Μιλώντας η «Κ» με πηγές από την Κύπρο που πρόσκεινται στην Stoiximan, ανέφεραν ότι τώρα ο Όμιλος θα έχει την απαιτούμενη ρευστότητα για να προχωρήσει σε α-νοιγήματα και σε άλλες αγορές. Όπως εξήγησαν, η Stoiximan δραστηριοποιείται στην αγορά της Κύπρου, της Ελλάδας και της Ρουμανίας, μπήκε στη Γερμανία το καλοκαίρι και

ετοιμάζεται για να εισχωρήσει σε αγορές όπως της Αυστρίας και της Πορτογαλίας. Εκτός του ότι κάθε εταιρεία ενδεχομένως να θέλει ένα στρατηγικό συνεργάτη για να μπει δυναμικά σε κάποια αγορά, έτσι και η Stoiximan έχει πλέον την ΟΠΑΠ. Πρόσθετα, τα 50 εκατ. ευρώ θα τινάξουν όλη την απαραίτητη ρευστότητα που αναζητεί κάθε εταιρεία για να προχωρήσει σε νέες ενέργειες. Αν και οι δύο εταιρείες παλαιότερα ήταν ανταγωνιστικές για μία αγορά με διαφορετικές προσεγγίσεις, φαίνεται να βρήκαν κοινή συνισταμένη στη γλώσσα, στην κουλτούρα και τη θέση. Όπως σημείωσαν οι ίδιες πηγές που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο, η Stoiximan προσεγγίστηκε και από άλλους επενδυτές (ξένα κυρίως fund), αλλά επέλεξε την Ελληνική ΟΠΑΠ για τους παραπάνω λόγους.

Το 2017, ο όμιλος Stoiximan που δραστηριοποιείται και στην Ελλάδα και την Κύπρο κατέγραψε έσοδα (GGR) 136 εκατ. ευρώ και κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA) περίπου 16 εκατ. ευρώ. Με τα νέα δεδομένα ήταν ανταγωνιστικές για μία αγορά με διαφορετικές προσεγγίσεις, φαίνεται να βρήκαν κοινή συνισταμένη στη γλώσσα, στην κουλτούρα και τη θέση. Όπως σημείωσαν οι ίδιες πηγές που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο, η Stoiximan προσεγγίστηκε και από άλλους επενδυτές (ξένα κυρίως fund), αλλά επέλεξε την Ελληνική ΟΠΑΠ για τους παραπάνω λόγους.

Η Stoiximan ξεκίνησε με 14 άτομα προσωπικό και έχει φτάσει πλέον στα 500.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Cyprus Trading Corporation Plc

Ενδεικτικός Μη Ελεγμένος Συνοπτικός Ενοποιημένος Λογαριασμός Αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2018

	ΜΗ ΕΛΕΓΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΞΑΜΗΝΟΥ		Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου
	2018 €000'ς	2017 €000'ς	2017 €000'ς
Κύκλος εργασιών	155.779	144.605	311.987
Μεικτά κέρδη και άλλα εισοδήματα	41.593	38.317	86.006
Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	5.341	5.991	18.135
Ζημιά από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(497)	(372)	(1.347)
Ζημιά από μείωση της δίκαιης αξίας των επενδυτικών και άλλων ακινήτων	-	-	(10.422)
Καθαρή Ζημιά Συγκροτήματος (μετά τις αποσβέσεις, τόκους και φορολογία)	(213)	(925)	(6.321)
Αναλογούν σε : Μετόχους της Εταιρείας Συμφέρον μειοψηφίας	(141) (72)	(445) (480)	(5.860) (461)
Βασικά και πλήρως καταναεμημένα κέρδη/(Ζημίες) ανά μετοχή (σεντ)	(0,15)	(0,48)	(6,28)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Ο Ενδεικτικός Μη Ελεγμένος Συνοπτικός Ενοποιημένος Λογαριασμός Αποτελεσμάτων της Cyprus Trading Corporation Plc (CTC), για την εξαμηνία που έληξε στις 30 Ιουνίου 2018, περιλαμβάνει τα αποτελέσματα:

- Των θυγατρικών συγκροτημάτων Ermes Department Stores Plc και Woolworth (Cyprus) Properties Plc,
- Των θυγατρικών Εταιρειών Argosy Trading Company Ltd, Cassandra Trading Ltd, CTC Automotive Ltd, CTC Autoleasing Ltd, Artview Co. Ltd, HOB House of Beauty Ltd,
- Των Συνδεδεμένων Ακίνητα Λάκκος Μικέλλη Λτδ και BC Butterfly Cosmetics Ltd.

Η ιθύνουσα εταιρεία Cyprus Trading Corporation Plc είναι επίσης μέτοχος στο κεφάλαιο της Hermes Airports Ltd, που ανέπτυξε και διαχειρίζεται τα δύο αεροδρόμια της Κύπρου, Λάρνακας και Πάφου, μέχρι τις 11 Μαΐου 2031. Η CTC εκπροσωπείται στο Διοικητικό της Συμβούλιο και ο κ. Νίκος Κ. Σιακόλας είναι Ισόβιος Επίτιμος Πρόεδρος της Hermes. Στον πιο πάνω Ενοποιημένο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων δεν συμπεριλαμβάνονται τα αποτελέσματα της Hermes Airports Ltd.

2. Ο Συνοπτικός Ενοποιημένος Λογαριασμός Αποτελεσμάτων της περιόδου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2018, δεν έχει ελεγχθεί από τους εξωτερικούς ελεγκτές της Εταιρείας, αλλά έχει καταρτιστεί ακολουθώντας τις ίδιες λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν για την κατάρτιση των Ετήσιων και Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων (σύμφωνα με τις πρόνοιες του Διεθνούς Προτύπου 34), και σύμφωνα με τον Περί Προϋποθέσεων Διαφάνειας (Κινητές Αξίες προς Διαπραγμάτευση σε Ρυθμιζόμενη Αγορά) Νόμο, λαμβάνοντας υπόψη τις εγκυκλίους της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου, και έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.

3. Ο κύκλος εργασιών για το εξάμηνο του 2018 ανήλθε στα €155.779.000, σε σύγκριση με €144.605.000 το 2017, παρουσιάζοντας αύξηση 7,7%.

4. Τα μεικτά κέρδη και άλλα εισοδήματα ανήλθαν στα €41.593.000, σε σχέση με €38.317.000 το 2017, παρουσιάζοντας αύξηση 8,6%.

5. Μετά την αφαίρεση των λειτουργικών εξόδων, τα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε €5.341.000, σε σχέση με €5.991.000 το 2017, παρουσιάζοντας μείωση 10,9%.

6. Τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων των πάγιων και άυλων περιουσιακών στοιχείων, των χρηματοδοτικών εξόδων, της φορολογίας και του αποτελέσματος από μη συνεχιζόμενες εργασίες, παρουσίασαν ζημιά ύψους €213.000, σε σύγκριση με ζημιά €925.000 το 2017.

7. Η καθαρή εσωτερική αξία της μετοχής της Εταιρείας, στις 30 Ιουνίου 2018, ήταν €1,05 ανά μετοχή των €0,85, (31/12/2017: €1,05).

8. Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2018, συνεχίστηκε η υλοποίηση του προγράμματος αναδιοργάνωσης και βελτίωσης των προσφερόμενων υπηρεσιών, καθώς και της βελτίωσης της κερδοφορίας του Συγκροτήματος.

Οι σημαντικότερες εξελίξεις αφορούν την εισδοχή της Argosy Trading Company Ltd στον τομέα τροφίμων σε εταιρείες HORECA (Hotels, Restaurants, Cafeterias), με την εξαγορά των εργασιών της Chrikar Trading Co. Ltd στο τέλος του προηγούμενου έτους. Επιπλέον η Argosy τον Ιούνιο του 2018 ολοκλήρωσε και την απορρόφηση των εργασιών της εταιρείας Foodrax Ltd που δραστηριοποιόταν στον τομέα των κατεψυγμένων τροφίμων και τον ίδιο μήνα συμφώνησε για την επανένταξη στο χαρτοφυλάκιο της, μέρος των σημάτων της Unilever που αποκτήθηκαν από τον Αμερικανικό επενδυτικό όμιλο KKR. Η διανομή των εν λόγω προϊόντων ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2018.

Το Φεβρουάριο του 2018, το συγκρότημα Woolworth (Cyprus) Properties Plc, προχώρησε στη διάθεση ακίνητης ιδιοκτησίας του έναντι του ποσού των €44.000.000. Με την ολοκλήρωση των πιο πάνω πωλήσεων, επιτεύχθηκε περαιτέρω μείωση του τραπεζικού δανεισμού του Συγκροτήματος και ενίσχυση της ρευστότητας, η οποία θα βοηθήσει στην υλοποίηση νέων προγραμματισμένων έργων ανάπτυξης. Επίσης, το συγκρότημα της Woolworth μέσα στα πλαίσια καλύτερης αξιοποίησης των ακινήτων του, μέσω της θυγατρικής του Εταιρείας LBSP Limassol Beach & Seaview Properties Ltd, έχει προβεί σε μελέτη ως προς την προοπτική ανέγερσης πολυώροφου κτηρίου με πολυτελή διαμερίσματα σε ιδιόκτητο κτίμα, σε παραλιακή λεωφόρο της πόλης Λεμεσού και προς τούτο έχει υποβάλει αίτηση για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας. Τέλος, τον Αύγουστο του 2018, η Cyprus Limni Resorts and GolfCourses Plc εξασφάλισε τις τροποποιητικές πολεοδομικές άδειες, που τώρα συμπεριλαμβάνουν και άδεια για ανέγερση ξενοδοχειακής μονάδας 5 αστέρων υψηλών προδιαγραφών δυναμικότητας έως 160 δωματίων.

Τον Ιούνιο του 2018, η θυγατρική του Συγκροτήματος Ermes Departments Stores Plc, Vexelco Ltd, ξεκίνησε τη λειτουργία του πρώτου ηλεκτρονικού "mall" στην Κύπρο, με την ονομασία "Millioupi", η έναρξη των δραστηριοτήτων του οποίου πραγματοποιήθηκε στις αρχές Ιουνίου του 2018, προσφέροντας προϊόντα από περισσότερα από 160 σήματα ("brands"). Επιπλέον, έχει ολοκληρωθεί η ανακαίνιση του μεγαλύτερου τμήματος του πολυκαταστήματός της στο The Mall of Cyprus, προσφέροντας στο κοινό μια ξεχωριστή καταναλωτική εμπειρία. Επιπρόσθετα, έχει μόλις λειτουργήσει την πρώτη υπεραγορά "SPAR" στη Λάρνακα.

9. Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Διεύθυνση του Συγκροτήματος σημειώνουν τις ενθαρρυντικές ενδείξεις σταθεροποίησης και βελτίωσης των δεικτών της οικονομίας και την αύξηση που παρατηρείται στον τουρισμό. Στα πλαίσια αυτά, θα συνεχίσει με την υφιστάμενη στρατηγική του, που δείχνει από τα αποτελέσματα βελτίωσης των αποτελεσμάτων του, και θα συνεχίσει να μελετά προοπτικές ανάπτυξης στους τομείς που δραστηριοποιείται. Ωστόσο, οι προκλήσεις στην οικονομία παραμένουν και χρειάζεται προσεκτική διαχείριση σε όλους τους τομείς από όλους τους εμπλεκόμενους.

10. Αντίγραφο του Ενδεικτικού Συνοπτικού Ενοποιημένου Λογαριασμού Αποτελεσμάτων διατίθενται στο Τμήμα Μετοχών της Εταιρείας Cyprus Trading Corporation Plc, Μέγαρο Σιακόλα, Αθλάσσο, 3ος όροφος, τηλ. 22740300. Έχουν επίσης αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.ctcgroup.com. Η Έκθεση αυτή θα δημοσιευθεί σε εφημερίδα ημερήσιας κυκλοφορίας.

Cyprus Trading Corporation Plc
Λευκωσία 21 Σεπτεμβρίου 2018

Ούτε και αυτά τα Χριστούγεννα δεν θα απολαύσουν οι Λευκωσιώτες την πλατεία Ελευθερίας, ενώ άγνωστο είναι το πόσος χρόνος θα χρειαστεί για την ολοκλήρωση του έργου.

Αναμονή δίχως τέλος για την πλατεία Ελευθερίας

Χωρίς επίσημη ενημέρωση για χρονοδιαγράμματα και πορεία εργασιών από τον δήμο Λευκωσίας και τον εργολάβο του έργου

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Στις 23 Δεκεμβρίου του 2014 είχαν πέσει οι υπογραφές των συμβολαίων για το έργο της πλατείας Ελευθερίας και του περιβάλλοντα χώρου μεταξύ της εταιρείας LOIS Builders Ltd και του δήμου Λευκωσίας, ένα έργο η αξία του οποίου είχε εκτιμηθεί πέραν των 13,5 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με τις τότε ανακοινώσεις ο προγραμματισμός ήθελε το έργο να ξεκινήσει στις 14 Ιανουαρίου 2015 και να ολοκληρωθεί σε 64 εβδομάδες. Σε αυτό το διάστημα θα ολοκληρώνονταν οι εργασίες για ανάπλαση της πλατείας και του περιβάλλοντα χώρου και συγκεκριμένα η κατασκευή γέφυρας-πλατείας και υποστυλωμάτων, η ανάπλαση της τάφρου και η τοπιστευτική της, διορθωτικές εργασίες στα Ενετικά Τείχη, ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες, εγκαταστάσεις ανελκυστήρων και εργασίες φωτισμού, εξοπλισμός, κατασκευή καταστημάτων και

Ο Δήμος Λευκωσίας δεν έχει λάβει επίσημη απόφαση για την χρήση του δρόμου Κωστάκη Παντελίδη. Σε περίπτωση μη πεζοδρομιάς του, θα πρέπει να θεωρηθούν δεδομένες οι αντιδράσεις των καταστηματορχών της περιοχής.

χώρων υγιεινής. Από τότε μέχρι σήμερα τα χρονοδιαγράμματα έχουν αλλάξει και οι εργασίες συνεχίζονται, χωρίς πλέον να γίνεται συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο για την αποπεράτωση του πολλαπλού υποσχεμένου έργου. Πληροφορίες που έχει στην κατοχή της η «Κ» αναφέρουν ότι το ένα τμήμα του έργου θα πρέπει να αναμένεται μέχρι τέλος Δεκεμβρίου. Αυτό αφορά τις γέφυρες, το πλακόστρωτο και την ολοκλήρωση των έργων στην οδό Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Μετά την ολοκλήρωση αυτών, ανοικτό παραμένει το κάτω

Πηγές αναφέρουν στην «Κ» ότι νέες καθυστερήσεις επικεντρώνονται στην ολοκλήρωση του έργου, λόγω διαφωνιών που έχουν προκύψει μεταξύ εργολάβου και υπεργολάβων του έργου.

μέρος της πλατείας. Το συγκεκριμένο τμήμα φαίνεται ότι συγκεντρώνει μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας για την ολοκλήρωσή του, ο οποίος σύμφωνα με παρατηρητές του έργου, αυξάνεται μετά από ζήτημα που έχει προκύψει μεταξύ του εργολάβου και υπεργολάβων του έργου. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την παρακώλυση μέρους των εργασιών και κατά συνέπεια νέα καθυστέρηση του έργου δεν θα πρέπει να θεωρείται απίθανη. Από την άλλη ο δήμος Λευκωσίας και κατασκευάστρια εταιρεία επιλέγουν να κρατούν κλειστά

τα χαρτιά τους για το ακριβές χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης όλων των φάσεων του έργου.

Η Κωστάκη Παντελίδη

Ανοικτό παραμένει και το τι μέλλει γενέσθαι με την χρήση της οδού Κωστάκη Παντελίδη, δρόμος που βρίσκεται μπροστά από την πλατεία. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του έργου, ο δρόμος θα είναι ανοικτός για διέλευση των οχημάτων, ωστόσο δεν υπάρχει μέχρι στιγμής επίσημη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου για το θέμα. Σε α-

ναμονή βρίσκονται και οι ιδιοκτήτες καταστημάτων και κέντρων αναψυχής της περιοχής, ενώ κάποιοι από αυτούς έχουν ήδη εκφράσει την αντίθεση τους για την περίπτωση ο δρόμος να χρησιμοποιηθεί για διέλευση των οχημάτων. Σε δηλώσεις τους στην «Κ» περιγράφουν πως εδώ και δύο χρόνια, τα εργοτάξια στην πόρτα τους είχαν ως αποτέλεσμα την κατακόρυφη μείωση του κύκλου εργασιών τους. Χαρακτηρίζουν παράλληλα ως στρεβλότητα το γεγονός ότι πληρώνουν κανονικά τα τέλη σκυβάλων, παρά το γε-

γονός ότι λόγω των εργασιών, δεν περνά σκυβαλόφορο από τον δρόμο τους.

Ζητούν ως αντιστάθμισμα την πεζοδρομιά της οδού Κωστάκη Παντελίδη, κάτι που εκτιμάται ότι θα αυξήσει τον κύκλο εργασιών τους αλλά και την αξία της περιοχής. Τα αιτήματά τους τα έθεσαν ενώπιον του δήμου Λευκωσίας, με επιστολή τους πριν από περίπου δύο μήνες ζητώντας συγκεκριμένα την πεζοδρομιά του δρόμου, για να λάβουν ασαφή απάντηση. Οι ιδιοκτήτες των κέντρων αναψυχής και των καταστημάτων στην περιοχή είναι

εξάλλου οι πρώτοι που δέχονται τις ζημιές από τις καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση του έργου, ωστόσο όπως δηλώνουν στην «Κ», δεν τυγχάνουν ούτε οι ίδιοι ενημέρωσης για την πορεία των εργασιών.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι η τοποθέτηση πλακόστρωτου στην συγκεκριμένη οδό έχει σχεδόν ολοκληρωθεί, ωστόσο όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», μόλις χθες, ξεκίνησαν εργασίες για νέες αλλαγές, καθώς τοποθέτησαν σε λάθος σημείο την λωρίδα για την διέλευση τυφλών.

Άγνωστες οι προθέσεις του Δήμου Λευκωσίας για το μέλλον της οδού Κωστάκη Παντελίδη. Έχει να αποφασίσει για το αν ο δρόμος θα πεζοδρομηθεί, ή αν θα χρησιμοποιείται κανονικά για την διέλευση των οχημάτων.

Σε νέες προσφορές για χώρους αναψυχής

Στο μεταξύ ο δήμος Λευκωσίας προχωρεί με νέο διαγωνισμό για προσέλκυση ενδιαφέροντος για μίσθωση δύο χώρων αναψυχής στην περιοχή του έργου της Πλατείας Ελευθερίας και συγκεκριμένα στο επίπεδο της τάφρου. Πρόκειται για μία καφετέρια και ένα εστιατόριο μπαρ. Και οι δύο χώροι βρίσκονται σε κεντρικό σημείο με άμεση πρόσβαση από τις ράμπες της Πλατείας Ελευθερίας από τη λεωφόρο Ομήρου. Οι πληροφορίες που έχει στην κατοχή της η «Κ» αναφέρουν ότι ο διαγωνισμός θα προκηρυχθεί στο διάστημα των επόμενων δύο εβδομάδων.

Πρόκειται για τον δεύτερο διαγωνισμό ο οποίος πραγματοποιείται για

τον ίδιο σκοπό, καθώς η πρώτη απόπειρα από τον δήμο Λευκωσίας δεν έφερε το αναμενόμενο αποτέλεσμα λόγω μειωμένης συμμετοχής. Σημειώνεται ότι στην περιοχή βρίσκονται επίσης και δύο περιπτώσεις τα οποία ήδη έχουν δοθεί στους περιπτερούχους που βρίσκονταν στην παλιά γέφυρα της πλατείας.

Στην δεύτερη απόπειρα του, ο Δήμος μετά από διευρυμένη έρευνα αγοράς θα προκηρύξει εκ νέου τους διαγωνισμούς με διαφορετικά κριτήρια, που πιστεύει θα είναι πιο ελκυστικά στους οικονομικούς φορείς και ελπίζει σε αυξημένη συμμετοχή. Από πλευράς του δήμου εκτιμάται ως πιθανός λόγος μη

υπαρξης ενδιαφέροντος από οικονομικούς φορείς, το γεγονός ότι το κοινό δεν έχει πλήρη εικόνα για την μοναδικότητα του έργου μετά την ολοκλήρωσή του, ιδιαίτερα ο χώρος της τάφρου.

Είναι για αυτόν τον λόγο που στο πλαίσιο των νέων διαγωνισμών, θα δοθεί ευκαιρία στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να ξεναγηθούν στο εργοτάξιο, ώστε να αποκτήσουν προσωπική άποψη για τις δυνατότητες αξιοποίησης των χώρων αναψυχής, καθώς και για τα σχέδια του Δήμου, τα οποία δρομολογούνται μέσα από κατάλληλες δράσεις για να διασφαλιστεί συνεχής επισκεψιμότητα στο χώρο.

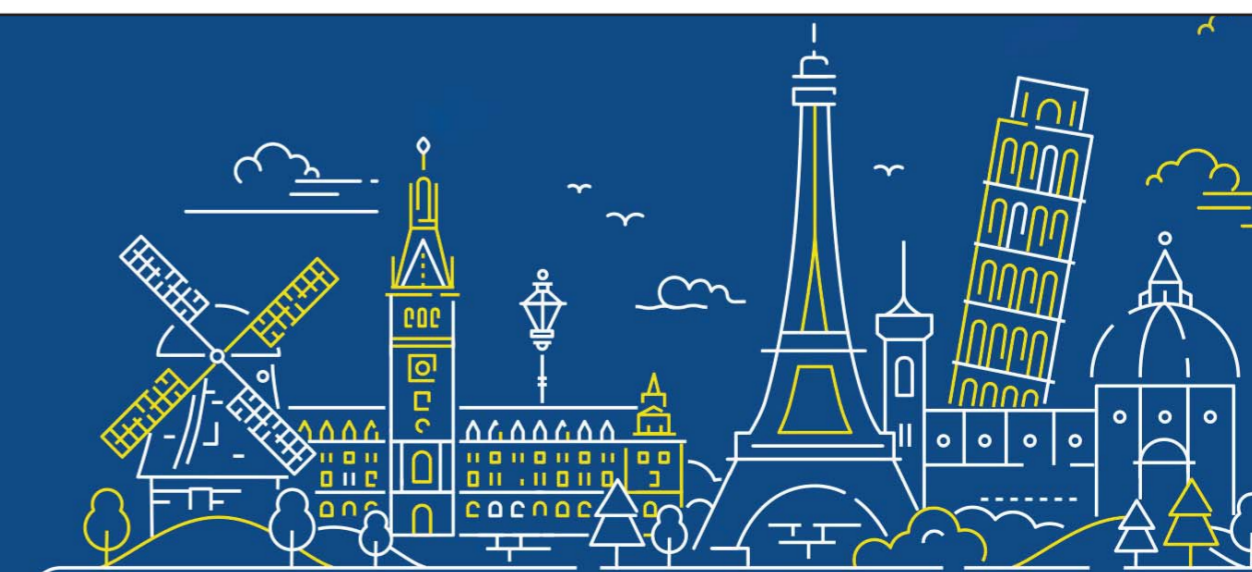
Blue Air

Λάρνακα - Βουκουρέστι, και μετά... **όλη η Ευρώπη!**

IATA Member
www.blueairweb.com

Αποκλειστικός Αντιπρόσωπος
Orthodoxou
aviation ltd

(357) 22 755 300
ή μέσω των ταξιδιωτικών πρακτόρων της περιοχής σας

Η Γερμανία πήρε από Ε.Ε. άδεια επιδότησης κατασκευής μπαταριών

Κέρδη από την αγορά ηλεκτρικών οχημάτων βλέπουν γερμανικές εταιρείες

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι έτοιμη να επιτρέψει στη γερμανική κυβέρνηση να επιδοτήσει την κατασκευή μπαταριών για ηλεκτρικά αυτοκίνητα, σύμφωνα με αποκλειστικές πληροφορίες της εφημερίδας Handelsblatt. Μέχρι σήμερα, μεγάλες γερμανικές εταιρείες, όπως η Bosch, υποστήριζαν πως η κατασκευή μπαταριών, τομέας στον οποίο κυριαρχούν ασιατικές εταιρείες, δεν είναι κερδοφόρος και ότι απαιτούνται υψηλές επενδύσεις. Ωστόσο, παραβλέπουν πόσο σημαντικό ρόλο παίζει η μπαταρία στα αυτοκίνητα, καθώς και στις προοπτικές του κλάδου, διότι μεταξύ 2017-2020 προβλέπεται τριπλασιασμός της ζήτησης. Ο αντιπρόεδρος Κομισιόν Μάρος Σέφκοβιτς επιβεβαίωσε στη Handelsblatt ότι η Επιτροπή δεν πρόκειται να εμποδίσει τον Γερμανό υπουργό Οικονομίας Πέτερ Αλτμάγερ να υποστηρίξει με κρατικό χρήμα την ανάπτυξη ηλεκτρικών μπαταριών. Η επίτροπος Ανταγωνισμού Μαργκρέτε Βεστάγκερ έχει δώσει και αυτή τη συγκατάθεσή της, και

Αυτοκινητοβιομηχανίες, χημικές και ενεργειακές εταιρείες σύντομα θα συστήσουν κοινοπραξία κατασκευής ηλεκτρικών μπαταριών.

η μοναδική προϋπόθεση που θέτει η Κομισιόν είναι μία ακόμη χώρα να υποστηρίξει και αυτή την ανάπτυξη της τεχνολογίας. Μέχρι σήμερα, γερμανικές εταιρείες, όπως η Bosch, η μεγαλύτερη κατασκευάστρια ανταλλακτικών για αυτοκίνητα, δεν ήταν πρόθυμες να επενδύσουν στις ηλεκτρικές μπαταρίες, όπου κυριαρχούν η ιαπωνική Panasonic, η κινεζική CATL, η οποία, μάλιστα, θα κατασκευάσει εργοστάσιο και στη Γερμανία, και οι νοτιοκορεατικές LG Chem και Samsung SDI. Τώρα με την υποστήριξη του γερμανικού δημοσίου ίσως να αλλάξουν άποψη οι γερμανικές εταιρείες.

Ο Μαξιμίλιαν Φίχτνερ, διευθυντής του Ινστιτούτου Χέλμχολτς για έρευνα σε μπαταρίες, θέτει στη σωστή του διάσταση το θέμα: «Συντά το επίκεντρο που χρησιμοποιείται είναι ότι δεν υπάρχει σημαντικό κέρδος στις μπαταρίες. Ωστόσο, η σημαντικότερη ερώτηση είναι τι θα

Οι Volkswagen, BMW, Daimler και Continental έχουν δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ανάπτυξη νέου τύπου μπαταρίας, η οποία θα κατασκευάζεται από λίθιο, αλλά θα είναι σε στερεή κατάσταση και όχι σε υγρή.

χάσουμε αν δεν επενδύσουμε σε αυτές». Η παγκόσμια ζήτηση για μπαταρίες λιθίου ιόντων για αυτοκίνητα ήταν, το 2017, 74 γιγαβατώρες, προβλέπεται να αυξηθεί στις 213 το 2020, στις 794 το 2025 και στις 1.559 το 2030, σύμφωνα με τη Handelsblatt. Οι μεγαλύτεροι κατασκευαστές ηλεκτρικών μπαταριών για αυτοκίνητα ήταν το πρώτο εξάμηνο του 2018 οι Panasonic με 5,9 γιγαβατώρες, οι κινεζικές CATL και BYD με 5,7 και 3,3 γιγαβατώρες, αντίστοιχα, η νοτιοκορεατική LG Chem με 2,8, η ιαπωνική AESC με 1,8 γιγαβατώρες και η νοτιοκορεατική Samsung SDI με 1,3.

Ωστόσο, ο κ. Αλτμάγερ θεωρεί πολύ σημαντικό το ζήτημα της κατασκευής ηλεκτρικών μπαταριών και έχει συγκαλέσει για τον Νοέμβριο συνάντηση με αυτοκινητοβιομηχανίες, προμηθευτές, χημικές και ενεργειακές εταιρείες, με στόχο να ανακοινώσει τη δημιουργία κοινοπραξίας έως τα τέλη του έτους. Θα πρόκειται για κοινοπραξία του ιδιωτικού τομέα χωρίς την άμεση συμμετοχή του Δημοσίου, ωστόσο θα δοθεί κρατική βοήθεια, ενώ θα διατεθούν και ευρωπαϊκά κονδύλια για έρευνα και ανάπτυξη τεχνολογίας και προϊόντων. Δεν είναι ακόμη σαφές ποιες εταιρείες θα πάρουν

μέρος στην κοινοπραξία. Οι Volkswagen, BMW, Daimler και Continental έχουν δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ανάπτυξη νέου τύπου μπαταρίας, η οποία θα κατασκευάζεται από λίθιο αλλά θα είναι σε στερεή κατάσταση και όχι σε υγρή. Τον Φεβρουάριο η Siemens άρχισε να συνεργάζεται με τη Saft, θυγατρική της γαλλικής πετρελαϊκής Total, με τη βελγική Solvay και τη γερμανική εταιρεία Matz, για να αναπτύξουν αυτόν τον νέο τύπο μπαταρίας. Φαίνεται ότι ο Αλτμάγερ βλέπει λίγο πιο μπροστά από τα κέρδη του επόμενου τριμήνου.

Σχέδια Uber για επέκταση στη διανομή φαγητού κατ' οίκον

Στη διανομή φαγητού κατ' οίκον αλλά και σε χώρους εργασίας σχεδιάζει να κάνει ένα ακόμη βήμα η καλιφορνέζικη Uber, η οποία, μέσω της πλατφόρμας της, διασυνδέει ιδιώτες οδηγούς με επιβάτες. Στόχος είναι η ενίσχυση της παρουσίας της στη συγκεκριμένη αγορά, μέσω πιθανής εξαγοράς της βρετανικής εταιρείας διανομής Deliveroo. Η Uber διαθέτει την εταιρεία διανομής φαγητού Uber Eats, η οποία είναι ευθέως ανταγωνιστική με την Deliveroo.

Η Uber θέλει να κατακτήσει δεσπόζουσα θέση στη διανομή φαγητού σε κατοικίες, καταστήματα και εργασια-

Ενα ακόμη βήμα στην αγορά διανομής φαγητού κατ' οίκον και στους χώρους εργασίας στην Ευρώπη σχεδιάζει να κάνει η Uber και η νεοφυής Deliveroo τής προσφέρει την κατάλληλη ευκαιρία.

φωνα με τους αναλυτές, η αμερικανική αλλά και η διεθνής αγορά διανομής φαγητού έχουν μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης. Η αξία της αμερικανικής εκτιμάται στα 13 δισ. δολάρια. Μια από τις καινοτομίες που προσφέρουν οι εταιρείες του κλάδου, όπως η αμερικανική Postmates, είναι οι συνδρομές. Με 9,99 δολάρια μηνιαίως οι πελάτες της έχουν

δυνατότητα για απεριόριστε δωρεάν παραγγελίες.

Η αμερικανική Uber και η βρετανική Deliveroo βρίσκονται σε προκαταρκτικό στάδιο συζητήσεων. Ακόμη δεν έχει ανακοινωθεί το τιμήμα το οποίο ενδεχομένως θα κατέβαλλε η Uber για να εξαγοράσει την Deliveroo. Πάντως, σύμφωνα με καλά πληροφορημένες πηγές

ως προς τα σχέδια της Deliveroo, η οποία τιμή εξαγοράς θα πρέπει να είναι σημαντικά υψηλότερη από την τελευταία αποτίμηση της αξίας της εταιρείας στα 2 δισ. δολάρια. Βέβαια, από την άλλη πλευρά, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι συνομιλίες μπορεί και να ναυαγήσουν. Το 2017, η Deliveroo συζητούσε με τον ιαπωνικό όμιλο υψηλής τεχνολογίας Softbank Group, με στόχο να εξασφαλίσει χρηματοδότηση. Ωστόσο, οι επαφές τους διακόπηκαν αιφνίδια, επειδή η Softbank αποφάσισε ότι ήθελε να επικεντρωθεί στην οικονομική υποστήριξη της Uber, της οποίας είναι μεγαλομέτοχος.

Η Deliveroo θεωρείται μία από τις μεγαλύτερες και πολλά υποσχόμενες νεοφυείς ευρωπαϊκές εταιρείες. Το 2017 είχε συγκεντρώσει επενδυτικά κεφάλαια ύψους 480 εκατ. δολαρίων. Μεταξύ των χρηματοδοτών της συγκαταλέγονται οι επενδυτικοί οίκοι Fidelity Investments και T. Rowe Price Group. Η Deliveroo ενδιαφέρει τον διευθύνοντα σύμβουλο της Uber, Ντάρα Κορορβαάκι, ο οποίος έχει θέσει σε προτεραιότητα τις δραστηριότητες της Uber στη διανομή φαγητού, ενόψει της αρχικής δημόσιας εγγραφής για δημόσια διάθεση μετοχών το δεύτερο εξάμηνο του 2019. Επιπροσθέτως, ο κ. Κορορβαάκι επιδιώκει να υλοποιήσει και άλλες εξαγορές. Βρίσκεται σε συνομιλίες με την ανταγωνίστρια Careem, μια εταιρεία στο Ντουμπάι, που εξυπηρετεί τη Μέση Ανατολή, την Τουρκία και το Πακιστάν και διατηρεί πλατφόρμα διανομής οδηγών και επιβατών, όπως και η Uber.

Διαψεύδουν Emirates και Etihad το σενάριο περί συγχώνευσής τους

Διέψευσαν το δημοσίευμα περί επικείμενης συγχώνευσής τους οι δύο κορυφαίοι αερομεταφορείς της Μέσης Ανατολής, Emirates (Ντουμπάι) και Etihad (Αμπου Ντάμπι). Σύμφωνα με το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg, το οποίο επικαλείται ανώνυμες πηλν έγκυρες πηγές, η Emirates ενδιαφερόταν να εξαγοράσει τη μικρότερη σε μέγεθος Etihad, αποσκοπώντας στη συγκρότηση του μεγαλύτερου ομίλου αερομεταφορών, παγκοσμίως. «Πρόκειται για φήμες. Δεν είναι αλήθεια», δήλωσε στο ειδησεογραφικό πρακτορείο Reuters εκπρόσωπος της Emirates. Υπενθυμίζεται ότι η αεροπορική εταιρεία Emirates ανήκει στην κυβέρνηση του εμιράτου του Ντουμπάι, που θεωρείται τουριστικός κόμβος για τα ταξίδια στις χώρες του Περσικού Κόλπου, ενώ η Etihad ανήκει στην κυβέρνηση του γειτονικού εμιράτου, Αμπου Ντάμπι. Το τελευταίο, κάρη στις εξαγωγές πετρελαίου, είναι το πιο πλούσιο από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

σχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Ήδη το έχουν κάνει στο πεδίο της παραγωγής αλουμινίου.

Οι συναφείς εταιρείες του Αμπου Ντάμπι και του Ντουμπάι το 2013 συγκρότησαν την Emirates Global Aluminium. Η τελευταία είναι μία από τις μεγαλύτερες παραγωγούς αλουμινίου στον κόσμο. Επιπλέον, τα δύο εμιράτα εξετάζουν τη συγχώνευση των χρηματιστηρίων τους.

Τόσο η Emirates όσο και η Etihad γνώρισαν μεγάλη ανάπτυξη τα τελευταία δέκα χρόνια. Εντούτοις, την προηγούμενη διετία υπέστησαν ισχυρές πτώσεις λόγω του σκληρού ανταγωνισμού στον κλάδο των αερομεταφορών. Επιπλέον, η δυσμενής αντιμετώπιση στις δραστηριότητές τους είχε και

Η Emirates ανήκει στην κυβέρνηση του εμιράτου του Ντουμπάι, ενώ η Etihad στο Αμπου Ντάμπι.

η αποδυνάμωση των οικονομικών τους, λόγω της πτώσης στις τιμές του «μαύρου χρυσού». Στις αρχές του 2018, οι δύο αεροπορικές εταιρείες είχαν συνάψει επιμέρους συμφωνίες για συνεργασία σε συγκεκριμένα πεδία, όπως το να μεταπνήσουν πιλότοι της Etihad στην Emirates για δύο χρόνια. Εντούτοις, τον Μάιο ο πρόεδρος της Emirates είχε αποκλείσει το ενδεχόμενο εξαγοράς της Etihad. Τραπεζικοί κύκλοι αναφέρουν ότι η ιδέα της συγχώνευσής επανεμφανίζεται από καιρού εις καιρόν. Τέλος, αναφέρεται ότι η Emirates επιθυμεί να ελέγχει πλήρως της δραστηριότητές της και δεν συνεργάζεται εύκολα. Αντιθέτως, η Etihad, η οποία είναι ζημιολογική, έχει οργανώσει ένα παγκόσμιο δίκτυο συνεργατών. Η συνεργασία της, όμως, με τη Alitalia και Air Berlin δεν απέδωσε, επειδή οι δύο τελευταίες εταιρείες πτώχευσαν.

Το ιδιοκτησιακό καθεστώς Emirates και Etihad δυσκολεύει την πιθανή συμμαχία τους. Εντός Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων διεκπεραιώνονται ελάχιστες διασυνοριακές συγχωνεύσεις.

Ενισχύεται το πέσο έναντι του δολαρίου

Οι ελπίδες για ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο οδήγησαν στην ενίσχυση του πέσο Αργεντινής έναντι του δολαρίου κατά 2,9% την Πέμπτη και κατά περίπου 2,3% χτες, με την ισοτιμία να κυμαίνεται κάτω από τα 38 πέσο ανά δολάριο. Εκπρόσωπος Τύπου του ANT δήλωσε την Πέμπτη ότι έχει σημειωθεί «σημαντική πρόοδος» στις διαπραγματεύσεις μεταξύ Ταμεί-

ου και Αργεντινής για τη σύναψη νέας συμφωνίας που θα επιτρέψει την ταχύτερη εκταμίευση δανείων 50 δισ. δολαρίων, ώστε να μην υπάρχουν ανησυχίες για την εξυπηρέτηση του χρέους το 2019. Το Μπουένος Άιρες έχει αποδεχθεί να εφαρμόσει πιο σκληρή λιτότητα απ' ό,τι είχε συμφωνήσει με το ANT τον Ιούλιο, και σκοπεύει να εξελίξει το πρωτογενές δημοσιονομικό έλλειμμα το 2019.

Grant Thornton
An instinct for growth™

Audit | Tax | Advisory

Stand above the crowd.

In today's environment, conventional wisdom doesn't get you very far. We build collaborative teams that will give you the fresh perspectives to rise above the status quo.

www.gtcyprus.com

© 2017 Grant Thornton (Cyprus) Ltd. All rights reserved. Grant Thornton (Cyprus) Ltd is a member firm of Grant Thornton International Limited (GTL). GTIL and the member firms are not a worldwide partnership. Services are delivered by the member firms. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions. Please see www.gtcyprus.com for further details.

Ο εμπορικός πόλεμος πλήττει ήδη τη διεθνή οικονομία

Μετά τον ΟΟΣΑ και ο οίκος Fitch κρούει τον κώδωνα του κινδύνου

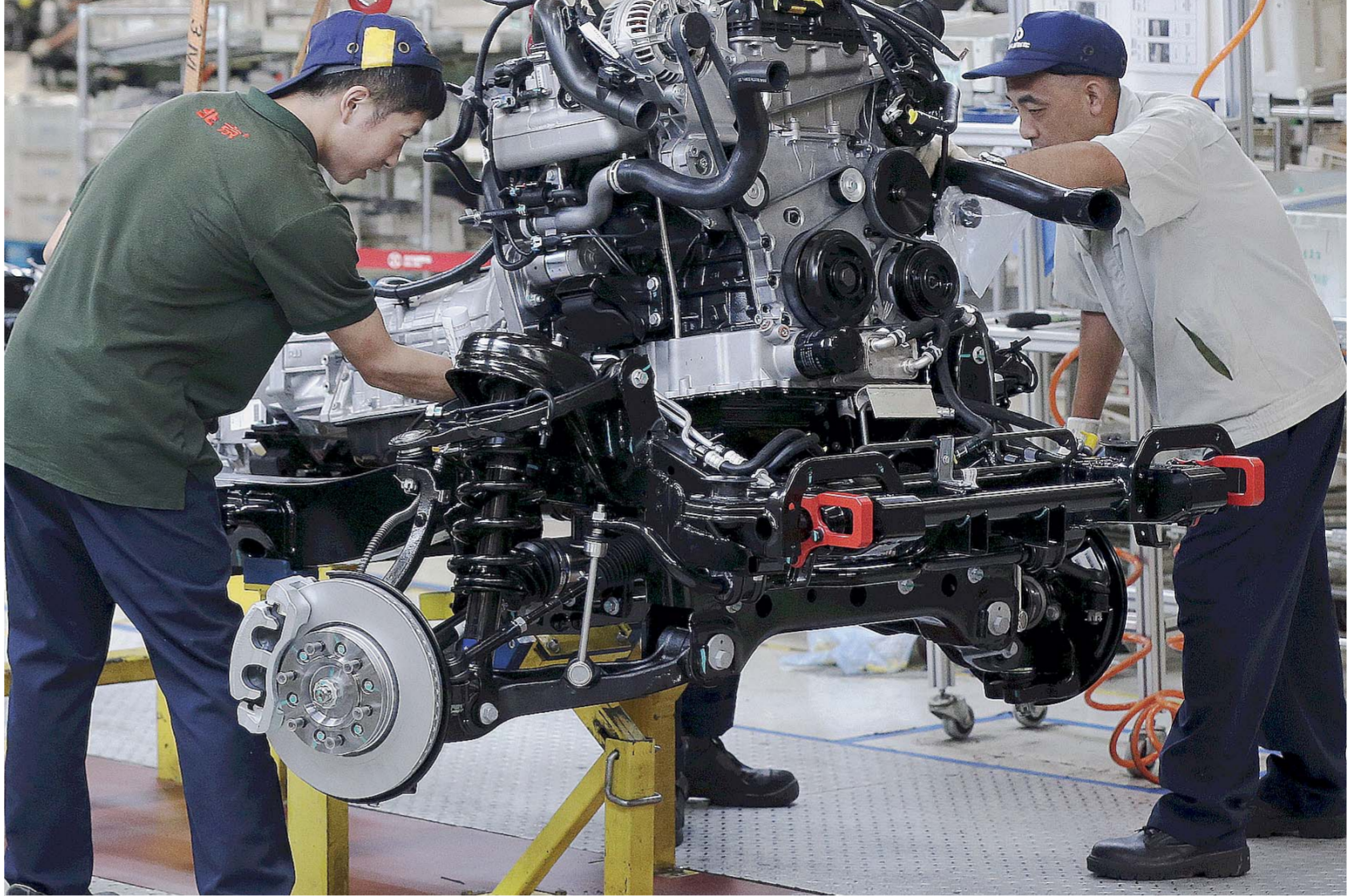
Ο εμπορικός πόλεμος έχει πλήξει την παγκόσμια οικονομία, μολονότι οι τελευταίοι δασμοί κατά των κινεζικών προϊόντων επιβλήθηκαν πριν από λίγες ημέρες. Η διαπίστωση ανήκει στον οίκο αξιολόγησης Fitch, που αναφέρει τις επιπτώσεις των δασμών και υποβαθμίζει τις προβλέψεις του για την ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας. Οι επισομάνσεις του Fitch συμπίπτουν με την υποβάθμιση των προβλέψεων του ΟΟΣΑ για την παγκόσμια οικονομία, αλλά και την επιβράδυνση της μεταποίησης στην Ευρωζώνη.

«Ο εμπορικός πόλεμος είναι πλέον πραγματικότητα», σχολίασε ο Μπράιαν Κούλτον, επικεφαλής οικονομολόγος του οίκου Fitch, που προβλέπει πως οι εκατέρωθεν δασμοί ανάμεσα σε ΗΠΑ και Κίνα θα αφαιρέσουν 0,1% από την ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας το 2019 και θα την περιορίσουν στο 3,1%. Σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη της Κίνας, ο Fitch προβλέπει ότι θα μειωθεί κατά 0,2% και θα περιοριστεί στο 6,1%, εξαιτίας πάντα των δασμών. Εκτιμά, βέβαια, ότι η παγκόσμια οικονομία εξακολουθεί, έτσι κι αλλιώς, να σημειώνει σημαντική ανάπτυξη που προβλέπει ότι φέτος θα επιταχυνθεί στο 3,3% από το 3,2% του 2017. Επισημαίνει, όμως, ότι διευρύνονται οι ανισορροπίες στην παγκόσμια

Αυξάνεται η αστάθεια στις αγορές συναλλάγματος και δέχονται πιέσεις οι αναδυόμενες αγορές.

οικονομία και, παράλληλα, αποκλίνει η νομισματική πολιτική ανάμεσα στις διαφορετικές νομισματικές ζώνες. Και το αποτέλεσμα, τονίζει ο Fitch, είναι να αυξάνεται η αστάθεια στις αγορές συναλλάγματος και να δέχονται πιέσεις οι αναδυόμενες αγορές.

Την ίδια στιγμή, τα τελευταία στοιχεία φέρουν τον μεταποιητικό τομέα της Ευρωζώνης να επιβραδύνεται, τις νέες παραγγελίες των βιομηχανιών να μειώνονται και τις εξαγωγές να παραμένουν στάσιμες. Ο δείκτης διευθυντών προμηθειών PMI της Ευρωζώνης διολίσθησε τον Σεπτέμβριο στις 53,3 μονάδες, καταγράφοντας το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων δύο ετών. Σύμφωνα με τον Κρις Ουίλιαμσον, επικεφαλής των οικονομολόγων της IHS Markit, που δίνει τα σχετικά στοιχεία, «φαιίνεται ότι ο τομέας των εξαγωγών λειτουργεί ως βαρίδι για την οικονομία και υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι η αιτία είναι ο εμπορικός πόλεμος».

Ο ΟΟΣΑ διαπιστώνει ότι η ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας κορυφώθηκε το 2018, αλλά θα επιβραδυνθεί το 2019. Αναθεωρεί, μάλιστα, προς τα κάτω την πρόβλεψή του και εκτιμά ότι η παγκόσμια οικονομία θα αναπτυχθεί κατά 3,7% τόσο φέτος όσο και το 2019 και όχι κατά 3,8% και κατά 3,9% αντιστοίχως, όπως ήταν η προηγούμενη πρόβλεψή του.

Ανυποχία για τις επιπτώσεις του εμπορικού πολέμου στην Ευρωζώνη εξέφρασε ο Ζεράρ Αρνό, πρόεδρος της Γαλλίας στις ΗΠΑ, που αναφέρθηκε στην προοπτική εμπορικού πολέμου ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και στην Ευρώπη. Τόνισε πως «ο Αμερικανός πρόεδρος έχει εμμονή με το εμπόριο αυτοκινήτων και, όταν μιλάει για τις εμπορικές σχέσεις των ΗΠΑ με την Ευρώπη, αναφέρεται πάντα στην BMW ή στη Mercedes».

Παράλληλα, όμως, ο ΟΟΣΑ διαπιστώνει ότι η ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας κορυφώθηκε το 2018, αλλά

θα επιβραδυνθεί το 2019. Αναθεωρεί, μάλιστα, προς τα κάτω την πρόβλεψή του και εκτιμά ότι η παγκόσμια οικονομία θα αναπτυχθεί κατά 3,7% τόσο φέτος όσο και το 2019 και όχι κατά 3,8% και κατά 3,9% αντιστοίχως, όπως ήταν η προηγούμενη εκτίμησή του. Ο διεθνής οργανισμός επισημαίνει ότι το διεθνές εμπόριο, κύριος μοχλός ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια, επιβραδύνεται.

Ανεβαίνουν οι τόνοι
Ο Ντόναλντ Τραμπ δεν αρκείται στους νέους δασμούς που επέβαλε στα

κινεζικά προϊόντα μέσα στην εβδομάδα. Συνεχίζει τις φραστικές επιθέσεις κατά της Κίνας, μολονότι το Πεκίνο κρατά συγκριτικά χαμηλούς τόνους.

Σε συνέντευξή του στον τηλεοπτικό σταθμό Fox News, ο Αμερικανός πρόεδρος δήλωσε ότι «είναι καιρός να υψώσουμε το αναστήμα μας στην Κίνα γιατί μας πληγώνει» και προσέθεσε πως οι ΗΠΑ δεν έχουν άλλη επιλογή. Σύμφωνα με πληροφορίες του Bloomberg, αξιωματούχοι της κινεζικής κυβέρνησης εκφράζουν φόβους ότι το τελευταίο κύμα δασμών προδίδει πως η Ουάσιγκτον εγκαινιάζει έναν μακρο-

χρόνιο ανταγωνισμό που θα μπορούσε να ανακόψει την ανοδική πορεία της Κίνας.

Την ανυποχία τους επιτείνουν αφενός τα σχόλια του Αμερικανού προέδρου, αφετέρου το γεγονός ότι φαίνεται να ενισχύονται οι επιθετικότερες κατά της Κίνας φωνές στους κόλπους της αμερικανικής κυβέρνησης. Η ένταση οξύνθηκε όταν το Πεκίνο κάλεσε την Ουάσιγκτον να αποσύρει τις κυρώσεις που επέβαλε σε κινεζική αμυντική βιομηχανία επειδή αγόρασε ρωσικά όπλα γιατί, διαφορετικά, «θα αντιμετωπίσει τις συνέπειες».

Μετ' εμποδίων η κατάρτιση προϋπολογισμού σε Ιταλία

Στην τελική ευθεία εισέρχονται οι δύσκολες ενδοκυβερνητικές διαπραγματεύσεις στην Ιταλία για την κατάρτιση του προϋπολογισμού του 2019. Χθες, ο πρωθυπουργός Τζοζέπε Κόντε συγκάλυψε συσκέψη με τους ηγέτες των δύο κομμάτων του κυβερνητικού συνασπισμού και το οικονομικό επιτελείο, διότι έως τις 27 Σεπτεμβρίου η κυβέρνηση θα πρέπει να ορίσει τους στόχους για ανάπτυξη, δημοσιονομικό έλλειμμα και δημόσιο χρέος το 2019. «Η συνάντηση ήταν χρήσιμη και θετική», δήλωσε ο Ματέο Σαλβίνι, ηγέτης της Λέγκας. Νωρίτερα, ο Λουίτζι ντι

Τα κόμματα του κυβερνητικού συνασπισμού θέλουν να εφαρμοστούν τα μέτρα που είχαν υποσχεθεί προεκλογικά.

Μάιο, ηγέτης του Κινήματος των 5 Αστέρων είχε διαφύσει την πληροφορία που είχαν δημοσιεύσει ιταλικές εφημερίδες ότι απείλησε να ρίξει την κυβέρνηση αν δεν ικανοποιηθεί η απαίτησή του για αύξηση των κρατικών δαπανών. Ο Ντι Μάιο προσέθεσε ότι στον προϋπολογισμό θα περιλαμβάνονται τα βασικά μέτρα που είχαν υποσχεθεί τα δύο κόμματα προεκλογικά και ότι το ελάττωρο εγγυημένο εισόδημα των 780 ευρώ τον μήνα θα δοθεί μόνο σε Ιταλούς πολίτες.

Μιλώντας την Πέμπτη σε βουλευτές, ο Ιταλός υπουργός Οικονομικών Τζιοβάνι Τρια είχε δηλώσει

Εως τις 27 Σεπτεμβρίου η κυβέρνηση θα πρέπει να ορίσει τους στόχους για ανάπτυξη, δημοσιονομικό έλλειμμα και δημόσιο χρέος το 2019.

ότι το κυβερνητικό πρόγραμμα θα εφαρμοστεί σταδιακά και θα οδηγήσει σε ενίσχυση των δημοσίων οικονομικών. Με τον προϋπολογισμό του 2019 θα αρχίσει η σταδιακή εφαρμογή ορισμένων εκ των μέτρων

που είχαν υποσχεθεί προεκλογικά τα δύο κόμματα του κυβερνητικού συνασπισμού, επιβεβαίωσε ο ανεξάρτητος υπουργός Οικονομικών. Ο Τρια αντιστέκεται στις πιέσεις των Ντι Μάιο και Σαλβίνι να αυξηθεί

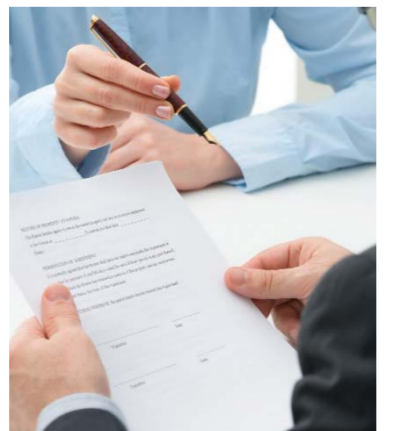
το δημοσιονομικό έλλειμμα στο 2% με 2,5% του ΑΕΠ, φοβούμενος την αντίδραση της αγοράς ομολόγων.

Ο Τρια δέχεται να θέσει ως στόχο για το 2019 δημοσιονομικό έλλειμμα 1,6%-1,8% του ΑΕΠ, έναντι στόχου 0,8% που είχε αποδεχθεί η προηγούμενη κυβέρνηση, ώστε να αντισταμίσει την επιβράδυνση της ιταλικής οικονομίας το 2018 και το 2019. Ο πρωθυπουργός Κόντε (επίσης δεν ανήκει σε κανένα κόμμα) είχε δηλώσει την Τετάρτη ότι ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι «αξιοπτος» ώστε να προσελκύσει επενδυτές, αλλά είχε αρνηθεί να δηλώσει σε ποιο ύψος πρέπει να φτάσει το δημοσιονομικό έλλειμμα. Η βασική προεκλογική υπόσχεση του Κινήματος των 5 Αστέρων ήταν η κορήγηση ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος σε φτωχούς Ιταλούς, με εκτιμώμενο κόστος 70 δισ. ευρώ. Και τα δύο κόμματα θεωρούν ότι πρέπει να αντιστραφεί η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού (κόστος 17 δισ. ευρώ) και να ακυρωθεί η αύξηση του ΦΠΑ (κόστος 12,5 δισ. ευρώ). Φυσικά, όλα αυτά δεν γίνεται να εφαρμοστούν ταυτόχρονα, διότι το δημοσιονομικό έλλειμμα θα αυξηθεί κατά 6-7%. Η αναθεώρηση των στοιχείων για το έλλειμμα του 2017 στο 2,4% από 2,3%, της ανάπτυξης στο 1,6% από 1,5% και του δημοσίου χρέους στο 131,2% του ΑΕΠ από 131,8% βοηθάει τον Τρια να καταρτίσει τον προϋπολογισμό του 2019.

Κερδίζει έδαφος η ευέλικτη εργασία στη Γαλλία

Ανεκάνθη η Γαλλία ήταν προπύργιο των συνδικαλιστικών διεκδικήσεων για την πλήρη απασχόληση και την προστασία των εργασιακών κεκτημένων. Ωστόσο, τα δεδομένα αλλάζουν άρδην, καθώς αυξάνονται ολοένα και περισσότερο οι ευέλικτες μορφές εργασίας στη χώρα, συμβάλλοντας σε έναν βαθμό στην υποχώρηση του δείκτη της ανεργίας. Αυτή η μορφή απασχόλησης δεν θεωρείται πάντα κατακριτέα, ειδικά από τις νεότερες γενιές, όπως αναφέρει σε σχετικό της δημοσίευμα η Financial Times.

Χαρακτηριστικά είναι τα όσα λένε οι φίλοι Κεβίν Ντιρεντέκ και Ρομπέν Ντεπρά, που σε λίγο θα γίνουν τριάντα χρονών. «Οι μισθωτοί αδυνατούν να αποδεχθούν αυτόν τον νέο τρόπο εργασίας, τον οποίο τον θεωρούν ένα είδος σκλαβιάς», επισημαίνει ο Ντιρεντέκ. «Ωστόσο, όταν είσαι μισθωτός, έχεις μια επίφαση σταθερότητας. Φοβάσαι μήπως χάσεις τη

Αυξάνονται με πολύ γρήγορο ρυθμό οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου που υπογράφουν οι νέοι εργαζόμενοι.

δουλειά σου και προσκολλάσαι σε αυτήν». Τόσο ο Κεβίν Ντιρεντέκ όσο και ο Ρομπέν Ντεπρά επισημαίνουν πως, λόγω της ευέλικτης εργασίας, έχουν αποταμιεύσει 20.000 ευρώ ο καθένας. Οπως διευκρινίζουν, τους δίνεται η δυνατότητα να εργάζονται σε πολλές δουλειές ταυτόχρονα, αφού κάθε μία από αυτές τους αποσκοπεί ορισμένες μόνο ημέρες, με αποτέλεσμα να έχουν περισσότερο ελεύθερο χρόνο.

Η οικονομία στην Ευρωζώνη ανακάμπτει και η κατάσταση της απασχόλησης στη Γαλλία βελτιώνεται, έστω και αργά. Ο δείκτης της ανεργίας από το 10,5% το 2013 σημείωσε πτώση στο 9,1%, έναντι του μέσου όρου 8,2% στην Ευρωζώνη και 3,4% στη Γερμανία. Ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν υπόσχεται να μειώσει την ανεργία στο 7% έως τη λήξη της θητείας του το 2022. Υπή αυτό το πρίσμα, βελτιώνει την κατάρτιση των ανέργων, ώστε να βρι-

σκουν καλύτερες δουλειές. Επίσης, καθιστά λιγότερο δαπανηρές τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις εργασίας, θέτοντας ανώτατο όριο στις αποζημιώσεις που δίδονται ήπατα από μία απόλυση. Κατά τον Πατρίκ Αρτί, ανώτατο οικονομολόγο στην επενδυτική τράπεζα Natixis, «επί του συνόλου των συμβάσεων εργασίας στη Γαλλία, το 74% εξακολουθεί να αφορά τη μακροπρόθεσμη απασχόληση». Εντούτοις, αυξάνονται με πολύ γρήγορο ρυθμό οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου, που μπορεί να αφορούν απασχόληση μινόν ή και ημερών. Ειδικότερα, όπως επισημαίνουν οι FT, στις γαλλικές εταιρείες με τουλάχιστον 10 άτομα προσωπικό, το 69% των νέων συμβάσεων εργασίας το 2000 είχαν να κάνουν με ορισμένο χρόνο απασχόλησης. Το 2017 το ποσοστό είχε ανέλθει στο 86%. Πολλοί δεν δείχνουν ικανοποιημένοι με τις νέες μορφές απασχόλησης, θεωρώντας τις απαράδεκτο συμβιβασμό.

Το πετρέλαιο αναλογεί στο 80% των φορολογικών εσόδων του Ιράν, σύμφωνα με στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Πίσεις, όμως, δεν δέχεται μόνον η ιρανική οικονομία, αλλά και οι διεθνείς αγορές.

Οι ιρανικές εξαγωγές «μαύρου χρυσού» μειώθηκαν κατά 35% από τον Απρίλιο

Μεγαλύτερη απ' ό,τι αναμενόταν ήταν η πτώση των πετρελαϊκών εξαγωγών από το Ιράν, καταδεικνύοντας τις επιπτώσεις από την απόφαση της κυβέρνησης Τραμπ να επαναφέρει τις κυρώσεις εις βάρος της Τεχεράνης. Περίπου 50 ημέρες έχουν απομείνει από την εκ νέου εφαρμογή των κυρώσεων από τις ΗΠΑ, αλλά οι εξαγωγές πετρελαίου από το Ιράν έχουν μειωθεί κατά 35% στη διάρκεια του τελευταίου εξαμήνου.

Τον Μάιο, ο Αμερικανός πρόεδρος ανακοίνωσε ότι οι ΗΠΑ θα αποσυρθούν από τη διεθνή συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα της Τεχεράνης, παρά την παρότρυνση της διεθνούς κοινότητας να μην υλοποιήσει αυτήν την απειλή. Κατά συνέπεια, η επαναφορά των αμερικανικών κυρώσεων που ίσχυαν πριν από τη σύναψη της συμφωνίας σημαίνει ότι συνέπειες θα υποστούν και οι τρίτες χώρες που συναλλάσσονται με την Τεχεράνη. «Είναι μεγάλη η μείωση των εξαγωγών πετρελαίου από το Ιράν», σχολιάζει ο Ρότζερ Ντίγουαν, ειδήμων επί ενεργειακών θεμάτων στη συμβουλευτική εταιρεία IHS Markit, στο πρακτορείο Bloomberg.

Το πετρέλαιο αναλογεί στο 80% των φορολογικών εσόδων του Ιράν, σύμφωνα με στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ). Πίσεις, όμως, δεν δέχεται μόνον η ιρανική οικονομία, αλλά και οι διεθνείς αγορές. Η παγκόσμια προσφορά πετρελαίου μειώνεται αρκετά από τον αποκλεισμό του ιρανικού πετρελαίου. Οι εξαγωγές του Ιράν πριν από την αποχώρηση των ΗΠΑ από τη διεθνή συμφωνία ανέρχονταν περίπου στα 2 εκτα.

βαρέλια, ημερησίως. Αυτό έχει επιπτώσεις και στις ΗΠΑ. Οι τιμές των καυσίμων στην αμερικανική οικονομία έχουν αναρριχηθεί περίπου στο υψηλό τρίτευμα, αρνητική εξέλιξη για τη δημοτικότητα του Αμερικανού προέδρου, ενόψει των ενδιάμεσων εκλογών που θα γίνουν τον Νοέμβριο. Η Γαλλία, η Γερμανία και η Βρετανία μαζί με την Ε.Ε. προσπαθούν να βρουν τρόπο να παρακάμψουν τις αμερικανικές κυρώσεις και να εξακολουθήσουν να συνεργάζονται με το Ιράν.

Γαλλία, Γερμανία, Βρετανία, Ε.Ε. προσπαθούν να βρουν τρόπο να παρακάμψουν τις αμερικανικές κυρώσεις.

Διπλωματικές πηγές ανέφεραν στους Financial Times ότι οι κυβερνήσεις αυτών των χωρών εξετάζουν τη δημιουργία δι-αύλου διεκπεραίωσης συναλλαγών που δεν θα προσκομίζει στις αμερικανικές κυρώσεις. Το καλοκαίρι του 2015, η κυβέρνηση του Μπαράκ Ομπάμα συμμετείχε στη διεθνή συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, μαζί με τη Βρετανία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ε.Ε., την Κίνα και τη Ρωσία. Το θετικό αποτέλεσμα της διεθνούς συμφωνίας ήταν ότι η Τεχεράνη συμφώνησε να περιορίσει το πυρηνικό πρόγραμμά της υπό τη στενή εποπτεία της Διεθνούς Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας, με αντάλλαγμα την άρση των κυρώσεων της Δύσης εις βάρος της ιρανικής οικονομίας.

Η Ρωσία καρπώνεται οφέλη από το εμπάργκο κατά Ιράν

Οι πετρελαικές της αυξάνουν την παραγωγή για να αναπληρώσουν το κενό

Ο πετρελαικός κλάδος της Ρωσίας είναι ο μεγάλος κερδισμένος από την απόφαση του Ντόναλντ Τραμπ να επαναφέρει το εμπάργκο κατά της Τεχεράνης, παραδοσιακού συμμάχου της Μόσχας. Μολονότι η Ρωσία κινδυνεύει να έχει την ίδια τύχη με το Ιράν, αν της επιβληθεί νέο κύμα οικονομικών κυρώσεων από την Ουάσιγκτον, αυτή τη στιγμή επωφελείται. Οι πετρελαικές της έχουν αυξήσει την παραγωγή τους σε ιστορικά υψηλά επίπεδα στη μετασοβιετική περίοδο. Στόχος τους είναι να αναπληρώσουν το κενό από τον νέο αποκλεισμό του ιρανικού πετρελαίου. Στα ύψη βρίσκονται, όμως, και οι χρηματιστηριακές τους αξίες.

Η Ρωσία ακολουθεί το παράδειγμα της Σαουδικής Αραβίας και αυξάνει την παραγωγή, σπεύδοντας να ανταποκριθεί στο αίτημα του Αμερικανού προέδρου με στόχο τη μείωση των τιμών. Εν τω μεταξύ, η πρόσφατη άνοδος του δολαρίου, στο οποίο αποτιμάται παγκοσμίως το πετρέλαιο, έχει ως αποτέλεσμα να καταλήγει άφθονο ρευστό στα ταμεία των ρωσικών πετρελαικών εταιρειών που συσσωρεύουν κέρδη και μειώνουν τα χρέη τους. Αυτός είναι ο

Στη συνάντηση του ΟΠΕΚ την Κυριακή αναμένεται να εκδηλωθούν έντονες αντιπαραθέσεις μεταξύ των πετρελαιοπαραγωγών χωρών.

λόγος που έχουν εκτιναχθεί στα ύψη οι χρηματιστηριακές τους αξίες. Όπως ακριβώς και η παραγωγή τους, βρίσκονται σε ιστορικά υψηλά σε όρους ρουβλίου και στα υψηλότερα επίπεδα από τον Ιούνιο του 2014 σε όρους δολαρίου.

Ταυτοχρόνως, όμως, αποτελούν ελκυστική επενδυτική επιλογή. Όπως επισμαίνει στο Bloomberg η Εκκατερίνα Γιλιουτσένκο, διαχειρίστρια κεφαλαίων στην Union Investment Privatfonds στη Φρανκφούρτη, στη Ρωσία είναι πολύ χαμηλό το κόστος εξόρυξης, οι πετρελαικές επικεντρώνονται σε έργα στο εσωτερικό της χώρας, συγκεντρώνουν αποθέματα και προσφέρουν υψηλές αποδόσεις.

Αναλυτές της αγοράς επισμαίνουν, βέβαια, πως θα μπορούσαν να δεχθούν πλήγμα από ένα νέο κύ-

μα οικονομικών κυρώσεων κατά της Ρωσίας τον Νοέμβριο. «Οι επενδυτές διερωτώνται», σύμφωνα με τον Αλεξάντρ Ντιμιτρόφ, επικεφαλής της μονάδας αναδυόμενων ευρωπαϊκών αγορών στην Enrstr Sparinvest Kap Mbn, «αν οι ρωσικές εταιρείες είναι ελκυστικές τώρα, αλλά όλοι περιμένουν τον Νοέμβριο και τις ενδιάμεσες εκλογές στις ΗΠΑ». Τον Νοέμβριο η αμερικανική κυβέρνηση θα αποφασίσει ποιους νέους περιορισμούς θα επιβάλει στη Ρωσία από τον κατάλογο κυρώσεων που έχουν συντάξει μέλη του Κογκρέσου. Οι νέες αυτές κυρώσεις σχετίζονται με τις καταγγελίες αμερικανικών κύκλων για εμπλοκή της Μόσχας στις προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ. Ανάμεσα στις προτεινόμενες κυρώσεις συγκαταλέγεται και η απαγόρευση εξαγωγών προϊόντων και τεχνολογίας στη Ρωσία. Η προοπτική αυτή εμπνέει ανησυχία στους επενδυτές, καθώς θα μπορούσε να επιφέρει βλάβη στον ενεργειακό κλάδο της Ρωσίας πολύ σοβαρότερη από όλες τις προηγουμένως κυρώσεις.

Στη συνάντηση του ΟΠΕΚ την Κυριακή αναμένεται, πάντως, να εκδηλωθούν έντονες διαμάχες. Όπως αναφέρει στο Bloomberg ο Ολε Σλοτ

Χάνσεν, επικεφαλής του τομέα εμπορευμάτων στη Saxo Bank, «θα είναι μια συνάντηση με έντονα πολιτικό χαρακτήρα και με λίγες αποφάσεις». Ο ίδιος επισμαίνει πως στους κόλπους του ΟΠΕΚ έχουν περιθωριοποιηθεί οι λιγότερο ισχυρές χώρες και επιβάλλουν τη θέλησή τους οι ισχυροί, δηλαδή η ντε φάκτο ηγετική δύναμη του διεθνούς καρτέλ, η Σαουδική Αραβία, αλλά και η εκτός ΟΠΕΚ Ρωσία. «Οι χώρες παραγωγοί που μετράνε, παράγουν όσο θέλουν», τονίζει και προσεφθεί ότι η Ρωσία και η Σαουδική Αραβία θα αυξήσουν την παραγωγή τους. Οι δύο χώρες έχουν αυξήσει την παραγωγή τους από τον Μάιο, έναν μήνα πριν από τη συνάντηση ΟΠΕΚ και Ρωσίας στην οποία αποφασίστηκε να χαλαρώσει η συμφωνία για μείωση της παραγωγής. Ως εκ τούτου, ο Ιρανός υπουργός Ενέργειας Μπιζάν Ναμντάρ Ζανγκανέ καταγγέλλει παραβίαση της συμφωνίας του Ιουνίου και απειλεί να θέσει βέτο στις αποφάσεις του διεθνούς καρτέλ. Κατηγόρει, μάλιστα, ορισμένα μέλη του διεθνούς καρτέλ ότι «συντάσσονται με τις ΗΠΑ και εφαρμόζουν πολιτικές εναντίον του Ιράν».

Στη Ρωσία είναι πολύ χαμηλό το κόστος εξόρυξης, οι εταιρείες επικεντρώνονται σε έργα στο εσωτερικό της χώρας, συγκεντρώνουν αποθέματα και προσφέρουν υψηλές αποδόσεις. Αναλυτές της αγοράς επισμαίνουν, όμως, ότι θα μπορούσαν να δεχθούν πλήγμα από ένα νέο κύμα οικονομικών κυρώσεων κατά της χώρας τον Νοέμβριο.

Η Κίνα θα προσφέρει στις ξένες εταιρείες ίσους όρους ανταγωνισμού με τις κινεζικές, ισχυρίζεται ότι αυτό «θα ενδυναμώσει την οικονομία της χώρας». Υποσχέθηκε, επίσης, ότι θα αλλάξει τους κανόνες χρηματοδότησης των επιχειρήσεων.

Αρνητικές είναι οι προβλέψεις από ΟΟΣΑ και Fitch για παγκόσμια οικονομία

Ανεξαρτήτως του ποια θα είναι η αντίδραση της Κίνας και πόσο θα μπορούσε να πληξει την αμερικανική οικονομία, η παγκόσμια οικονομία έχει ήδη δεχθεί πλήγμα από τον εμπορικό πόλεμο. Το καταρτάρτρουον τα τελευταία στοιχεία που φέρουν τον μεταπολιτικό τομέα της Ευρωζώνης να επιβραδύνεται. Το επιβεβαιώνουν και οι εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ και του οίκου Fitch, που υποβαθμίζουν τις προβλέψεις τους για την ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας και επικαλούνται τον εμπορικό πόλεμο. Μολονότι η Ε.Ε. φαίνεται να έχει επιτύχει κάποιου είδους ανακωχή με την Ουάσιγκτον, μέσω της συμφωνίας που έχει συνάψει ο πρόεδρος της Κομισιόν με τον Ντόναλντ Τραμπ, ο σινοαμερικανικός οικονομικός πόλεμος φαίνεται να έχει ήδη πληξει τις εξαγωγές της Ευρωζώνης.

Σύμφωνα με τον Kris Γουίλιαμσον, επικεφαλής των οικονομολόγων της IHS Markit, που δημοσιεύει τα στοιχεία για τον δείκτη υπευσθώνων προμηθειών, οι εξαγωγές της Ευρωζώνης παραμένουν στάσιμες και «φαίνεται πως ο τομέας των εξαγωγών λειτουργεί τελευταία σαν βάρος για την οικονομία». Ο ίδιος αναφέρεται σε σαφείς ενδείξεις «πως αιτία είναι ο εμπορικός πόλεμος». Η ανησυχία για τις επιπτώσεις που ενδέχεται να επιφέρει στην Ευρωζώνη ο σινοαμερικανικός εμπορικός πόλεμος αποτυπώθηκε, άλλωστε, σε πρόσφατη δημοσκόπηση του Reuters μεταξύ οικονομολόγων που όλοι προέβλεψαν ότι θα υπάρξει αντίκτυπος.

Εν τω μεταξύ, ο οίκος Fitch προβλέπει ότι οι εκατέρωθεν δασμοί ανάμεσα σε

ΗΠΑ και Κίνα θα αφαιρέσουν 0,1% από την ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας το 2019 και θα την περιορίσουν στο 3,1%. Εκτιμά, βέβαια, ότι η παγκόσμια οικονομία εξακολουθεί, έτσι κι αλλιώς, να σημειώνει σημαντική ανάπτυξη, που προβλέπει ότι φέτος θα επιταχυνθεί στο 3,3% από το 3,2% του 2017. Σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη της Κίνας, η Fitch προβλέπει πως θα μειωθεί κατά 0,2% και θα περιοριστεί στο 6,1%. Το Πεκίνο σπεύδει, πάντως, να σπηρίξει την εγχώρια καταναλωτική. Ανακοί-

Αρκετοί είναι αυτοί που πιστεύουν ότι είμαστε στην αρχή μιας μακροχρόνιας αντιπαραθέσεως μεταξύ των δύο κορυφαίων οικονομιών του κόσμου.

νωσε πρόγραμμα δαπανών με σκοπό την τόνωση της καινοτομίας σε πολλούς τομείς της κινεζικής οικονομίας, ενώ παράλληλα ενθαρρύνει τις καταναλωτικές δαπάνες σε κρουαζιέρες, σκάφη, αυτοκινούμενα οχήματα, οχήματα ελεύθερου χρόνου και αεροπορικά ταξίδια. Παράλληλα, ενθαρρύνει τη λεγόμενη «οικονομία του διαμοιρασμού». Κι ενώ ο Αμερικανός πρόεδρος συνηπεί την ένταση με φραστικές επιθέσεις κατά του Πεκίνου, αξιωματούχοι της κινεζικής κυβέρνησης εκφράζουν φόβους πως πρόκειται για την αρχή μιας μακροχρόνιας αντιπαραθέσεως ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου

Η Κίνα επιλέγει την τακτική των ελιγμών στη διαμάχη με ΗΠΑ

Μειώνει δασμούς στις εισαγωγές και από την άλλη επιβάλλει αντίποινα

της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Καθώς ο Αμερικανός πρόεδρος κλιμακώνει την αντιπαραθέση με το Πεκίνο, εντείνεται ο προβληματισμός για το ποιος θα είναι οι επόμενες κινήσεις της Κίνας. Επιβάλλοντας ολόένα και περισσότερους δασμούς στα κινεζικά προϊόντα, ο Ντόναλντ Τραμπ εξωθεί το Πεκίνο να αντιδράσει με τρόπους που δεν είναι πάντοτε προβλέψιμοι. Τρεις ημέρες μετά τους νέους δασμούς, η κινεζική ηγεσία φαίνεται έτοιμη να προβεί σε έναν ιδιότυπο ελιγμό, πιθανώς για να αποκλιμακώσει την ένταση με την Ουάσιγκτον. Ενδεχομένως, όμως, και για να επιβεβαιώσει ότι υπερασπίζεται το ελεύθερο εμπόριο. Ο Κινέζος πρωθυπουργός Λι Κετσιάνγκ ανακοίνωσε ότι τον Οκτώβριο η χώρα του θα μειώσει

περαιτέρω τους δασμούς σε όλες τις εισαγωγές της. Η στάση του Πεκίνου φαίνεται αντιφατική, καθώς ακριβώς την ίδια στιγμή προχωράει σε αντίποινα και επιβάλλει δασμούς σε αμερικανικά προϊόντα. Αναλυτές της αγοράς την ερμηνεύουν ως συμφωνη με την επιλογή του Πεκίνου να τονώσει την εγχώρια ζήτηση και την καταναλωση, ώστε να σπηρίξει την οικονομία που επιβραδύνεται. Έχει προηγηθεί άλλη μείωση δασμών τον Ιούλιο σε ευρύ φάσμα καταναλωτικών προϊόντων. Οι περισσότεροι δασμοί στην Κίνα είναι, άλλωστε, υψηλότεροι από αυτούς που επιβάλλουν στις εισαγωγές τους οι περισσότερες ανεπτυγμένες οικονομίες.

Το πρόβλημα της Κίνας ότι απ' τις στιγμές επέβαλε δασμούς σε αμερικανικά προϊόντα αξίας 60

Δεν φαίνεται διατεθειμένη, προς το παρόν, να πουλήσει τα ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου, άνω του 1 τρις δολαρίων, που διακρατεί.

δισ. δολαρίων έχει, ουσιαστικά, εξαντλήσει τα περιθώρια που διαθέτει για να αντιδράσει με το ίδιο όπλο, αυτό των δασμών. Εισάγει από τις ΗΠΑ πολύ λιγότερα απ' όσα εξάγει, γι' αυτό, άλλωστε, η υπερδύναμη έχει μεγάλο εμπορικό έλλειμμα από το διμερές εμπόριο. Θεωρητικά, τουλάχιστον, το Πεκίνο διαθέτει ένα απολύτως πιο τον δίνει τη δυνατότητα να καταφέρει επώδυνα πλήγματα

στην αμερικανική οικονομία. Προς το παρόν φαίνεται, πάντως, να μην εξετάζει μια εξαιρετικά επιθετική κίνηση του Πεκίνου, όπως να χρησιμοποιήσει το «πυρηνικό όπλο» του, τα ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου άνω του 1 τρις δολαρίων που διακρατεί και θα μπορούσε να τα πουλήσει μαζικά. Αν κρίνει κανείς απ' όσα είπε ο Κινέζος πρωθυπουργός Λι Κετσιάνγκ μια μέρα μετά τους νέους δασμούς, φαίνεται ότι αποθλίεται, προς το παρόν, μια ραγδαία υποτίμηση του γουάν που θα ενίσχυε τις κινεζικές εξαγωγές. Οικονομολόγοι και αναλυτές θεωρούν, πάντως, πιθανό να στραφεί η Κίνα εναντίον όσων αμερικανικών επιχειρήσεων δραστηριοποιούνται στο έδαφός της, επιβάλλοντας αυστηρότερες ρυθμίσεις και περιορισμούς. Ακόμη και

αυτό, βέβαια, το απέκλεισε ο Κινέζος πρωθυπουργός. Μιλώντας στο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ στην πόλη Τιαντζίν, υποσχέθηκε πως εφεξής η Κίνα θα προσφέρει στις ξένες εταιρείες ίσους όρους ανταγωνισμού με τις κινεζικές, και μάλιστα ισχυρίστηκε ότι αυτό «θα ενδυναμώσει την κινεζική οικονομία». Υποσχέθηκε, επίσης, μειώσεις φόρων για τις επιχειρήσεις, αλλά και απελευθέρωση των κανόνων χρηματοδότησής τους. Μια άλλη δυνατότητα που ενδέχεται να εκμεταλλευτεί το Πεκίνο είναι να εμποδίσει σημαντικές συμφωνίες εξαγωγής από αμερικανικές επιχειρήσεις. Κάτι ανάλογο με αυτό που έκανε προ ολίγων μηνών, όταν εξώθησε την αμερικανική Qualcomm να αποβάλλοντας αυστηρότερες ρυθμίσεις και περιορισμούς. NXR Semiconductors NV.

ΚΤΙΖΟΥΜΕ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

Πρωτοστάτης στα Ομαδικά Προγράμματα Ασφάλισης.

Λύσεις ειδικά σχεδιασμένες για τις ανάγκες των σύγχρονων επιχειρήσεων.

UNIVERSAL LIFE
γιατί η ζωή είναι πολυτίμητη

Γρίφος για τις τράπεζες η ταχύτερη μείωση των κόκκινων δανείων

Θέλουν αποτελέσματα, χωρίς όμως αυτά να οδηγούν σε νέες κεφαλαιακές αυξήσεις – Επιφυλάξεις από τους επενδυτές

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Εκρηκτικό μείγμα δημιουργεί για τις τράπεζες η νέα στοχοθεσία για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs) μεταξύ 15%-20% έως τα τέλη του 2021, από το σημερινό επίπεδο του 47,7%, σε συνδυασμό με τις αυξημένες προβλέψεις που θα πρέπει να πάρουν για τα κόκκινα δάνεια, αλλά και για τα ακίνητα που συγκεντρώνουν οι τράπεζες στους ισολογισμούς τους.

Οι νέοι φιλόδοξοι στόχοι για τους οποίους εργάζονται πυρετωδώς τα επιτελεία των τραπεζών, προκειμένου να υποβληθούν στον SSM στα τέλη Σεπτεμβρίου, προσκρούουν στην αδυναμία μέχρι σήμερα αποτελεσματικών ρυθμίσεων και οδηγούν σε μαζικές πωλήσεις και διαγραφές δανείων που ενδέχεται να πλήξουν τα κεφάλαιά τους.

Η εξίσωση πάνω στην οποία δουλεύουν αυτή την περίοδο τα πιστωτικά ιδρύματα δεν οδηγεί σε νέες κεφαλαιακές αυξήσεις, αλλά ο φόβος των επενδυτών είναι η εργασία που έχουν στη διάθεσή τους οι τράπεζες, όπως είναι οι πλειστηριασμοί ακινήτων, ο εξωδικαστικός μηχανισμός και οι αλλαγές στον νόμο Κατσέλη, να μη λειτουργήσουν αποτελεσματικά. Την ίδια στιγμή, σε υψηλά επίπεδα παραμένει ο ρυθμός δημιουργίας νέων κόκκινων δανείων και η απουσία υγιών χρηματοδοτήσεων στερεί από το τραπεζικό σύστημα έσοδα, υπονομεύοντας τη σταθεροποίησή

της κερδοφορίας τους και την υψηλή κεφαλαιακή τους βάση.

Αν και στο roadshow που διοργάνωσε το ελληνικό Χρηματιστήριο την εβδομάδα που μας πέρασε στο Λονδίνο η υψηλή κεφαλαιακή βάση των ελληνικών τραπεζών δεν αμφισβητήθηκε, η ανησυχία για τη δυνατότητα των τραπεζών να διακριστούν το κόκκινο χαρτοφυλάκιο ήταν διάχυτη στους

Οι μαζικές πωλήσεις κόκκινων δανείων, που προβάλλουν ως αναγκαίο κακό, είναι σαφές πλέον ότι δεν συνιστούν πάντα την ενδεδειγμένη λύση.

κόλπους των επενδυτών και αποτυπώθηκε και στις εκθέσεις των διεθνών αναλυτών που ακολούθησαν τα αποτελέσματα εξαμήνου.

Βασικός παράγον ανησυχίας είναι ότι οι ρυθμίσεις δεν δουλεύουν και η επίτευξη μέχρι σήμερα των στόχων για τη μείωση των NPEs επιτυγχάνεται κυρίως μέσα από τις διαγραφές δανείων. Την ίδια στιγμή, αν και σαφώς μειούμενα, τα νέα μη εξυπηρετούμενα δάνεια παρέμειναν το 2018 σε υψηλά επίπεδα και συγκεκριμένα πάνω από τα 2 δισ. ευρώ ανά τρίμηνο. Απουσία υγιών χρη-

ματοδοτήσεων και σημαντικής μεγέθυνσης της οικονομίας – δηλαδή ο παρανομαστής –, τα συνολικά δάνεια που έχουν στα χαρτοφυλάκιά τους οι τράπεζες, μειώνονται με ταχύτερο ρυθμό από τον αριθμητή, δηλαδή αυτά που δεν εξυπηρετούνται, και έτσι οι στόχοι ακόμη και αν επιτυγχάνονται σε απόλυτα νούμερα, αποδεικνύονται τελικά ανεδαφικοί με εποπτικούς όρους.

Οι μαζικές πωλήσεις κόκκινων δανείων που προβάλλουν ως αναγκαίο κακό προκειμένου να καθαρίσουν τα τραπεζικά χαρτοφυλάκια είναι σαφές πλέον ότι δεν συνιστούν πάντα την ενδεδειγμένη λύση. Αυτό, γιατί μπορεί η ταχεία απομύκλευση του δανειακού χαρτοφυλακίου να έχει τα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, ενώ οι βιαστικές κινήσεις μπορεί να υποκρέωσουν τις τράπεζες να εγγράψουν ζημίες από τις πωλήσεις χαρτοφυλακίων σε φθινές τιμές. Έτσι οι μεταβιβάσεις θα πρέπει να γίνονται με φειδώ και αυτός είναι και ο λόγος που τα νέα πακέτα που βγαίνουν προς πώληση είναι μικρότερης αξίας σε σχέση με αυτά που μεταβιβάστηκαν το 2017 και στις αρχές του 2018.

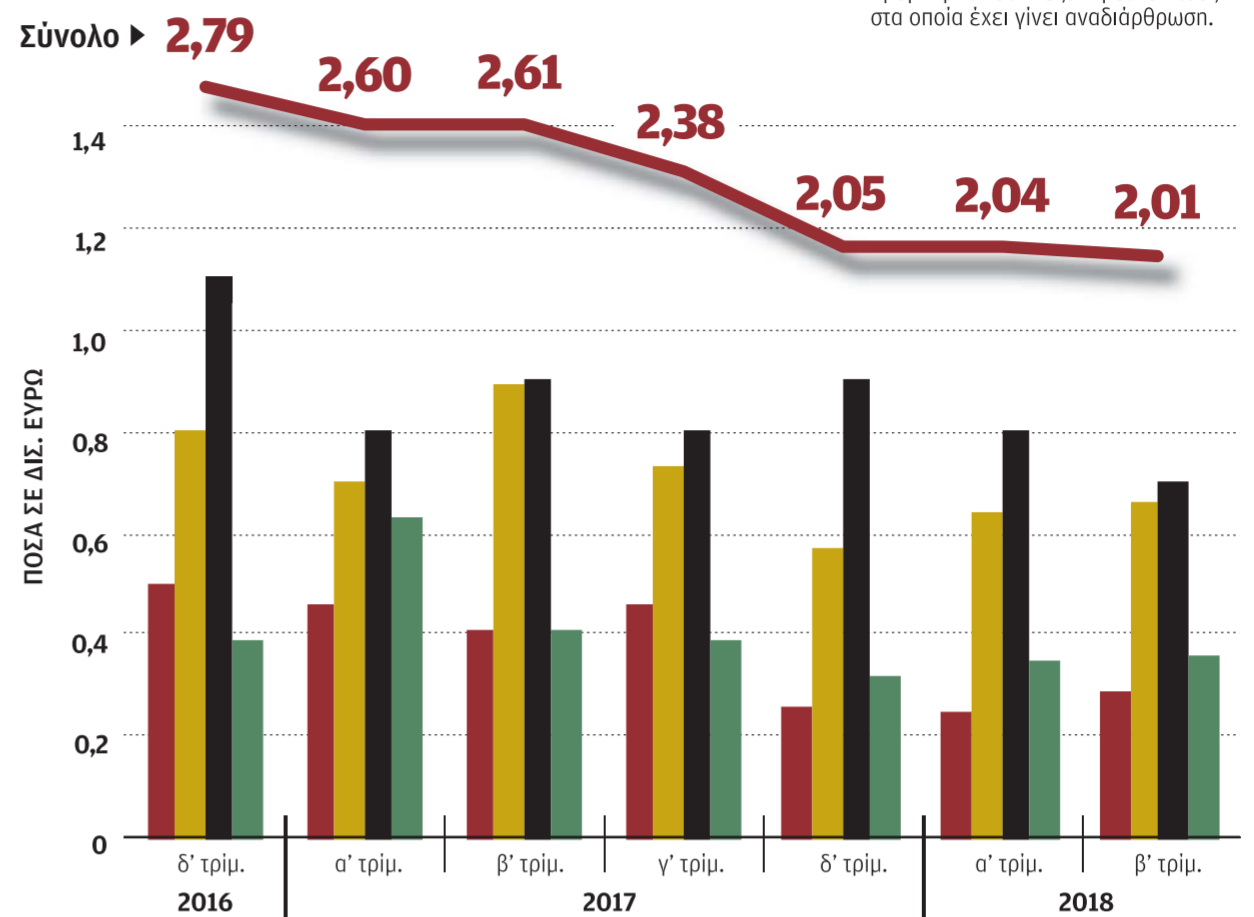
Στοιχείο έντονου προβληματισμού για τα επιτελεία των τραπεζών είναι η επιμονή των κόκκινων στεγαστικών σε πολύ υψηλά επίπεδα και συγκεκριμένα στα 28 δισ. ευρώ, χωρίς τάση αποκλιμάκωσης. Το χαρακτηριστικό αυτό που δεν εκτονώνεται, παρά το γεγονός ότι οι πλειστηριασμοί ακινήτων έχουν μει-

NPEs (ΜΕΑ)

Εισροές μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων

— Eurobank — Alpha
— Εθνική — Πειραιώς (εξαιρούνται 400 εκατ. ευρώ λόγω προσαρμογής στο IFRS9)

Τα NPEs περιλαμβάνουν δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών, καθώς και δάνεια που εμφανίσαν προβλήματα στην εξυπηρέτησή τους και στα οποία έχει γίνει αναδιάρθρωση.

ΠΗΓΗ: BofA Merrill Lynch

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στους Top-40 χρηματοδοτές της ναυτιλίας Πειραιώς, Εθνική, Alpha

Στα 345 δισ. οι συνολικές χορηγήσεις των διεθνών τραπεζών προς τον κλάδο

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Κατά 10 δισ. δολάρια μειώθηκε ο συνολικός τραπεζικός δανεισμός της ποταπόρου ναυτιλίας παγκοσμίως, υποχωρώντας στα 345 δισ. δολάρια, καθώς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα συνεχίζουν την απομύκλευση των χαρτοφυλακίων τους με έμφαση στον κλάδο. Το συνολικό αυτό ποσό αφορά τα δάνεια των 40 μεγαλύτερων πιστωτών της ναυτιλίας όλων των εθνικοτήτων. Πάντως, αν και η παγκόσμια χρηματοδότηση πλοίων έχει μειωθεί κατά 25% από το 2008, ο παγκόσμιος στόλος αυξήθηκε κατά 28% καθώς πλοιοκτήτες και ναυτιλιακές προσέφυγαν σε εναλλακτικές χρηματοδοτήσεις από ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια είτε απευθείας είτε μέσω της ομολογιακής αγοράς και ειδικά του Osolo.

Μεταξύ των 40 βασικών για τη ναυτιλία τραπεζών περιλαμβάνονται και τρεις ελληνικές και ειδικότερα η Πειραιώς, η Εθνική και η Alpha Bank σύμφωνα με την Petrofin Bank Research, εξειδικευμένο συμβουλευτικό όικο που παρακολούθησε τη χρηματοδότηση της ναυτιλίας. Τα στοιχεία αυτά αφορούν την εικόνα των χαρτοφυλακίων στα τέλη του 2017. Σημειώνεται δε πως το 2016 ο δανεισμός των 40 μεγαλύτερων χρηματοδοτών της ναυτιλίας προς τον κλάδο είχε μειωθεί επίσης, κατά 42,5 δισ. Την ίδια στιγμή όμως που σημειώνεται η τραπεζική έκθεση, αυξάνονται τα μερίδια χρηματοδότησης από μη τραπεζικές πηγές, όπως είναι οι οργανισμοί εξαγωγικών πιστώσεων και leasing. Σε σύγκριση με το 2010, το ευρωπαϊκό μερίδιο της παγκόσμιας αγοράς χρηματοδότησης πλοίων μειώθηκε από 83% σε 59,6%, ενώ το μερίδιο της Απω Ανατολής αυξήθηκε από 14,8% σε 35%. Οι κινεζικές, ιαπωνικές και κορεατικές εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, που συχνά συνδέονται με διεθνείς τράπεζες της

Οι χορηγήσεις ελληνικών τραπεζών σε ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις διαμορφώθηκαν στα τέλη του 2017 στα 9,09 δισ. δολ.

Απω Ανατολής, έλαβαν τη μερίδα του λέοντος από αυτή τη μεγάλη διαφορά, ανέφερε η έκθεση. Για παράδειγμα, η κινεζική χρηματοδοτική μίσθωση για τη ναυτιλία ανήλθε στα 47 δισ. δολάρια το 2017. Έτσι, για πρώτη φορά, δύο κινεζικές τράπεζες βρίσκονται στις δύο πρώτες θέσεις μεταξύ των 40 μεγαλύτερων παγκόσμιων τραπεζών που δανείζουν στη ναυτιλία. Η Τράπεζα της Κίνας και η Exim έχουν χορηγήσει συνολικό ποσό ύψους 34,5 δισ. δολαρίων. Η συνεχιζόμενη πτωχική πορεία των χρηματοδοτήσεων ευρωπαϊκών τραπεζών έρχεται πάντως σε αντίθεση όχι μόνον με την ασιατική άνοδο αλλά και με τις ΗΠΑ, οι τράπεζες των οποίων αύξησαν κατά 12% το χαρτοφυλάκιο τους.

Ο δανεισμός των ελληνικών ναυτιλιακών επιχειρήσεων από το διεθνές τραπεζικό σύστημα εμφανίζεται μειωμένος κατά 5,62% στα τέλη του 2017 σε σχέση με το προηγούμενο έτος, παρά την αύξηση του στόλου. Αυξημένες όμως εμφανίζονται οι χορηγήσεις από ελληνικές τράπεζες. Ο συνολικός δανεισμός των ελληνικών ναυτιλιακών επιχειρήσεων από ελληνικές και ξένες τράπεζες διαμορφώθηκε στα 53,994 δισ. δολάρια από 57,211 δισ. στα τέλη του 2016 και από 62,711 δισ. το 2015.

Εξ αυτών των 53,994 δισ. δολαρίων τα 9,091 δισ. έχουν χορηγηθεί από ελληνικές τράπεζες, οι οποίες εμφανίζονται να έχουν αυξήσει τις χορηγήσεις τους

κατά 4,25% έναντι των υπολοίπων ύψους 8,721 δισ. στα τέλη του 2016. Σήμερα, το μεγαλύτερο χαρτοφυλάκιο δανείων προς την ελληνόκτητο ναυτιλία εξακολουθεί να εμφανίζει η Τράπεζα Πειραιώς (2,750 δισ. δολάρια χωρίς αυτά προς την ακτοπλοΐα), η οποία καταλαμβάνει την 4η θέση στο σύνολο ελληνικών και ξένων τραπεζών και ακολουθούν η Εθνική Τράπεζα στην 7η θέση (2,427 δισ.), η Alpha Bank στη 14η (2,225 δισ.), η Eurobank στη 19η (1,524 δισ.) και η Aegean Baltic στην 29η (164,4 εκατ.). Σημειώνεται πως τα στοιχεία αυτά αφορούν τόσο τα υπόλοιπα των δανείων όσο και τις εγκεκριμένες αλλά μη εκταμιευμένες, τουλάχιστον έως τα τέλη του 2017, πιστώσεις.

Από δίσκους μέχρι αλυσοπρίονα αγοράζουν οι Έλληνες μέσω eBay

Δίσκοι, γραμματόσημα, αλλά και... αλυσοπρίονα είναι μεταξύ των πιο δημοφιλών προϊόντων που αγοράζουν οι Έλληνες μέσω του eBay. Σύμφωνα με την εταιρεία, οι Έλληνες κατά την περίοδο 1/1 έως 31/8/2018 αγόραζαν μέσω της πλατφόρμας κάθε 15 λεπτά της ώρας έναν δίσκο (ή κασέτα κ.λπ.) μουσικής, ή ένα γραμματόσημο και κάθε 30 λεπτά μια ηλεκτρονική συσκευή. Η αμέσως επόμενη επιλογή ήταν τα αλυσοπρίονα, όπου οι Έλληνες κάθε 50 λεπτά αγόραζαν και ένα προϊόν. Με βάση με τα στοιχεία που έδωσε η eBay, πέμπτο σε δημοφιλή προϊόν είναι τα αυτοκόλλητα και οι καλκομανίες (ένα κάθε 50 λεπτά) και ακολουθούν τα προϊόντα συσκευασίας φαγητού (ένα κάθε 60 λεπτά).

Σύμφωνα με την eBay, η αγορά ηλεκτρονικού εμπορίου στην Ελλάδα βρίσκεται σε άνοδο. Όπως αναφέρεται, περίπου 3,5 εκατομμύρια Έλληνες αγοράζουν προϊόντα ή/και υπηρεσίες στο Διαδίκτυο, με τη συνολική αξία τους να διαμορφώνεται στα 4,5 έως 5 δισ. ευρώ. Επίσης, σημειώνει ότι το 31% των Ελλήνων καταναλωτών το 2017 πραγματοποίησε μια από τις δύο αγορές του μέσω Διαδικτύου.

Στην eBay, σύμφωνα με την εταιρεία, το 2017 πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα πάνω από 570.000 νέες καταχωρήσεις, ενώ εμπορευτήθηκαν τα συγκεκριμένα προϊόντα για τις αγορές τους πάνω από 350.000 ενεργοί χρήστες και πάνω από 12.000 ενεργοί χρήστες για τις πωλήσεις τους.

«Είναι γεγονός ότι τα τελευταία 10 χρόνια παρατηρήθηκε μια διαρθρωτική μετατόπιση στο λιανικό εμπόριο από τους παραδοσιακούς λιανοπωλητές προς τις online αγορές και τις τεχνολογικές πλατφόρμες», παραδέχεται ο Διευθύντης του eBay για Ρωσία και αναπτυσσόμενη Ευρώπη. «Γι' αυτό»,

Οι Έλληνες κατά την περίοδο 1/1 έως 31/8/2018 αγόραζαν μέσω της πλατφόρμας κάθε 15 λεπτά της ώρας έναν δίσκο (ή κασέτα κ.λπ.) μουσικής.

Το 31% των Ελλήνων καταναλωτών το 2017 πραγματοποίησε μία από τις δύο αγορές του μέσω Διαδικτύου.

προσθέτει, «και το ηλεκτρονικό εμπόριο παρουσιάζει αύξηση κατά περίπου 15 έως 20%, ανάλογα με την αγορά και τις κατηγορίες, γεγονός το οποίο αναδεικνύει τη μεγάλη ευκαιρία που υπάρχει στον τομέα αυτό». Σύμφωνα με τον κ. Κρέτοφ, το μέλλον του ηλεκτρονικού εμπορίου κρύβει πολλές προκλήσεις, όπως είναι αυτή της «μαζικής εξαγομίκευσης», αλλά και το αποκαλούμενο «διανεμημένο εμπόριο». Το ηλεκτρονικό εμπόριο, προσθέτει ο κ. Κρέτοφ, «πρέπει να είναι παντού, εκεί όπου βρίσκονται οι αγοραστές, είτε είναι στα social media, είτε σε sites ειδήσεων, είτε σε παιχνίδια».

MTN Business

MTN Cloud Business Telephony.

Για την απόλυτη ευελιξία στις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της επιχείρησής σας.

Η υπηρεσία **MTN Cloud Business Telephony** είναι μια ολοκληρωμένη λύση ευρυζωνικής σταθερής τηλεφωνίας, η οποία εννοσιεί μόνο τα επικοινωνιακά σας δεδομένα. Με την πλειάδα επιλογών που παρέχονται, **μεγιστοποιούνται οι δυνατότητες της επικοινωνίας της επιχείρησής σας, ενισχύοντας έτσι την αποδοτικότητά της και μειώνοντας σημαντικά το λειτουργικό κόστος.**

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Επιχειρηματικών Πελατών της MTN στο 131, για τη λύση που ταιριάζει στη δική σας επιχείρηση.

mtnbusiness.com.cy

Από την επεξεργασία των στοιχείων του υπ. Οικονομικών προκύπτει ότι: πρόστιμα, καταπτώσεις δανείων με εγγύηση του Δημοσίου, μη απόδοση του ΦΠΑ και αδυναμία πληρωμής του φόρου εισοδήματος αποτελούν τη μεγάλη κοινή των ληξιπρόθεσμων οφειλών ύψους 100 δισ. ευρώ, τα οποία χρωστούν 4 εκατομμύρια φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις.

Αυξήθηκαν κατά 3 εκατομμύρια οι οφειλές στα χρόνια της κρίσης

Ενώ σε 1,1 εκατομμύρια έχουν προχωρήσει σε κατασχέσεις μισθών και λογαριασμών

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Τετραπλασιάστηκαν οι οφειλές του Δημοσίου στα χρόνια των μνημονίων, σύμφωνα με στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών. Η αύξηση του αριθμού ξεκίνησε το 2010 με τους οφειλές να μην ξεπερνούν το 1 εκατομμύριο και συνεχίζεται μέχρι και σήμερα αγγίζοντας τα 4 εκατομμύρια. Μάλιστα, το 87% αυτών χρωστούν έως 5.000 ευρώ στο ελληνικό Δημόσιο. Σε αυτούς απευθύνονται κατά κύριο λόγο και τα κατασχετήρια που αποστέλλει σε καθημερινή βάση η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων στις τράπεζες, αλλά το αποτέλεσμα είναι αρνητικό για τα ταμεία του Δημοσίου. Και αυτό γιατί τα υπόλοιπα των λογαριασμών είναι ελάχιστα και δεν ξεπερνούν στις περισσότερες περιπτώσεις τα 50-100 ευρώ. Οστόσο, από τις τηλεφωνικές οκλήσεις και τα ηλεκτρονικά μηνύματα φαίνεται ότι οι οφειλές συμμορφώνονται. Από την επεξεργασία των στοιχείων του υπουργείου Οικονομικών προκύπτει ότι: πρόστιμα, καταπτώσεις δανείων με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου, μη απόδοση του ΦΠΑ και αδυναμία πληρωμής του φόρου εισοδήματος αποτελούν τη μεγάλη κοινή των ληξιπρόθεσμων οφειλών ύψους 100 δισ. ευρώ, τα οποία χρωστούν 4

Ένας στους δύο φορολογουμένους έχει ανοικτούς λογαριασμούς με την εφορία και 1.742.903 φορολογούμενοι είναι εκτεθειμένοι σε μέτρα αναγκαστικής είσπραξης.

εκατομμύρια φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις. Η κατάσταση, όπως σημειώνουν στελέχη του υπουργείου Οικονομικών, δεν πρόκειται να αλλάξει καθώς από το 2013 και μετά, έχει παγιωθεί η αύξηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών κατά 12-13 δισ. ευρώ κάθε έτος. Σύμφωνα με τα στοιχεία:

- Το 1% των οφειλετών ή 40.514 φυσικά και νομικά πρόσωπα χρωστούν το 90% του συνολικού ποσού, δηλαδή 90 δισ. ευρώ. Κατά μέσον όρο ο καθένας από αυτούς χρωστάει 2.250.000 ευρώ.
- Το 87% των οφειλετών χρωστάει μόλις το 2,5% του συνολικού ποσού ή διαφορετικά 3.569.975 φορολογούμενοι χρωστούν μέχρι 5.000 ευρώ.
- Περίπου 30 δισ. ευρώ ή 31,8% του συνόλου οφείλεται από 70 φορολογουμένους με περισσότερα από 100 εκατ. ευρώ ο καθένας.

- Λιγότερο από 1 δισ. ευρώ ή 1% του συνόλου από 3,3 εκατ. φορολογουμένους έως 2.000 ευρώ.

Από τη μελέτη των στοιχείων που συνέλεξε και επεξεργάστηκε η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, προκύπτουν τα εξής εντυπωσιακά αποτελέσματα:

1. Το 36% των ληξιπρόθεσμων οφειλών είναι πρόστιμα του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, τα οποία έχουν χαμηλή εισπραξιμότητα διαχρονικά. Ένας από τους λόγους της χαμηλής εισπραξιμότητας είναι και τα υπέρογκα πρόστιμα που επιβάλλονται στο παρελθόν, και τα οποία οδήγησαν αρκετές επιχειρήσεις σε «λουκέτο». Ο δεύτερος και ο τρίτος σημαντικός λόγος είναι η αδράνεια του φοροεισπρακτικού μηχανισμού σε συνδυασμό με τις πολλές ρυθμίσεις τύπου περαιώσης που ανάγχαν πολλούς επιχειρηματίες να μην πληρώνουν τους φόρους και εντέλει να μην καταφέρνουν να ανταποκριθούν ούτε στις ενοικιαστικές ρυθμίσεις.
2. Το 27,3% προέρχεται από τη μη απόδοση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και άλλων έμμεσων φόρων.
3. Το 24,2% αφορά οφειλές του φόρου εισοδήματος και περιουσίας.
4. Το 9,2% αφορά καταπτώσεις δανείων με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου. Τα ποσά αυτά θεωρείται αδύνατο

να εισπραχθούν. Και αυτό διότι οι επιχειρήσεις που έλαβαν δάνειο με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου έχουν οδηγηθεί ως επί το πλείστον στην πτώχευση και δεν έχουν περιουσιακά στοιχεία.

Το Δημόσιο έχει αποπληρώσει, ως όφειλε, τα δάνειά τους στις τράπεζες και οι επιχειρήσεις αυτές εμφανίζονται στη λίστα με τους ληξιπρόθεσμους οφειλές.

5. Τα υπόλοιπα 3,3% από μη φορολογικά έσοδα.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του διαστήματος Ιανουαρίου - Ιουλίου, το σύνολο των ληξιπρόθεσμων οφειλών (παλιών και νέων) ανέρχεται στα 101,7 δισ. ευρώ. Οι φορολογούμενοι που χρωστούν στο ελληνικό Δημόσιο ανέρχονται σε 3.933.628. Πρακτικά, ένας στους δύο φορολογουμένους έχει ανοικτούς λογαριασμούς με την εφορία και 1.742.903 φορολογούμενοι είναι εκτεθειμένοι σε μέτρα αναγκαστικής είσπραξης.

Από τα στοιχεία προκύπτει επίσης ότι σε 1.143.308 οφειλές έχουν επιβληθεί αναγκαστικά μέτρα, δηλαδή κατασχέσεις μισθών και τραπεζικών λογαριασμών. Συγκριτικά με το 2015 οι κατασχέσεις έχουν αυξηθεί κατά 450.000 περίπου, όπως επίσης και τα ποσά που εισπράττει η κυβέρνηση τα τελευταία 2 χρόνια από τους οφειλές του Δημοσίου.

Υπό ενισχυμένη εποπτεία θα βρίσκεται η Ελλάδα, τονίζει το γερμανικό ΥΠΟΙΚ

Την ανάγκη ενισχυμένων εποπτείας της Ελλάδας, ώστε να διασφαλιστεί η τήρηση εκ μέρους της των δεσμεύσεων της στον δημοσιονομικό τομέα, όσο και στον τομέα των μεταρρυθμίσεων, επισμαίνει έκθεση του γερμανικού υπουργείου Οικονομικών, στην οποία περιέχεται απολογισμός των ελληνικών μνημονίων. Συγκεκριμένα, στον οκτασέλιδο απολογισμό επισμαίνεται, σύμφωνα με την Deutsche Welle, ότι η τήρηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας και η εφαρμογή μεταρρυθμίσεων για την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης θα ελεγχονται τόσο στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, που ισχύει για όλες τις χώρες, όσο και από μια «ειδική παρακολούθηση». Στο πλαίσιο αυτό, το υπουργείο Οικονομικών σημειώνει ότι επικροτεί την απόφαση του Eurogroup να εξαρτηθεί η ελάφρυνση του χρέους από την πορεία των μεταρρυθμίσεων.

«Προκειμένου να αυξηθεί η αξιοπιστία ενός μέρους των μεσοπρόθεσμων μέτρων για την ελάφρυνση του χρέους, το Eurogroup τα έχει συνδέσει με την παρακολούθηση μέχρι το τέλος των προγραμμάτων», σημειώνει η έκθεση.

Η ενδυνάμωση των δυνατοτήτων ενίσχυσης της ανάπτυξης, μέσω της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων, συνιστά «τη σημαντικότερη πρόκληση της Ελλάδας μετά το τέλος των προγραμμάτων», εκτιμούν οι συντάκτες της έκθεσης.

Κατά τα άλλα, η έκθεση αναφέρει ότι το ελληνικό πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με επιτυχία, καθώς και ότι η Ελλάδα αξιοποίησε τα μνημόνια για να εφαρμόσει διαρθρωτικές αλλαγές και για να μειώσει το δημοσιονομικό έλλειμμα και το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Επισμαίνεται, επίσης, ότι η ελληνική οικονομία βρίσκεται εκ

Όσοι να διασφαλιστεί η τήρηση των δεσμεύσεων στον δημοσιονομικό τομέα και στον τομέα των μεταρρυθμίσεων.

με τις οποίες στον νέο υπό διαμόρφωση διευρυνόμενο Ευρωπαϊκό Μνημόνιο Σταθερότητας δεν θα προβλέπεται η επιβολή όρων για εφαρμογή μεταρρυθμίσεων, μέσω μνημονίων, όπως έγινε στην Ελλάδα. Ο μηχανισμός θα στηρίζει χώρες σε κρίση με πιο συνοπτικές διαδικασίες. Στο έγγραφο αναφέρεται ότι στο εξής το μνημόνιο θα μπορούσε απλά να αναφέρει ότι η χώρα σε πρόγραμμα εξακολούθησε να πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής στην Ευρωζώνη. Οστόσο, η εφημερίδα επισμαίνει ότι ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών και άλλοι βορειοευρωπαίοι συνάδελφοί του αναμένεται να ζητήσουν ξεκάθαρους προϋποθέσεις για την πρόσβαση στους μηχανισμούς στήριξης, ώστε να αποφευχθεί ενδεχόμενη κατάχρηση της οικονομικής βοήθειας.

Στην έκθεση του γερμανικού υπουργείου Οικονομικών επισμαίνεται ότι η ελληνική οικονομία βρίσκεται εκ νέου σε αναπτυξιακή πορεία, αλλά με ρυθμό κάτω του μέσου ευρωπαϊκού.

ΣΕΒ: οκτώ προτάσεις για την ανάκαμψη της βιομηχανίας

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Στοχευμένες παρεμβάσεις για την απλοποίηση του επενδυτικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος των μεταποιητικών επιχειρήσεων ζήτησε σύσσωμος ο κλάδος από τον αναπληρωτή υπουργό Βιομηχανίας Στέργιο Πιτσιόρλα. Σε συνάντηση που κράτησε πάνω από δύο ώρες στα γραφεία του ΣΕΒ, ο κ. Πιτσιόρλας, ο οποίος ανέλαβε στον τελευταίο ανασχηματισμό το κρίσιμο για την ανασυγκρότηση της χώρας χαρτοφυλάκιο της βιομηχανίας, είχε την ευκαιρία να ακούσει από πρώτο χέρι τα προβλήματα που ταλανίζουν την καθημερινότητα των μεταποιητικών επιχειρήσεων, αφού σε αυτήν ήταν του ΣΕΒ και της Βιομηχανικής Παραγωγής συμμετείχαν και οι 19 περιφερειακοί και κλαδικοί σύνδεσμοι.

Στη συζήτηση που αναπτύχθηκε οι εκπρόσωποι του κλάδου ζήτησαν από τον υπουργό στοχευμένες παρεμβάσεις ως το τέλος του έτους για την απλοποίηση του επενδυτικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος των μεταποιητικών επιχειρήσεων. Όπως χαρακτηριστικά δήλωσε ο πρόεδρος του ΣΕΒ Θεόδωρος Φέσσας, «πρόκειται για σημαντικά πρόβλημα που απαιτεί σημαντικό διυπουργικό συντονισμό υπό τον κ. Πιτσιόρλα».

Οι εκπρόσωποι της βιομηχανίας μετέφεραν στον κ. Πιτσιόρλα την ικανοποίησή τους για την αναβάθμιση του χαρτοφυλακίου από την κυβέρνηση, αλλά και την επιθυμία τους να αναλάβει ο ίδιος ένα ρόλο «πρέσβη» της βιομηχανίας, ώστε να επιλυθούν προβλήματα που απαιτούν διυπουργικό συντονισμό και επιβαρύνουν το κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων. Κατά προτεραιότητα τέθηκαν θέματα αδειοδοτήσεων και καθημερινής λειτουργίας των επιχειρήσεων. Στη συζήτηση μπήκε και το θέμα του κόστους του ΕΦΚ σε προϊόντα που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανική παραγωγή, αλλά και του μη μισθολογικού κόστους, που αποτελεί μεγάλο βάρος για τις επιχειρήσεις της χώρας.

Ειδικότερα για τον ΕΦΚ, οι εκπρό-

Οι εκπρόσωποι του κλάδου ζήτησαν από τον υπουργό στοχευμένες παρεμβάσεις μέχρι το τέλος του έτους για την απλοποίηση του επενδυτικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος των μεταποιητικών επιχειρήσεων.

σωποι της βιομηχανίας ανέφεραν στον υπουργό ότι όχι μόνο δεν έχει αποδώσει σε εισπράξεις, αλλά έχει επιβαρύνει σημαντικά την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων στη διεθνή αγορά, ενώ έθεσαν και το θέμα του ενεργειακού κόστους και το αίτημα των ενεργοβόρων βιομηχανιών για παράταση των υφιστάμενων τιμολογίων της ΔΕΗ μέχρι και το 2020. Ο κ. Πι-

τσιόρλας δεσμεύτηκε, σύμφωνα με πληροφορίες, ότι θα παρέμβει στα συναρμόδια υπουργεία για την παράταση των βιομηχανικών τιμολογίων, δέσμευση που ανέλαβε και μία ημέρα πριν απέναντι στους εκπροσώπους της ΕΒΙΚΕΝ, που έθεσαν επιστακτικά το αίτημα της παράτασης. Δεσμεύτηκε επίσης ότι μέχρι το τέλος του έτους θα εισηγηθεί νομοσχέδια και για τα θέματα μετασχηματισμού των επιχειρήσεων αλλά και για την εξυγίανση των άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων, που βρίσκεται στις προτεραιότητες του ΣΕΒ. Οι εκπρόσωποι της μεταποίησης έθεσαν στον κ. Πιτσιόρλα οκτώ συνολικά δράσεις άμεσας προτεραιότητας για τη βιομηχανική αναγέννηση που μπορούν να συνεισφέρουν στην αύξηση του μεριδίου της μεταποίησης στο 12% του ΑΕΠ, έως το 2020.

Προτεραιότητα για τους βιομηχανικούς συνδέσμους είναι τα εξής:

1. Εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων.
2. Μείωση κόστους ενέργειας αλλά και ειδικών φόρων που πλήττουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της μεταποίησης.
3. Μείωση φορολογίας επιχειρήσεων (συνδυασμός φόρων και εισφορών στους μισθωτούς καθώς και εταιρικούς φόρους).
4. Επενδυτικά κίνητρα που θα προωθήσουν τις επενδύσεις στη μεταποίηση, ένα νέο πλαίσιο fast track με απλούστερες διαδικασίες και μικρότερο όριο ένταξης, προγράμματα ΕΣΠΑ ειδικά για τη μεταποίηση αλλά και για τις βιομηχανικές περιοχές που έχουν πληγεί υπέρμετρα από την κρίση.
5. Καλύτερη λειτουργία και εποπτεία αγοράς με ηλεκτρονικά μέσα και αυστηρότερος ελέγχους διακίνησης προϊόντων, σύγχρονες τεχνικές προδιαγραφές ποιότητας, αποτελεσματική πάταξη του λαθρεμπορίου.
6. Ταχύτερη αδειοδότηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων με κατάργηση της κατάταξης βάσει οκλήσεων, απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, μετάπτωση στο καθεστώς «γνωστοποίησης λειτουργίας» και των δραστηριοτήτων κατηγορίας Α2.
7. Κάλυψη των αναγκών της βιομηχανίας - μεταποίησης σε τεχνικά επαγγελματίες, αναβάθμιση του θεσμού μαθητείας και πρακτικής άσκησης, σύγχρονες μορφές και δομές κατάρτισης, νέα μεταπτυχιακά προγράμματα βιομηχανικής εξειδίκευσης.
8. Εμβάθυνση της βιομηχανικής συμ-βίωσης και της κυκλικής οικονομίας.

Ενίσχυση καταναλωτικής εμπιστοσύνης στην Ελλάδα

Αύξηση έξι μονάδων σημείωσε ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης στην Ελλάδα κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2018, σύμφωνα με την έρευνα που διενεργεί η εταιρεία Nielsen. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η εταιρεία, ο σχετικός δείκτης ανήλθε στις 67 μονάδες από τις 61 μονάδες του πρώτου τριμήνου του 2018. Παρά, βεβαίως, αυτή την αύξηση, παραμένει σημαντικά χαμηλότερος από τον ευρωπαϊκό δείκτη, ο οποίος το δεύτερο τρίμηνο του 2018 διαμορφώθηκε στις 87 μονάδες.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι από το δεύτερο τρίμηνο του 2018 καταγράφεται ένα σχετικά υψηλό ποσοστό, 14%, που δηλώνει ότι ανησυχεί για την εγκληματικότητα. Μάλιστα, η εγκληματικότητα αναδεικνύεται πλέον ως η πέμπτη μεγαλύτερη ανησυχία στην Ελλάδα

Παρότι τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) δείχνουν ανάπτυξη κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2018, η πλειονότητα των Ελλήνων θεωρεί ότι η χώρα εξακολουθεί να βρίσκεται σε ύφεση, προφανώς διότι η αύξηση του ΑΕΠ δεν έχει ακόμη κάποιο αντίκρυσμα στην τσέπη τους. Σύμφωνα, λοιπόν, με την έρευνα της Nielsen το 77% πιστεύει ότι η οικονομία της χώρας βρίσκεται σε ύφεση, ενώ το 76% αμφιβάλλει ότι η Ελλάδα θα καταφέρει να βγει από την οικονομική κρίση στους επόμενους 12 μήνες.

Οι Έλληνες είναι ο λαός στην Ευρώπη που ανησυχεί περισσότερο από τους άλλους για την εργασία του, με το σχετικό ποσοστό να είναι τρεις στους δέκα, ενώ ακολουθεί η ανησυχία για την οικονομία (29%) και τα χρέη/οφειλές του νοικοκυριού (27%). Οι συγκεκριμένες ανησυχίες

και το ποσοστό αυτών που ανησυχούν είναι αρκετά υψηλότερο σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (8%).

Το χαμηλό διαθέσιμο εισόδημα αναγκάζει τους Έλληνες να περιστέλλουν σε σταθερή βάση τα έξοδα του νοικοκυριού. Το 69% προβαίνει σε περικοπές στα έξοδα για διασκέδαση εκτός σπιτιού, το 65% αγοράζει φθηνότερα προϊόντα από το σουπερ μάρκετ και το 61% μειώνει τις δαπάνες για αγορά ρούχων.

The Economist EVENTS

14TH CYPRUS SUMMIT

Europe: Performing a balancing act Cyprus: Leaving no stone unturned

November 1st-2nd 2018 • Hilton Park Nicosia

More than 40 distinguished speakers from the USA & Europe have confirmed for the 14th consecutive year

This year's topics include:

US foreign policy for the eastern Mediterranean

British presence in the Middle East and the Mediterranean: How is it affected by Brexit?

Energy security and regional conflicts

NPLs and the Cypriot banking sector: What is to be done?

Economy and finance on an upward swing?

John Peet
Political and Brexit editor
The Economist

Nicos Anastasiades
President
Cyprus

Elizabeth Spehar
Special representative of the secretary-general & head of United Nations Peacekeeping Force in Cyprus (UNFICYP)

Gus Bilirakis
Member of the US House of Representatives (via Skype)

Nikos Christodoulides
Minister of foreign affairs
Cyprus

Harris Georgiades
Minister of finance
Cyprus

Yiorgos Lakkotrypis
Minister of energy, commerce, industry and tourism
Cyprus

Vladimir Chizhov
Ambassador, permanent representative of the Russian Federation to the European Union

Ioannis Matsis
Chief executive officer
Hellenic Bank

Philip Gerson
Deputy director,
European department
IMF

Rolf Strauch
Chief economist,
member of the management board
European Stability Mechanism (ESM)

Evgenios Evgeniou
Chief executive officer
PwC Cyprus

Tristan Aspray
Vice-president, Europe,
Russia, Caspian
ExxonMobil Exploration
Company

Elias Kassis
Vice-president North Africa,
MENA division
Total Exploration & Production

Christoforos Hadjikyprionou
CEO & president of the council
European University Cyprus

Dominique Bolli
Head of government
advisory practice
Henley & Partners

www.hazliseconomist.com
www.cyprus2018.economist.com

In cooperation with:

European Parliament
Office in Cyprus

The Economist Events for Greece, Cyprus, Malta and south-east Europe

@Economist_SEUR

#EconCyprusSummit

Platinum sponsor: HELLENIC BANK

Premium gold sponsor: pwc

Gold sponsors: Henley & Partners ExxonMobil

Silver sponsor: European University Cyprus

Bronze sponsor: noble energy

Communication sponsor: HKAΘHMEPINH

Contributors: NESPRESSO HANIKIAN LAW FIRM Proclium

Logistics supplier: DHL

International broadcast partner: euronews

Airline carrier: AEGEAN A STAR ALLIANCE MEMBER

IT sponsor: POBUCA

E-business provider: GENERATION Y

Supported by: CYPRUS CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Η καινοτομία, λόγος ύπαρξης για την P&G

Ο κ. Μπριν, γενικός διευθυντής στη ΝΑ Ευρώπη, θεωρεί ότι η σταθερότητα είναι φυτώριο της ανάπτυξης

Συνέντευξη στη ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

«Η Ελλάδα πλέον έχει αποκτήσει πολύ καλή αξία για διάφορους κλάδους της αγοράς. Πρέπει, ωστόσο, να εμπνεύσει εμπιστοσύνη ότι θα υπάρχει σταθερότητα, ότι οι επιχειρήσεις θα είναι ευπρόσδεκτες. Τα επόμενα πέντε χρόνια στην Ελλάδα θα υπάρξουν μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης». Με αυτά τα λόγια, ο αντιπρόεδρος και γενικός διευθυντής της Procter & Gamble για την περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης κ. Αντουάν Μπριν, μιλώντας στην «Κ», δίνει τη δική του εκτίμηση για το τι πρέπει να γίνει από εδώ και πέρα στην Ελλάδα, προκειμένου η ελληνική οικονομία να μπει σε τροχιά σταθερής ανάπτυξης.

Ο ίδιος βρέθηκε τις προηγούμενες μέρες στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, καθώς η Procter&Gamble ήταν ένας από τους αμερικανικούς κολοσσούς που διέθετε περίπτερο, όπου παρουσιάστηκαν μερικές από τις τελευταίες καινοτομίες της εταιρείας, που στόχο έχουν να κάνουν ευκολότερη την καθημερινότητά μας.

Εύλογα, η δυναμική παρουσία της P&G στην αίθουσα της τιμωμένης χώρας προκάλεσε ερωτήματα για τα επενδυτικά πλάνα του πολυεθνικού κολοσσού για την Ελλάδα. «Με ρώτησε και ο πρωθυπουργός κατά την επίσκεψή του στο περίπτερό μας για το αν πρόκειται να επενδύσουμε. Η P&G επενδύει στην Ελλάδα από τη δεκαετία του 1960. Στην Ελλάδα έχουμε κατασκευάσει το πλέον σύγχρονο κέντρο logistics. Είναι το κέντρο logistics του μέλλοντος. Αυτό δείχνει ότι επενδύουμε. Αν με ρωτάτε αν θα φτιάξουμε εργοστάσιο στην Ελλάδα, η απάντηση είναι όχι», επισφαιρίζει ο κ. Μπριν, για να προσθέσει ότι «τα πράγματα, ωστόσο, μπορεί να αλλάξουν».

Όπως εξηγεί ο ίδιος, η εταιρεία χρειάστηκε τα τελευταία χρόνια να αναδιαρθρώσει παγκοσμίως την παραγωγική της δομή, προκειμένου να μπορέσει να χρηματοδοτήσει την καινοτομία. Αξίζει, δε, να σημειωθεί ότι στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα στο Μαρούσι, λειτουργεί από το 2013 ένα από τα τρία υ-

περσύγχρονα κέντρα έρευνας και ανάπτυξης που διαθέτει η P&G στην Ελλάδα, με βασικό του στοιχείο το εικονικό κατάστημα σούπερ μάρκετ.

Αναφερόμενος στη στάση που τήρησε η εταιρεία γενικά κατά τα χρόνια της κρίσης στην Ελλάδα, δηλώνει: «Η Ελλάδα δεν είναι μικρή αγορά, είναι αγορά υψηλής σημασίας για εμάς, αγορά-κλειδί. Εδώ, άλλωστε, πραγματοποιείται το 25% των πωλήσεων της P&G στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Όταν υπάρχει κρίση, εμείς δεν κλείνουμε την πόρτα, δεν σβήνουμε τα φώτα για να επιστρέψουμε όταν βελτιωθεί η κατάσταση. Παραμέ-

“

Στην Ελλάδα κατασκευάσαμε το πλέον σύγχρονο κέντρο logistics. Είναι το κέντρο του μέλλοντος.

νομε. Στη διάρκεια της κρίσης δεν σταματήσαμε να επενδύουμε στην καινοτομία».

«Η καινοτομία αποτελεί για την P&G κανόνα και λόγο ύπαρξης. Την ημέρα που θα σταματήσουμε να καινοτομούμε θα είναι η αρχή του τέλους», τονίζει ο κ. Μπριν. Στο περίπτερο της εταιρείας στη Θεσσαλονίκη παρουσιάστηκαν, μεταξύ άλλων, η μικρότερη πάνα στον κόσμο για πρόωρα βρέφη που ζυγίζουν μόλις 800 γρ., η ηλεκτρική οδοντόβουρτσα που μέσω εφαρμογής στο κινητό μας τπλέφωνο μας δείχνει ποιο σημείο της οδοντοστοιχίας μας χρειάζεται και άλλο βούρτσισμα, οι ταμπλέτες για το πλυντήριο πιάτων που δεν χρειάζεται ξεβγάλμα, με συνέπεια ένα νοικοκυριό να εξοικονομεί χρήματα.

Πώς συνδέονται η καινοτομία, η κρίση και οι Έλληνες καταναλωτές; Κατ' αρχάς, το 2013, στο επίκεντρο της κρίσης, άρχισε να λειτουργεί στο Μαρούσι Αττικής το Κέντρο Έρευνας και Καινοτομίας της P&G. Εκεί γίνονται η σύλληψη, ο σχεδιασμός και η αξιολόγηση στρατηγικών

Ο κ. Αντουάν Μπριν, μιλώντας στην «Κ», επισήμανε ότι υπάρχει κίνδυνος να εξοκλουθήσει να αγοράζει ο καταναλωτής με μοναδικό κριτήριο τη χαμηλή τιμή.

για τη δημιουργία προϊόντων και υπηρεσιών. Στο κέντρο λειτουργεί, μεταξύ άλλων, εικονικό σούπερ μάρκετ, μέσω του οποίου παρέχεται η δυνατότητα παρακολούθησης καταναλωτικών συμπεριφορών και ανάπτυξης εφαρμογών. Ο λόγος που επιλέχθηκε η Ελλάδα και που η P&G δοκιμάζει στην ελληνική αγορά τα προϊόντα της; «Στους Έλληνες καταναλωτές αρέσουν τα καινοτόμα

προϊόντα, τα προϊόντα προστιθέμενης αξίας, τα επώνυμα προϊόντα. Στην Ελλάδα οι καταναλωτές ξέρουν τι θέλουν, αλλά δεν μπορούν να το αποκτήσουν», υποστηρίζει ο γενικός διευθυντής της P&G για την περιοχή της ΝΑ Ευρώπης. Αποκαλύπτει, δε, ότι το μήνυμα που μετέφερε στον Έλληνα πρωθυπουργό είναι: «Υπάρχει ευκαιρία στα ταχυκίνητα αγαθά (σ.σ.: προϊόντα σούπερ μάρκετ που κατα-

βάλονται συχνά και αγοράζονται συχνά) να ανακάμψουν πολύ γρήγορα, εξέλιξη που θα βοηθήσει την οικονομία και την απασχόληση». Σύμφωνα με τη συλλογιστική του κ. Μπριν, με την αγορά να σταθεροποιείται είναι δύσκολο με κάποιος να αγοράσει ένα καινούργιο αυτοκίνητο, μπορεί δε να δώσει ένα ευρώ παραπάνω για να αγοράσει ένα ποιοτικό προϊόν από το σούπερ μάρκετ. «Αυτό προσθέτει στο ΑΕΠ της χώρας βήμα βήμα», υποστηρίζει.

Κίνδυνος, ωστόσο, υπάρχει, όπως παραδέχεται ο ίδιος, από τις προωθητικές ενέργειες. «Πράγματι υπάρχει ο κίνδυνος να συνεχίσει να αγοράζει ο καταναλωτής με μοναδικό κριτήριο

“

Στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, δεν σταματήσαμε να επενδύουμε στην καινοτομία.

τη χαμηλή τιμή. Αν, όμως, πούλας διαρκώς φθηνά, αυξάνεται μεν ο όγκος πωλήσεων, αλλά όχι και η αξία πωλήσεων. Αυτό λειτουργεί περιοριστικά για την ανάπτυξη και ανασταλτικά για την καινοτομία», υπογραμμίζει. Σε μια προσπάθεια να περιορισθεί το «κυνήγι των προσφορών», η P&G συνεργάζεται στενά με τις αλυσίδες σούπερ μάρκετ και εξετάζουν από κοινού τρόπους για να προβάλλονται καλύτερα τα καινοτόμα προϊόντα εντός των καταστημάτων.

Ο ίδιος δεν κρύβει ότι κατά τη διάρκεια της κρίσης οι πωλήσεις της P&G υπέστησαν απώλειες λόγω της δραστηκής μείωσης του διαθέσιμου εισοδήματος, αλλά και λόγω της χαμηλής καταναλωτικής εμπιστοσύνης. «Σίγουρα αυτό που καθορίζει τι έσοδα είναι πόσα χρήματα έχεις στο πορτοφόλι σου. Ωστόσο, υπάρχει και κάτι άλλο. Πρέπει να αισθάνεσαι και ασφαλής. Η Ελλάδα, επομένως, πρέπει να εμπνεύσει εμπιστοσύνη και στους επενδυτές και στους καταναλωτές», καταλήγει.

Κατά 14.033 άτομα αυξήθηκαν οι εγγεγραμμένοι άνεργοι τον Αύγουστο

Την επικράτηση των απολύσεων έναντι των προσλήψεων τον Αύγουστο επιβεβαιώνει και η στατιστική υπηρεσία του ΟΑΕΔ, επισφαιρίζοντας ότι οι εγγεγραμμένοι άνεργοι αυξήθηκαν τον περασμένο μήνα, κατά 14.033 άτομα. Όπως είναι φυσικό και σε αυτά τα στοιχεία, όπως και στα στοιχεία του συστήματος Εργάνη, η εποχική απασχόληση επηρεάζει τον αριθμό των ανέργων και κυρίως των επιδοτούμενων από τον ΟΑΕΔ. Έτσι, τον προηγούμενο μήνα, αυξήθηκε κατά 26.373 άτομα και ο αριθμός των επιδοτούμενων, φτάνοντας τις 135.807.

Αναλυτικά, μέσα σε ένα μήνα, τον Αύγουστο, οι εγγεγραμμένοι στον Οργανισμό άνεργοι αυξήθηκαν σημαντικά, φθάνοντας τα 973.471 άτομα. Η αύξηση είναι ακόμη μεγαλύτερη, κατά 51.663 άτομα, αν η σύγκριση των στοιχείων γίνει με τον Αύγουστο του 2017. Το σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων, με κριτήριο την αναζήτηση εργασίας, για τον μήνα Αύγουστο 2018 ανήλθε σε 841.481 άτομα. Από αυτά, 482.441 (ποσοστό 57,33%) είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα ίσο ή και περισσότερο των 12 μηνών και 359.040 (ποσοστό 42,67%) είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα μικρότερο των 12 μηνών. Οι άνδρες ανέρχονται σε 296.040 (ποσοστό 35,18%) και οι γυναίκες ανέρχονται σε 545.441 (ποσοστό 64,82%).

Υπάρχουν βέβαια και 131.990 άτομα που δηλώνουν ότι δεν αναζητούν εργασία. Από αυτά, τα 46.254 (ποσοστό 35,04%) είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα ίσο ή και περισσότερο των 12 μηνών και 85.736 (ποσοστό 64,96%) είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα μικρότερο των 12 μηνών. Οι άνδρες ανέρχονται σε 46.721 (ποσοστό 35,40%) και οι γυναίκες σε 85.269 (ποσοστό 64,60%).

Όσο για το σύνολο των επιδοτούμενων ανέργων, για τον μήνα Αύγουστο (τα στοιχεία αφορούν τον αριθμό των δικαιούχων που πληρώθηκαν εντός του αντίστοιχου μήνα) ανέρχεται σε 135.807 άτομα, από τα οποία 129.907 (ποσοστό 95,66%) προέρχονται από κοινές επιχειρήσεις και 5.900 (ποσοστό 4,34%) είναι εποχικοί τουριστικών επαγγελμάτων. Μάλιστα, 2.703 (ποσοστό 1,99%) είναι οικοδόμοι, 5.900 (ποσοστό 4,34%) είναι εποχικοί τουριστικών επαγγελμάτων, 1.296 (ποσοστό 0,95%) είναι εποχικοί λοιποί (αγροτικά) και 20.672 (ποσοστό 15,22%) είναι εκπαιδευτικοί. Οι άνδρες ανέρχονται σε 51.105 (ποσοστό 37,63%) και οι γυναίκες σε 84.702 (ποσοστό 62,37%).

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

THE BREAKFAST SHOW

ΜΕ ΤΟΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΤΗΝ ΞΕΝΙΑ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 07:00 - 10:00

Listen Live
www.mydeejay.com.cy

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

Καλοκαίρι 4,66 δισ. ευρώ για μεταγραφές

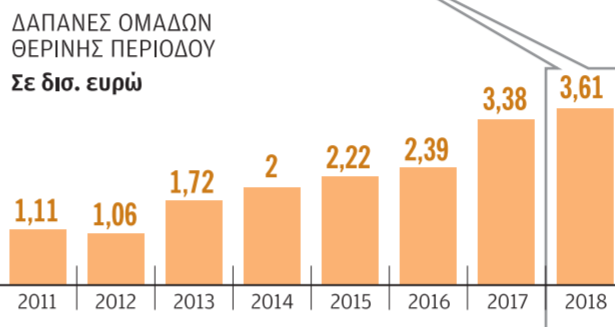
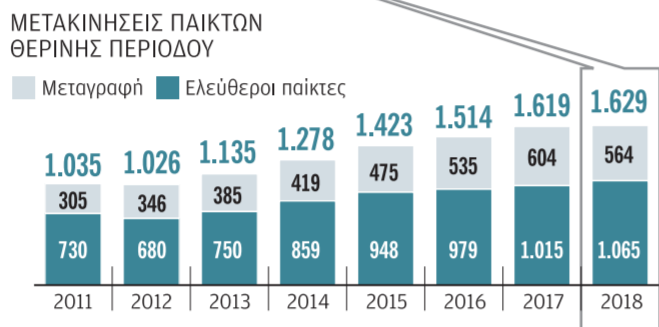
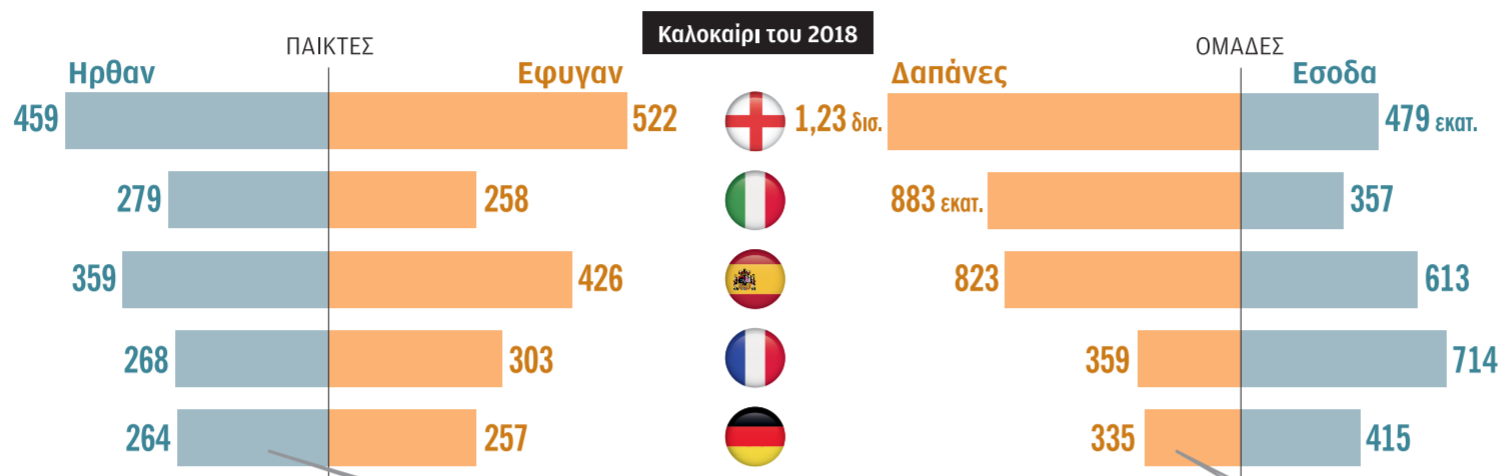
«Αστρονομικά» ποσά στη θερινή περίοδο παγκοσμίως – Στο +11,5% οι δαπάνες το 2018

Σημαντική άνοδο σημείωσαν φέτος οι διασυνοριακές μεταγραφές παγκοσμίως, καθώς στους πρώτους οκτώ μήνες του έτους διακινήθηκαν 11,5% περισσότερα χρήματα μεταξύ ομάδων για μετακινήσεις παικτών με συμβόλαιο από ό,τι σε ολόκληρο το 2017, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της FIFA. Ωστόσο, στα πέντε μεγάλα πρωταθλήματα της Ευρώπης φάνηκε να σταματά ο καλπασμός αύξησης δαπανών των προηγούμενων ετών. Τη σκυτάλη στην κούρσα αυτή έχουν πάρει Σαουδαραβία και Κι-νέζοι.

Το φετινό καλοκαίρι δαπανήθηκαν παγκοσμίως 4,66 δισ. ευρώ, φέρνοντας το σύνολο των διεθνών μεταγραφών στα 6,09 δισ. ως την 1η Σεπτεμβρίου. Από αυτά, το 77,5% αφορούσε σε μετακινήσεις προς Αγγλία, Ιταλία, Ισπανία, Γερμανία και Γαλλία, παρότι αυτές ή-

Πάνω από 1 δισ. ευρώ συνεχίζει να ξοδεύει η Αγγλία – Αλματώδης αύξηση 74,7% η Ιταλία – Μείωση 37,4% η Γαλλία.

Μεταγραφικές δαπάνες των 5 κορυφαίων ευρωπαϊκών πρωταθλημάτων (Αγγλίας, Ιταλίας, Ισπανίας, Γαλλίας, Γερμανίας)

ταν σε αριθμό λιγότερες από το 20% του παγκόσμιου συνόλου.

Τα πέντε μεγάλα πρωταθλήματα αύξησαν τον αριθμό των εισερχόμενων ποδοσφαιριστών από το εξωτερικό κατά 10, ή 0,6%, αυτό το καλοκαίρι, φθάνοντας τους 1.629. Αντιθέτως, οι παίκτες που μεταγράφηκαν σε Αγγλία, Ιταλία, Ισπανία, Γερμανία και Γαλλία χωρίς την καταβολή χρημάτων στις ομάδες τους αυξήθηκαν κατά 50, στους 1.065. Για πέμπτο συνεχόμενο καλοκαίρι οι δαπάνες για εισαγωγή ποδοσφαιριστών στην Αγγλία ξεπέρασαν το 1 δισ. δολ. (φέτος κυμάνθηκαν στα 1,23 δισ. ευρώ), ωστόσο υπήρξε μια μείωση απροσδόκητη κάμψη κατά 21,9 εκατ. ευρώ σε ετήσια βάση, από το 1,25 δισ. ευρώ το 2017 στο

1,23 δισ. ευρώ φέτος. Να τονιστεί εδώ ότι από φέτος η μεταγραφική περίοδος ήταν συντομότερη στην Αγγλία, καθώς ολοκληρώθηκε στις 9 Αυγούστου.

Τη δεύτερη θέση στον πίνακα σχετικών δαπανών πήρε με άνεση η Ιταλία, αφού η αύξηση του ανταγωνισμού των διοικήσεων, με την είσοδο και φρέσκου ασιατικού χρήματος οδήγησε σε αύξηση 74,7% ετησίων των εξόδων για παίκτες από το εξωτερικό, στα 883 εκατ. ευρώ. Και δεν ήταν μόνο η μεταγραφή του Κριστιάνο Ρονάλντο στη Γιουβέντους...

Άνοδο, και μάλιστα κατά 42,2%, σημείωσε και η Ισπανία, φέρνοντας τις δαπάνες της στα 823,6 εκατ. ευρώ, ποσό-ρεκόρ για τη χώρα με βάση τα στατιστικά της FIFA. Αντίθετα, πολύ μεγάλη πτώση από το 2017 εμφάνισε η Γαλλία, ύψους 37,4% στα 359 εκατ. ευρώ, προ-

φανώς διότι οι Γάλλοι εμπιστεύονται όλο και περισσότερο τους δικούς τους ποδοσφαιριστές. Πτώση και για τη Γερμανία, της τάξεως του 31,1%, στα 335,4 εκατ. ευρώ.

Η πιο εντυπωσιακή αλλαγή, όμως, έρχεται εκτός των πέντε κορυφαίων πρωταθλημάτων, με την αλματώδη αύξηση στις δαπάνες από τις σαουδαραβικές ομάδες, αλλά και συλλόγους από πιο μικρά πρωταθλήματα.

Συγκεκριμένα, οι ομάδες της Σαουδικής Αραβίας σχεδόν εξαπλασίασαν μέσα σε έναν χρόνο τις δαπάνες τους για αγορές παικτών με συμβόλαιο από το εξωτερικό, αφού ξόδεψαν φέτος το καλοκαίρι 485,4% περισσότερα χρήματα, φθάνοντας στα 130,3 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό έφερε την ασιατική χώρα στην έκτη θέση παγκοσμίως, με σαφή τάση για περαιτέρω άνοδο, ώστε σε μερικά χρόνια να α-

πειλήσει και την πρώτη πεντάδα. Στην έβδομη θέση κατατάχθηκε το Βέλγιο με την πολύ σημαντική αύξηση του 54% σε μεταγραφικές δαπάνες που έφτασαν τα 109,9 εκατ. ευρώ.

Η Πορτογαλία έπεσε δύο θέσεις, στην όγδοη, φέτος λόγω μείωσης του δαπανηθέντος ποσού κατά 1,1% σε ετήσια βάση με το σύνολο στα 73,2 εκατ. ευρώ. Ακολουθεί η Ολλανδία στην ένατη θέση με 72,7 εκατ. ευρώ και αύξηση 11,6%, και η άλλη μεγάλη ανερχόμενη δύναμη στις μεταγραφικές δαπάνες, η Κίνα, στη 10η θέση.

Οι κινεζικοί σύλλογοι, παρά τους περιορισμούς που έχει θέσει η κινεζική ομοσπονδία στις μετακινήσεις αλλοδαπών ποδοσφαιριστών, υπερδιπλασίασαν τα χρήματα που είχαν δώσει το καλοκαίρι του 2017, και με 105,2% αύξηση έφτασαν τα 70,1 εκατ. ευρώ.

Όσον αφορά τώρα τις πωλήσεις παικτών σε συλλόγους εκτός συνόρων, η παγκόσμια πρωταθλήτρια Γαλλία είναι με διαφορά πρώτη, αφού οι σύλλογοι της εισέπραξαν τα διπλάσια από όσα δαπάνησαν: Με εισπράξεις 714,3 εκατ. ευρώ είναι πολύ μπροστά από τη δεύτερη σε μεταγραφικά έσοδα Ισπανία (613,8 εκατ. ευρώ).

Ακολουθούν η Αγγλία με 479,5 εκατ. ευρώ, η Γερμανία με 415,2 εκατ. ευρώ (αλλά και με πλεόνασμα σχεδόν 80 εκατ.), και η Ιταλία με 357,6 εκατ. ευρώ.

Ενα ακόμη εντυπωσιακό στοιχείο για τη Γαλλία είναι ότι είναι η μόνη χώρα από τις πέντε μεγάλες όπου η μέση ηλικία των εισαγόμενων ποδοσφαιριστών είναι μεγαλύτερη από αυτή των εξαγόμενων (24 έτη, 1 μήνας έναντι 23 ετών, 7 μηνών).

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η Πρέμιερ Λιγκ περιμένει «μετασεισμούς» του Brexit

Ομάδες, ιδιοκτήτες, προπονητές και παίκτες της Αγγλίας αγωνιούν για την επόμενη ημέρα της Πρέμιερ Λιγκ και τις συνέπειες που αναμένεται να έχει το Brexit στο ποδόσφαιρο της χώρας τους. Το αγγλικό πρωτάθλημα είναι παγκοσμίως αναγνωρισμένο ως το πιο κερδοφόρο της Ευρώπης, αλλά οι τελευταίες εξελίξεις μπορεί να το επηρεάσουν αρνητικά. Την προηγούμενη εβδομάδα η Πρέμιερ Λιγκ είχε συνομιλίες με τις βρετανικές αρχές προκειμένου να εξασφαλίσει ότι οι ξένοι παίκτες δεν θα χρειάζονται άδειες εργασίας για να αγωνιστούν σε αγγλικό σύλλογο, μετά την εφαρμογή των αλλαγών, όμως καμιά απόφαση δεν έχει παρθεί ακόμη.

Οι ομάδες της Πρέμιερ Λιγκ δαπανούν εκατομμύρια ευρώ για αλλοδαπούς ποδοσφαιριστές κάθε καλοκαίρι και αυτός είναι ένας από τους λόγους που το πρωτάθλημα έχει σημαντική εξέλιξη. Ένας εκπρόσωπος της Πρέμιερ Λιγκ μίλησε για το συγκεκριμένο ζήτημα, τονίζοντας: «Είναι ζωτικής σημασίας, οι ομάδες

μας να συνεχίσουν να αποκτούν Ευρωπαίους παίκτες με την ελευθερία που το κάνουν σήμερα. Πραγματοποιήσαμε θετικές συζητήσεις με την κυβέρνηση και παραθέσαμε τα οικονομικά οφέλη που προσδίδει παγκοσμίως η Πρέμιερ Λιγκ στο Ηνωμένο Βασίλειο». Εκτός από το συγκεκριμένο ζήτημα όμως, αντιδράσεις έχει προκαλέσει στην Αγγλία και η εξέλιξη που αφορά τις μεταγραφές για τους ανήλικους ποδοσφαιριστές. Οι σύλλογοι του πρωταθλήματος προετοιμάζονται για το χειρότερο σενάριο, καθώς αυξάνουν τον αριθμό συμβολαίων με τα νέα ταλέντα μικρής ηλικίας, όσο ακόμα είναι εφικτό. Σύμφωνα με τις καινούργιες αποκαλύψεις της Daily Telegraph, η FIFA θα απαγορεύσει σε όλους τους παίκτες κάτω των 18 ετών τη μετακόμιση σε ξένη χώρα. Αυτό σημαίνει ότι ανερχόμενα ταλέντα δεν θα μπορούν να μετακομίσουν στην Αγγλία, αφού το Ηνωμένο Βασίλειο αναμένεται να εγκαταλείψει την Ευρωπαϊκή Ένωση τον ερχόμενο Μάρτιο. Σύμφωνα με τον ειδικό του νόμου περί αθλητικής μετανάστευσης, Ουσεν Τζόουνς, το συγκεκριμένο θέμα παραμένει ένα ερώτημα, το οποίο θα απασχολήσει τον χώρο του ποδοσφαίρου τη φετινή σεζόν: «Παραμένει άγνωστο αν ο Ιανουάριος του 2019 θα είναι το τελευταίο διαθέσιμο "παράθυρο" μεταφοράς για τις μεταγραφές ανηλίκων».

ΤΟ Νο 1 ΠΡΩΙΝΟ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΑΡΤΕΜΙΟΥ

ΤΑΣΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 06:00 - 10:00

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

24.5% LOVE FM 100.7

15.7% SUPER
14.7% SFERA
14.6% ΚΛΙΚ
12.9% MIX FM

* ΣΤΙΣ ΗΛΙΚΙΕΣ 18-44 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΑΚΡΟΑΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΡΟΝ-IMR-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ (1/05/2018 - 31/07/2018)

Ισχυρή άνοδος κατά 1,44% στο Χρηματιστήριο

Μια ανάσα από τις 700 μονάδες κινείται πλέον ο Γενικός Δείκτης

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Εντόνως ανοδικά και μια ανάσα πριν από τις 700 μονάδες έκλεισε το ελληνικό Χρηματιστήριο, με τους αγοραστές να επιστρέφουν μετά τις χθεσινές πιέσεις που ασκήθηκαν σε όλο το ταμπλό. Ωστόσο ο τζίρος δεν πείθει για μια διατηρήσιμη ανοδική κίνηση...

Καυκάς, επικεφαλής επενδύσεων της Merit. Η αγορά ζητεί προσήλωση στις απαραίτητες ενέργειες και χρονοδιάγραμμα για έξοδο στις αγορές, όπως προσθέτει.

Η δυσπιστία για τον τραπεζικό κλάδο παραμένει, οδηγώντας την κεφαλαιοποίηση των συστημικών τραπεζών στο 50% εκείνης του Δεκεμβρίου 2015 και στο 20% εκείνης του τέλους Σεπτεμβρίου 2014, επισμαίνει ο Δημήτρης Τζάνας...

Το πετρέλαιο τύπου Brent ενισχύεται χτες βράδυ κατά 0,97% και η τιμή του είχε υπερβεί τα 82 δολάρια το βαρέλι.

Ωθηση στις ευρωπαϊκές αγορές από τις πετρελαϊκές

Ανοδικά, έβδομη φορά στις τελευταίες οκτώ συνεδριάσεις, έκλεισαν χτες τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια κάρη στην άνοδο της μετοχής των πετρελαϊκών εταιρειών. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx Europe 600 έκλεισε ενισχυμένος...

Volkswagen με πτώση 1,85%. Σχεδόν αμετάβλητος ολοκλήρωσε τη συνεδρίαση ο δείκτης CAC 40 στο Παρίσι (0,05%). Το ευρώ ενισχύεται κατά 0,18% έναντι του δολαρίου, με την ισοτιμία να κυμαίνεται γύρω από το 1,1761.

από το αναμενόμενο τα επιτόκια δανεισμού. Κινητήριοι μοχλός για τις μετοχές ήταν χτες η άνοδος των τιμών του πετρελαίου σε νέο υψηλό επίπεδο από τα τέλη του 2014. Το πετρέλαιο τύπου Brent ενισχύεται χτες βράδυ κατά 0,97% και η τιμή του είχε υπερβεί τα 82 δολάρια το βαρέλι.

Street οι επενδυτές ήταν μάλλον συγκαταμένοι ενόψει της σημερινής συνεδρίασης Τράπεζας, όπου αναμένεται να αποφασιστεί η αύξηση των αμερικανικών επιτοκίων δανεισμού τρίτη φορά εντός του 2018. Ο δείκτης Dow Jones υποχωρούσε χτες βράδυ κατά 0,17% και ο S&P 500 υποχωρούσε κατά 0,13%. Η επικρατούσα άποψη είναι πως η Fed θα αυξήσει το βασικό επιτόκιο δανεισμού κατά 25 μονάδες βάσης, ωστόσο οι επενδυτές ενδιαφέρονται περισσότερο για όσα θα ειπεί στη συνέντευξη Τύπου ο Πάουελ σχετικά με την πορεία που θα ακολουθήσουν στη συνέχεια τα επιτόκια δανεισμού.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

Table with columns: New York/Νέα Υόρκη, Wells Fargo & Wallmart Inc, London/Λονδίνο, etc. Lists various market indices and their performance.

Table with columns: RECKIT BNC SR G, ROYAL BANK SCO, ROYAL DUTCH SHL, etc. Lists various market indices and their performance.

Table with columns: DT WUTHANSKA A, DT TELEKOM N, E.ON SE NIA, etc. Lists various market indices and their performance.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

Table with columns: ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ, ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ, ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ, etc. Lists various market indices and their performance.

Advertisement for Nexia Poyiadjis, featuring the text 'Closer to you' and 'Audit, Tax, Advisory' with an image of business professionals.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	699,89	1,44
FTSE Βιομηκ. προϊόντων	2219,13	2,22
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2900,60	2,27
FTSE Μέσων Ενημέρωσης	1417,62	0,00
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	5277,12	-0,71
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	7044,18	1,95
FTSE Πρώτων Υλών	3515,99	-0,04
FTSE Ταξιδίων και Αναψυχής	1656,17	2,62
FTSE Τεχνολογίας	895,51	-0,18
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3016,82	2,14
FTSE Τραπεζών	578,11	2,27
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	437,55	2,27
FTSE Τροφίμων και Ποτών	10708,08	0,16
FTSE Υγείας	393,76	-0,47
FTSE Υψηρ. Κοινής Ωφέλειας	1947,62	1,14
FTSE Χημικών	8827,15	-0,55
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	923,14	0,24
FTSE X.A. LargeCap	1834,46	1,40
FTSE X.A. MidCap	1120,20	0,58
FTSE X.A. Δείκτης Αγοράς	455,02	1,37

55 30 33

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	11.348.305	31,55%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	535.348	1,49%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	4.057.836	11,28%
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	4.857.017	13,50%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	158.433	0,44%
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	550	0,00%
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	215	0,00%
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΘΥΛΕΠΙΚΟΝΩΝΩΝ	73.303	0,20%
ΕΚΔΟΣΕΙΣ	82	0,00%
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	404.328	1,12%
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	5.132	0,01%
ΤΡΟΦΙΜΑ	410.881	1,14%
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	95.737	0,27%
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	4.849	0,01%
ΡΟΥΧΙΣΜΟΣ & ΑΞΕΣΟΥΑΡ	1.448	0,00%
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	794.631	2,21%
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	693.880	1,93%
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	3.367	0,01%
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	280.073	0,78%
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	95	0,00%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	12.244.437	34,04%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	35.969.947	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	7,800	6,27%	ΑΤΤΙΣΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,410	-4,08%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,769	5,05%	ΚΑΝΑΚΗΣ Σ. (ΚΟ)	3,900	-2,50%
ΤΙΤΑΝ (ΚΟ)	21,800	4,06%	MARFIN INV. GROUP (ΚΟ)	0,082	-2,38%
KPI - KPI (ΚΟ)	4,890	4,04%	FLEXORACK (ΚΟ)	6,950	-2,11%
ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΑ)	262,000	3,97%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,450	-1,36%
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	1,244	3,84%	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	23,000	-1,29%
INTRALOT (ΚΟ)	0,665	3,74%	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	5,200	-1,14%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2,016	3,38%	EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	0,631	-1,10%
VIOMALCO SA/NV (ΚΑ)	3,085	3,18%	ΙΑΣΩ (ΚΟ)	0,804	-0,74%
ΕΛΒΑΛΧΑΚΟΡ (ΚΑ)	1,400	2,94%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,500	-0,61%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4.648.607,99
ΟΤΕ (ΚΟ)	4.057.836,14
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	4.023.462,92
ALPHA BANK (ΚΟ)	3.687.161,63
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	3.143.462,05
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.075.135,60
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1.505.305,83
GRIVALIA PROPERTIES ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	1.429.736,42
JUMBO (ΚΟ)	1.402.977,00
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	1.166.778,80
ΝΗΡΕΥΣ (ΚΟ)	0,37%
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	0,29%
ΒΙΟΤΕΡ (ΚΟ)	0,28%
KPI - KPI (ΚΟ)	0,24%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	0,22%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,21%
INTRALOT (ΚΟ)	0,20%
ALPHA BANK (ΚΟ)	0,19%
FLEXORACK (ΚΟ)	0,18%
GRIVALIA PROPERTIES ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	0,18%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΑΕΓΕΑΝ AIRLINES	7,80	0,00
ΑΔΜΗΕ	1,71	2,88
ALPHA BANK	1,23	2,67
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	2,02	3,38
COCACOLA HBC	28,70	0,14
ΕΥΔΑΠ	5,25	-0,57
EUROBANK ERGASIAS	0,63	-1,10
FOLLI FOLLIE GROUP	0,00	0,00
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	5,20	0,58
GRIVALIA PROPERTIES	7,99	0,25
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	4,40	0,80
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	7,83	0,90
ΟΤΕ	10,96	2,14
JUMBO	12,40	1,81
LAMDA DEVELOPMENT	6,50	-0,61
MOTOR OIL	23,00	-1,29
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	8,69	2,00
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1,77	5,05
ΟΠΑΠ	9,65	2,88
ΟΛΠ	16,34	2,13
ΔΕΗ	1,42	0,71
TITAN	21,80	4,06
VIOMALCO	3,09	3,18
SARANTIS	7,80	6,27
TERNA ENERGY	6,39	1,43

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.

50.152,12
(εκατ. ευρώ)

1,23%
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

35.969,93
(χιλ. ευρώ)

13,69%
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

17.290,54
(χιλ. τεμιάσιο)

12,19%
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΣΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	261	1.323	7.711
FTSE/X.A. Large Cap	261	1.323	7.711
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.527	29.581	484.808
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	24	211	8.557
ALPHA BANK (ΚΟ)	171	3.726	41.132
ΑΤΤΙΣΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	466
Coca-Cola HBC AG (ΚΟ)	2	10	100
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	32	287	4.657
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	56	239	4.555
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	247	4.074	42.225
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	0	0	708
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	5	25	114
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	25	96	5.930
GRIVALIA PROPERTIES (ΚΟ)	3	7	260
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	11	19	644
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	19	55	3.172
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	8	95	3.707
INTRALOT (ΚΟ)	21	134	5.706
JUMBO (ΚΟ)	38	87	1.174
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	27	148	1.846
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	32	817	55.489
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	30	94	620
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	41	209	7.043
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	213	16.102	249.354
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	59	255	3.318
ΟΤΕ (ΚΟ)	76	310	2.555
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	1	754
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	215	1.791	16.084
ΔΕΗ (ΚΟ)	77	441	12.092
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	8	24	6.186
TITAN (ΚΟ)	19	24	41
VIOMALCO SA/NV (ΚΑ)	67	300	6.319
Δικαιώματα σε Δείκτες	9	72	2.743
FTSE/X.A. Large Cap	9	72	2.743
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	690
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	250
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	170
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	5
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	5
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	130
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	130
Συνολική Δραστηριότητα	1.797	30.976	495.952

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 25 Σεπτεμβρίου 2018

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΘΗ	ΑΝΟΤΑΘΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ **	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,6940	0,7180	0,7027	0,8980	37.196	0,6920	0,7000	0,6960	0,29
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	2,2550	2,2950	2,2841	4,3820	3,065	2,2950	2,3000	2,2950	1,10
ΔΗΕΠ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ)	0,4660	0,4700	0,4679	0,1870	2,488	0,4680	0,4700	0,4700	0,86
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0065	0,0090		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0275	0,0300	0,0283	0,0950	197	0,0275	0,0300	0,0300	-1,64
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)	0,1500	0,1500	0,1500	-0,9000	10,000	0,0000	0,1510	0,1500	-5,66
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,3500	1,4300	1,3506	-5,2520	162,100	1,3500	1,4300	1,4300	0,00
ΕΝΔΕΛΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)						0,1020	0,1070		
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,2060	0,2400		
ΠΑΛΝΑ	ΠΑΛΜΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0550	0,0550	0,0550	0,5000	13,500	0,0505	0,0000	0,0550	10,00
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,1720	0,2060		
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,3600	1,3600	1,3600	-3,0000	11,520	1,3200	1,3900	1,3600	-2,16
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΛΙΠΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE COMPANY LTD (Σ)						0,0000	1,3500		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,0260		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0040	0,0000		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,0250	0,0250	0,0250	0,2000	200	0,0000	0,0250	0,0250	8,70
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ)						0,0500	0,0000		
ΔΟΕΠ	ΔΟΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0005	0,0000		
ΕΛΕΠ	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,1800		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,3500		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΞΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0930		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD						0,0275	0,0335		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,1460	0,1570		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,2280		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (Σ)						0,0010	0,0050		
ΤΑΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,5500		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8000		
ΤΖΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)			</						

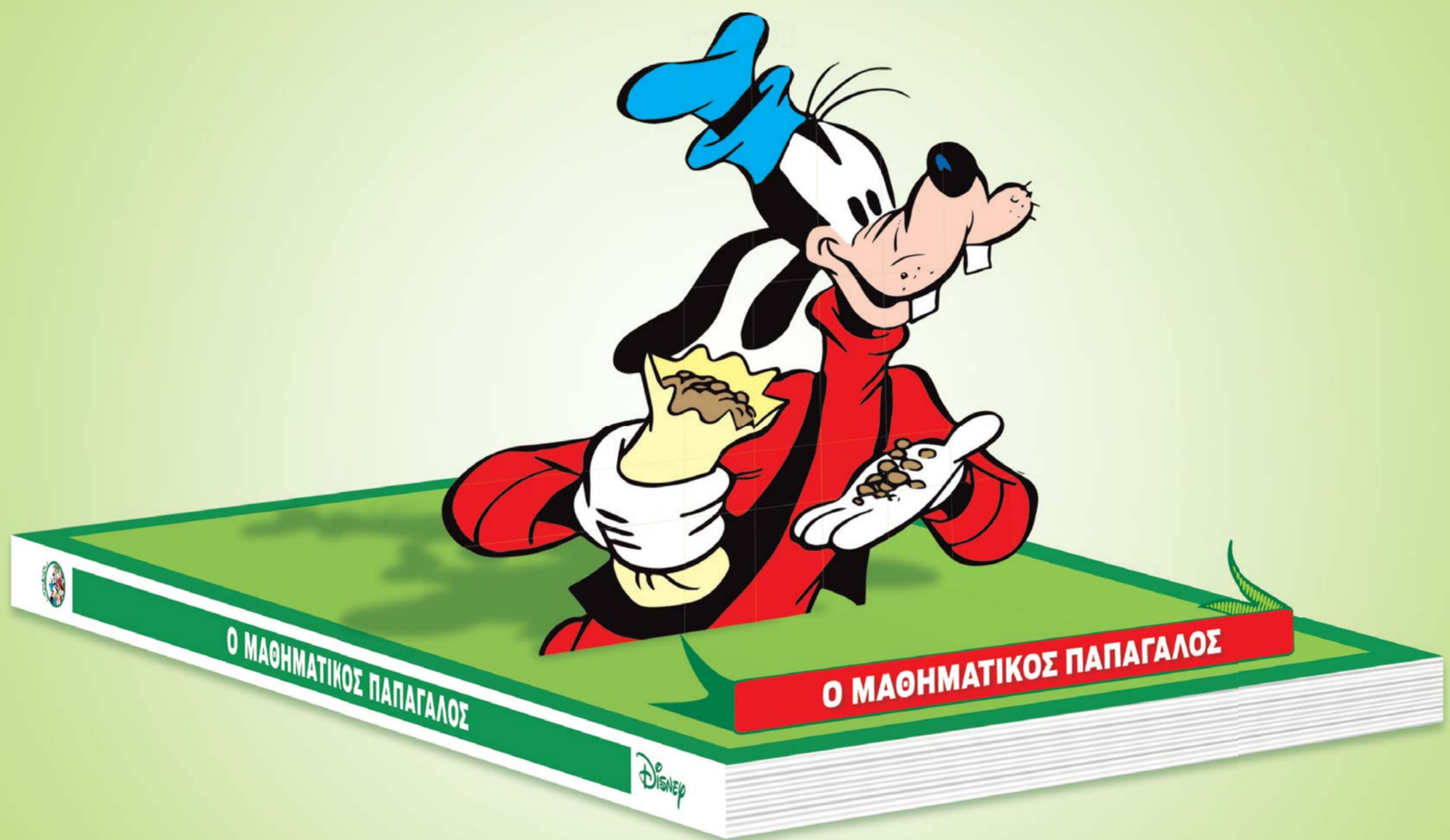
ΝΕΕΣ
ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΕΣ
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΣΕ ΠΡΩΤΗ
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ!

ΜΕΓΑΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Disney

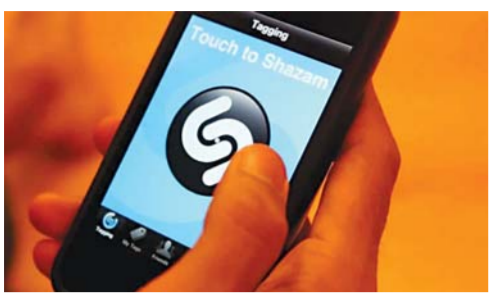
ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΡΟΜΑΝΟ ΣΚΑΡΠΑ

Οι αγαπημένοι ήρωες της Disney
έρχονται ξανά στην Καθημερινή

ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

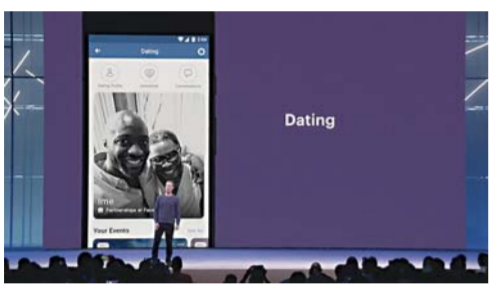
GADGETS

APPLE

Εξαγοράζει το Shazam

Οριστικοποιήθηκε η συμφωνία ύψους 400 εκατ. δολαρίων για την εξαγορά της εφαρμογής Shazam από την Apple, μετά και την έγκριση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για εφαρμογή η οποία χρησιμοποιείται για αναγνώριση της μουσικής, η οποία είχε πέραν του 1 δισ. εγκαταστάσεις σε συσκευές και χρησιμοποιείται σχεδόν από 20 εκατομμύρια χρήστες καθημερινά. Πρώτο βήμα μετά την εξαγορά της εφαρμογής, η αφαίρεση των διαφημίσεων. Το γεγονός ότι η εφαρμογή ανήκει πλέον στην Apple δεν αλλάζει τα δεδομένα για τις συσκευές Android, που θα συνεχίσουν να την χρησιμοποιούν κανονικά.

FACEBOOK

Προχωρά με το Facebook dating

Στην Κολομβία θα δοκιμασθεί σε πραγματικές συνθήκες η εφαρμογή του Facebook dating, μετά από 45 μέρες δοκιμών σε κλειστό κύκλο. Στο πλαίσιο της χρήσης της εφαρμογής, οι χρήστες έχουν την δυνατότητα να δημιουργήσουν ξεχωριστό σύντομο ενώ ο καθένας μπορεί να επικοινωνήσει με όποιονδήποτε επιθυμεί. Η διαφορά με τον ανταγωνιστή του Tinder, είναι ότι υπάρχει όριο 100 για εκδήλωση ενδιαφέροντος χωρίς να προϋποθέτει «match» κάποιο προφίλ.

ANDROID AUTO

Συμφωνία με την Toyota

Τον Οκτώβριο αναμένεται να προχωρήσει η επίσημη ανακοίνωση της εφαρμογής της συμφωνίας της Toyota για χρησιμοποίηση του λογισμικού Android Auto στα οχήματά της. Σύμφωνα με πηγές του Bloomberg, η Toyota αναγνώρισε ότι υπάρχει ζήτηση για το συγκεκριμένο λογισμικό ενώ γνωστοποίησε ότι μελετά την προσφορά της άμεσας υποστήριξης στα οχήματά της. Ήδη άλλες μεγάλες μάρκες αυτοκινήτων προσφέρουν υποστήριξη στο Android Auto κάτι που σημαίνει ότι η Toyota έμεινε λίγο πίσω, ωστόσο πρόκειται για μια θετική εξέλιξη για την εταιρεία, για να είναι σε θέση να ανταγωνιστεί εταιρείες που προσφέρουν συνδεσιμότητα στα αυτοκίνητά τους, όπως είναι η Honda.

GOOGLE

Τερματίζει το Youtube Gaming

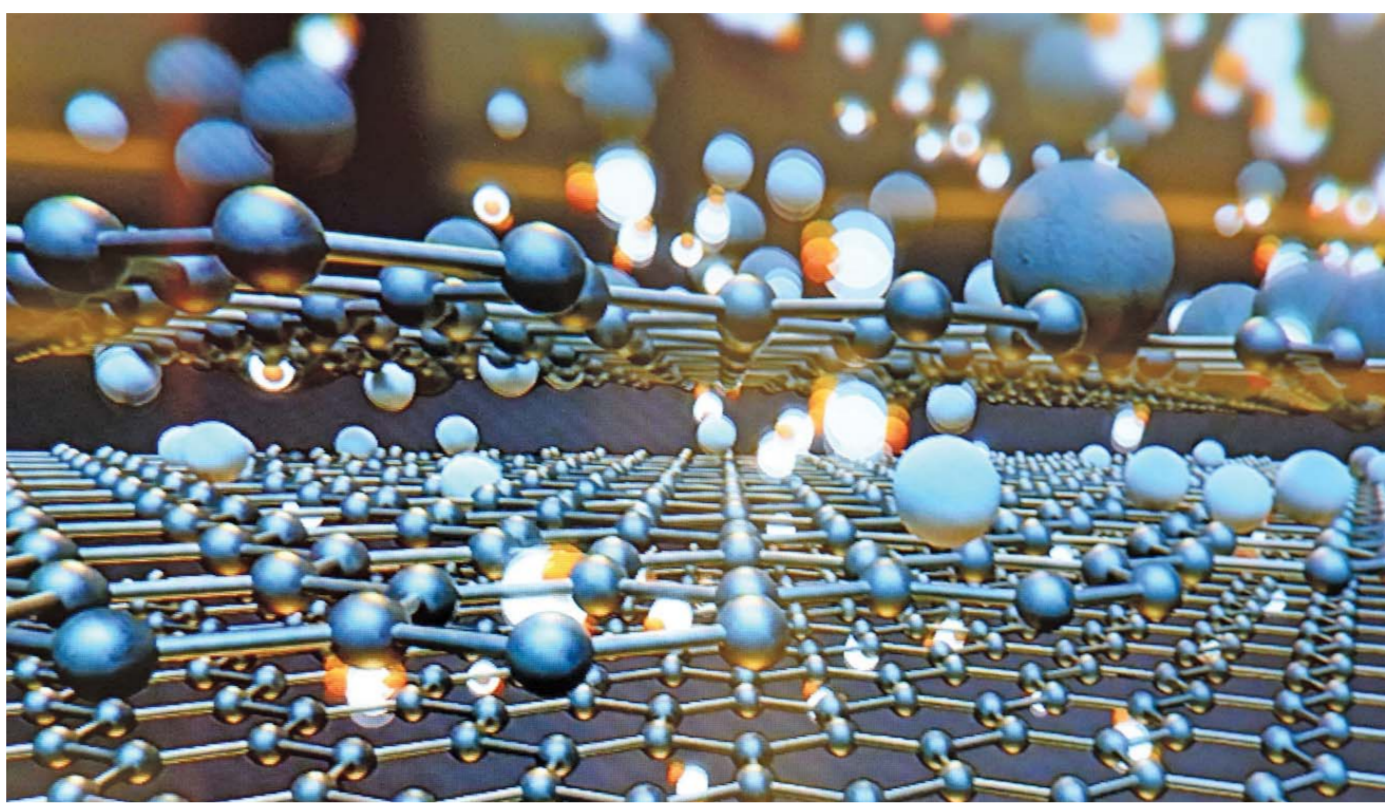
Επίσημα εκτός λειτουργίας τίθεται από τον Μάρτιο του 2019 η εφαρμογή Youtube Gaming η οποία ξεκίνησε πριν από μερικά χρόνια ως ένας τρόπος για τους παίκτες να βρίσκουν περιεχόμενο για βίντεο παιχνίδια, gameplay και ήταν μία ξεχωριστή οντότητα από την κύρια εφαρμογή YouTube. Με την ενσωμάτωση των δυνατοτήτων της εφαρμογής στο YouTube, η ανάγκη για ξεχωριστή εφαρμογή παιχνιδιών κρίνεται πλέον περιττή.

IPHONE XS

Νέο ρεκόρ στις πωλήσεις

Νέο ρεκόρ πωλήσεων έκανε το iPhone στην ελληνική αγορά. Σχεδόν 10.000 iPhone Xs και iPhone Xs Max διατέθηκαν στη διάρκεια τριών ημερών, αρχής γενομένης από την περασμένη Παρασκευή. Μόνο εκείνη την ημέρα, πρώτη μέρα λήψης των παραγγελιών, οι Έλληνες διέθεσαν περίπου 6 εκατ. ευρώ προκειμένου να ενταχθούν σε προνομιακή θέση στη λίστα εκείνων που θα παραλάβουν το εμβληματικό κινητό τηλέφωνο της αμερικανικής εταιρείας Apple. Το 65% των νέων παραγγελιών αφορά το νέο τεχνολογικό επίτευγμα της Apple, το iPhone Xs Max.

Σύμφωνα με τους ερευνητές, η κεραία από MXene είναι πολύ καλύτερη από τις πειραματικές κεραίες από άλλα διεξοδικά υλικά.

Ασύρματη σύνδεση μέσω... ψεκασμού στο διαδίκτυο

Ειδικό σπρίντ μπορεί να δημιουργήσει λεπτή και αόρατη κεραία στις επιφάνειες

Μία αιτία που η εποχή του Διαδικτύου των Πραγμάτων έρχεται με πιο αργό βηματισμό από τον επιθυμητό, είναι η δυσκολία το κάθε αντικείμενο να αποκτήσει μια κεραία, έτσι ώστε να συνδέεται ασύρματα στο διαδίκτυο.

Οι ερευνητές των Τμημάτων Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Επιστήμης Υλικών & Μηχανικής του Πανεπιστημίου Ντρέξελ, που έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο περιοδικό "Science Advances", ανέπτυξαν ένα διεξοδικό μεταλλικό νανο-υλικό με την ονομασία MXene, το οποίο μπορεί να ψεκασθεί με σπρίντ σε μια επιφάνεια και να δημιουργήσει πάνω της μια πολύ λεπτή και αόρατη κεραία. Η λεπτότερη έως τώρα κεραία από MXene είναι μόνο 62 νανομέτρα (δισεκατομμυριοστό του μέτρου), περίπου 1.000 φορές πιο λεπτή από ένα φύλλο χαρτί. Ο

Το MXene το οποίο ανακαλύφθηκε το 2011, μπορεί να επιταχύνει την μετάβαση στο internet of things. Επί του παρόντος μελετώνται οι ιδιότητές του.

ψεκασμένες κεραίες λειτουργούν εξίσου καλά με τις πολύ μεγαλύτερες σημερινές κεραίες, που χρησιμοποιούνται στις κινητές συσκευές και στα μόντεμ-ρούτερ ασύρματης σύνδεσης. «Πρόκειται για μια πολύ συναρπαστική ανακάλυψη, επειδή υπάρχει μεγάλο δυναμικό γι' αυτού του είδους την τεχνολογία. Η δυνατότητα να ψεκαζείτε μια κεραία πάνω σε μια εσκαμμένη επιφάνεια ή να την κάνετε δια-

φανή, σημαίνει ότι θα μπορούμε να στήσουμε δίκτυα σε πολλά νέα μέρη και έτσι να αναπτυχθούν νέες εφαρμογές και νέοι τρόποι συλλογής δεδομένων, που ούτε καν είναι δυνατό να φαντασθούμε σήμερα», δήλωσε ο καθηγητής Καπλί Νταντεκάρ του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών.

«Η νέα τεχνολογία θα επιτρέψει την πραγματικά αφανή ενσωμάτωση των κεραιών στα καθημερινά αντικείμενα, πράγμα ζωτικό για το αναδυόμενο Διαδίκτυο των Πραγμάτων», πρόσθεσε.

Το MXene (από καρβίδιο του τιτανίου) ανακαλύφθηκε το 2011 και έκτοτε μελετώνται οι ιδιότητές του. Μεταξύ άλλων, μπορεί να διαλυθεί σε νερό, ώστε να χρησιμοποιηθεί σε μορφή μελανιού (για την εκτύπωση της κεραίας) ή βαφής (για σπρίντ).

Είναι ένα υλικό με εξαιρετική αγωγιμότητα ηλεκτρικού ρεύματος, κάτι που του επιτρέπει να μεταδίδει ραδιοσήματα, ακόμη κι αν η κεραία δεν είναι τίποτε περισσότερο από ένα λεπτότατο επίστρωμα πάνω σε ένα αντικείμενο.

«Ακόμη και διαφανείς αντένες με πάχος μόλις μερικών δεκάδων νανομέτρων είναι ικανές να επικοινωνούν αποτελεσματικά», δήλωσε η ερευνήτρια Άλζα Σαρφόσα.

Σύμφωνα με τους ερευνητές, η κεραία από MXene είναι πολύ καλύτερη από τις πειραματικές κεραίες από άλλα διεξοδικά υλικά: π.χ. 50 φορές καλύτερη σε σχέση με τις κεραίες από γραφένιο και 300 φορές ανώτερη σε σχέση με τις κεραίες από μελάνη αργύρου, όσον αφορά την ποιότητα της ασύρματης μετάδοσης.

Ενας στους πέντε ανθρώπους θα ήθελε να είναι αθάνατος

Σύμφωνα με έρευνα, το 44% αποδέχεται την φυσική διάρκεια της ζωής

Μόλις ένας στους πέντε ανθρώπους (21%) θα ήθελε να ζει για πάντα, εάν η επιστήμη του έδινε τη δυνατότητα να είναι αθάνατος. Αυτό δείχνει μια νέα έρευνα, η οποία έγινε στη Βρετανία, για λογαριασμό του περιοδικού «New Scientist», σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 2.026 ενηλίκων.

Εκτός από το 21% που απάντησε «πολύ πιθανό» «έως σίγουρο» ότι θα αποδεχόταν την προσφορά της αθανασίας, ένα 30% είπε ότι υπάρχει μια πιθανότητα να εξέταζε μια τέτοια δυνατότητα να ζήσει για πάντα. Αλλά σχεδόν οι μισοί (44%) δήλωσαν ξεκάθαρα ότι «πρέπει να αποδεχθούμε τη φυσική διάρκεια της ζωής», συνεπώς προτιμούν να πεθάνουν. Το 58% των ερωτηθέντων συμφώνησε ότι «η επιμήκυνση του προσδόκιμου της ζωής είναι καλό πράγμα». Ήδη, κατά τα τελευταία 200 χρόνια, η μέση διάρκεια της ανθρώπινης ζωής έχει περίπου διπλασιαστεί στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες λόγω διαδοχικών βελτιώσεων στο επίπεδο της διατροφής, της δημόσιας υγείας και της εκπαίδευσης.

Οι επιστήμονες όμως διαφωνούν κατά πόσο οι άνθρωποι έχουν σχεδόν «πιάσει τα βάνια» ή υπάρχουν και άλλα περιθώρια να αυξηθεί από μόνη της η διάρκεια του βίου, χωρίς παρεμβάσεις. Από την άλλη, ενώ οι άνθρωποι τείνουν να ζουν ολοένα περισσότερο, τα χρόνια ζωής με σχετικά καλή υγεία δεν έχουν διαχρονικά αυξηθεί στον ίδιο βαθμό που έχει αυξηθεί η διάρκεια της ζωής.

Η ίδια έρευνα αποκαλύπτει ότι τέσσερα πράγματα είναι αυτά που οι άνθρωποι πιστεύουν ότι θα έχουν την μεγαλύτερη επίπτωση στην κοινωνία και στην ανθρώπινη ζωή: η γενετική μηχανική, η τεχνητή νοημοσύνη,

Κατά τα τελευταία 200 χρόνια, η μέση διάρκεια της ανθρώπινης ζωής έχει περίπου διπλασιαστεί στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες λόγω βελτιώσεων στη διατροφή, τη δημόσια υγεία και την εκπαίδευση.

Ο καρκίνος είναι μεταξύ των πραγμάτων που εκτιμώμεται ότι θα έχει τρομερή επίπτωση στην κοινωνία αλλά και την ανθρώπινη ζωή, με την πλειοψηφία των ερωτηθέντων να αναφέρει ότι είναι θέμα χρόνου να νικηθεί.

η κλιματική αλλαγή και ο καρκίνος.

Επιπλέον, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων εμφανίστηκε αισιόδοξη ότι τα πλεονεκτήματα και τα οφέλη των νέων τεχνολογιών θα είναι μεγαλύτερα από

τα μειονεκτήματα και τους κινδύνους. Το 53% δήλωναν υπέρ της γενετικής μηχανικής/βιοτεχνολογίας (κυρίως ως επίδομα για νέες θεραπείες ασθενειών). Για την τεχνητή νοημοσύνη το 30% «ψηφίζουν» υπέρ, το 24% κατά και οι υπόλοιποι δεν είναι βέβαιοι.

Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι είναι θέμα χρόνου να νικηθεί ο καρκίνος, ενώ το 69% τάσσεται υπέρ των γενετικά τροποποιημένων τροφίμων, με το σκεπτικό κυρίως ότι θα βοηθήσουν στη διατροφή και την ανθεκτικότητα.

Από όλα τα θέματα, την μεγαλύτερη απαισιοδοξία για το μέλλον προκαλεί η κλιματική αλλαγή, με τα δύο τρίτα των ερωτηθέντων να τη θεωρούν απειλή για τον ανθρώπινο πολιτισμό. Η έρευνα δείχνει επίσης ότι το κοινό (τουλάχιστον το

βρετανικό) υποστηρίζει σε μεγάλο βαθμό τη νομιμοποίηση της ευθανασίας, την απαγόρευση των πειραμάτων σε ζώα και τον υποχρεωτικό (όχι προαιρετικό) εμβολιασμό των παιδιών.

Μοιρασμένη εμφανίζεται η κοινή γνώμη στο κατά πόσο θα πρέπει να «αναστηθεί» μέσω γενετικής μηχανικής κάποιο εξαφανισμένο πια είδος ζώου, π.χ. το μαμούθ (το ένα τρίτο είναι υπέρ και το ένα τρίτο κατά). Ακόμη, φόβος εκφράζεται κατά πλειοψηφία, για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (λόγω διασποράς ψευδών ειδήσεων, του ρόλου των «τρολ», της εθιστικότητας επείδρασης στους νέους κ.α.), για τα drones και για τα εγκεφαλικά εμφυτεύματα, ενώ αντίθετα θετική είναι η άποψη των περισσότερων για την εικονική/επαγγελματική πραγματικότητα.

MARKET PLACE

Φεστιβάλ ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ για τα Μωρά θαύματα

Με στόχο την ενίσχυση του συνδέσμου «Μωρά θαύματα», πραγματοποιήθηκε την περασμένη Κυριακή το 4ο φεστιβάλ Προσφοράς της ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ στην Λάρνακα. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης η εταιρεία παρέδωσε στην Πρόεδρο του συνδέσμου κ. Στέλλα Κυριακίδου επιταγή ύψους €25.000. Πέρα από τον φιλανθρωπικό χαρακτήρα του Φεστιβάλ, η εκδήλωση συνδύαζε ψυχαγωγικές και αθλητικές δραστηριότητες. Το καλλιτεχνικό πρόγραμμα ξεχώρισε για την ποιότητα και την πολυμορφία του. Παρουσιάστης της εκδήλωσης ήταν ο Δημήτρης Ουγγαρέζος, ενώ το Φεστιβάλ ζωντάνεψαν με την παρουσία τους η Παιδική χορωδία του Δήμου Λάρνακας και ο Ανδρόνικος. Η εκδήλωση έκλεισε με συναυλία από τις Melisses. Λαμπρή παρουσία, ο Ολυμπιονίκης και Παγκοσμιονίκης Παύλος Κοντίδης. Ξεχώρισαν επίσης ο πρωταθλητής ράλλυ, Σίμος Γαλαταρίδης και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου «Γκολ στη Ζωή» Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης.

Παγκύπρια πρωτιά από εκπαιδευόμενο λογιστή της Baker Tilly South East Europe

Την υψηλότερη βαθμολογία μεταξύ των φοιτητών του ACCA στην Κύπρο και την 21η υψηλότερη βαθμολογία παγκοσμίως στο μάθημα Audit and Assurance πέτυχε ο Γιώργος Borg, εκπαιδευόμενος λογιστής της Baker Tilly στην Κύπρο, στις πρόσφατες εξετάσεις του Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) του Ηνωμένου Βασιλείου. Ο Γιώργος είναι κάτοχος του πτυχίου Rural and Surveying Engineering του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Εντάχθηκε στο δυναμικό της Baker Tilly South East Europe το Μάιο του 2015 και αποτελεί μέλος της ομάδας των Φορολόγων Υπηρεσιών στο γραφείο της Λευκωσίας.

Πάνω από 30.000 επισκέπτες στο Limassol Motor Show and Motion

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε την περασμένη Κυριακή το 2ο Limassol Motor Show. Πέρα από δέκα αντιπροσωπείες αυτοκινήτων και δέκα αντιπροσωπείες μοτοσικλετών έδωσαν το «παρών» τους και μαζί με εκθέτες οι οποίοι πρόσφεραν υπηρεσίες, ψυχαγωγία και διασκέδαση, δημιούργησαν ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον γεμάτο ένταση, δράση και αξέχαστες στιγμές". Την έκθεση επισκέφθηκαν πέραν των 30.000 επισκεπτών ενώ στο εμπορικό κομμάτι, όλοι οι εκθέτες εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την τεράστια προσέλευση τόσο ντόπιων όσο και ξένων επισκεπτών. Οι επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν τον κασοαντέρ και Πανευρωπαϊκό πρωταθλητή Red Bull, Aras Gibieza, με τα παράτολμα ακροβατικά του στη μοτοσικλέτα, ενώ τα μικρά παιδιά είχαν την ευκαιρία να παίξουν παιχνίδια εικονικής πραγματικότητας και να μάθουν κανόνες οδικής συμπεριφοράς.

Γιορτάζει τρεις μήνες λειτουργίας το καζίνο της Λεμεσού

Με δυο εκδηλώσεις, στις 25 και 26 Σεπτεμβρίου, το καζίνο της Λεμεσού, Cyprus Casinos (C2), θα γιορτάσει τους πρώτους τρεις μήνες λειτουργίας του στο νησί. Όπως αναφέρει ανακοίνωση, την ερχόμενη Τρίτη η διεύθυνση του καζίνο θα δεξιοφεί την επιχειρηματική κοινότητα της Κύπρου και άλλους αξιωματικούς, ενώ στις 26 Σεπτεμβρίου θα γιορτάσει τη λειτουργία του με τους επισκέπτες του, μέσα από μια σειρά από εκπληξίες. Υπενθυμίζεται πως το καζίνο C2 άνοιξε τις πύλες του στο κοινό στις 28 Ιουνίου 2018, και όπως σημειώνει η ανακοίνωση " σε τρεις μήνες έχει καθιερωθεί ως σημαντικός πόλος έλξης τόσο για τους ντόπιους όσο και για τουρίστες". Αυτή τη στιγμή, στο καζίνο εργοδοτούνται πέραν των 600 ατόμων.

ΑΓΟΡΕΣ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Η Ελλάδα δεν εμφανίζεται στα ραντάρ των ξένων επενδυτών

Η επιφυλακτικότητα κυριάρχησε στο roadshow του X.A. στο Λονδίνο

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η Ελλάδα βρίσκεται εκτός των ραντάρ των διεθνών επενδυτών. Αυτό έγινε σαφές στο διήμερο roadshow του Χρηματιστηρίου Αθηνών που έγινε στο Λονδίνο.

Οι 30 και πλέον εισηγήμενες που πραγματοποιήσαν περισσότερες από 620 κατ'ιδίαν συναντήσεις με 96 επενδυτικά funds και 130 αναλυτές και διαχειριστές χαρτοφυλακίων βρέθηκαν αντιμετώπιες με κλίμα έντονης επιφυλακτικότητας απέναντι στα ελληνικά περιουσιακά στοιχεία, μόλις έναν μήνα μετά την έξοδο της Ελλάδας από το πρόγραμμα.

Οι ανησυχίες των διεθνών funds απέναντι στις τράπεζες σε ό,τι αφορά τα σχέδια μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανομιγμάτων, την πορεία της κερδοφορίας τους αλλά και τη χαμηλή ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας λειτουργούν, όπως έδειξε το roadshow, αποτρεπτικά για τα ξένα χαρτοφυλάκια.

Όπως δήλωσε ο Ευκλείδης Τσακαλώτος κατά την ομιλία του στο roadshow, «το μεγαλύτερο πρόβλημα για τη χώρα είναι τα κόκκινα δάνεια». Τα στελέχη των τεσσάρων ελληνικών

Υπάρχει ανησυχία για το πώς θα ολοκληρωθούν οι στόχοι της μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανομιγμάτων.

τραπεζών που βρέθηκαν στο Λονδίνο δέχθηκαν πιεστικά ερωτήματα για αυτό το θέμα σε όλες τις ομαδικές συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν.

Οι ξένοι θεσμικοί επενδυτές, βλέποντας και την εικόνα της ελληνικής αγοράς, η οποία παραμένει εξαιρετικά ρηχά και ευάλωτη στις εξωτερικές αναταράξεις, με έντονη μεταβλητότητα, προτιμούν να απέχουν από το ελληνικό στόρι παρά να το «αγοράσουν». «Γενικά επικράτησε κλίμα κόπωσης στο roadshow σε σχέση με πέρυσι, λόγω τραπεζών, ενώ το ενδιαφέρον δεν ήταν ίδιο για όλες τις εταιρείες», σημειώνει αναλυτής που συμμετείχε στο roadshow.

Τα διεθνή funds δεν έθεσαν θέμα ανάγκης νέων κεφαλαίων για τις

τράπεζες, ενώ εμφανίστηκαν ικανοποιημένα σε ό,τι αφορά το μέγεθος της ρευστότητας, καθώς ο στόχος της πλήρους απεξάρτησής τους από τον ΕΛΑ επιτυγχάνεται.

Όπως σημειώνει στην «Κ» ο Νίκος Σακαρέλης, αναλυτής της Wealth Fund Services, περίπτωση νέας ανακεφαλοποίησης για τις ελληνικές τράπεζες στο άμεσο μέλλον δεν υπάρχει, καθώς λόγω κεφαλαιακής επάρκειας δεν συντρέχουν (η ΕΚΤ το διαβεβαίωσε με τα stress tests του Μαΐου), λόγοι ρευστότητας δεν υπάρχουν (παρά την απώλεια του waiver, ο ΕΛΑ είναι μηδενικός σε δύο τράπεζες) και η εικόνα στην αγορά ομολόγων είναι ουδέτερη το τελευταίο χρονικό διάστημα.

Η ανησυχία των επενδυτών, όπως επισημαίνει, εδράζεται κυρίως στο πώς θα ολοκληρωθούν οι στόχοι της μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανομιγμάτων. Η μη παραγωγή εσόδων (νέα δάνεια) και η ποιότητα των ιδίων κεφαλαίων (αναβαλλόμενη φορολογία) είναι γνωστές αδυναμίες των ελληνικών ιδρυμάτων και όχι κάτι νέο που προέκυψε κατά τη δημοσίευση των τριμηνίων.

Οι πρόωρες εκλογές δεν φαίνεται

να «φοβίζουν» τους ξένους επενδυτές, αφού έχει προεξοφληθεί ότι θα πραγματοποιηθούν, κατά πάσα πιθανότητα, τον Μάιο.

Μένοντας στο πολιτικό μέτωπο, όπως επισημαίνουν αναλυτές στην «Κ», αν και δεν υπάρχει το κλίμα ρήξης που σμάδεψε την Ελλάδα το πρώτο εξάμηνο του 2015, το θέμα μη εφαρμογής των ήδη συμφωνημένων μειώσεων των συντάξεων που φέρνει η ελληνική κυβέρνηση στο τραπέζι βαρύνει ακόμα περισσότερο τις διαθέσεις των επενδυτών, οι οποίοι παρακολουθούν στενά τη χώρα μας.

Το Ταμείο συνέδεσε εμμέσως πλην σαφώς τις συντάξεις με τη διάθεση των αγορών απέναντι στην Ελλάδα. Ο εκπρόσωπος του Τζέρι Ράις δήλωσε ότι η εφαρμογή της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος θα ωθήσει τη χώρα προς πιο φιλική προς την ανάπτυξη και κοινωνικά δίκαιη πολιτική και θα δημιουργήσει δημοσιονομικό χώρο για περαιτέρω περικοπή των φόρων και των κοινωνικών δαπανών, ενώ θα στείλει σαφές μήνυμα στις αγορές ότι η κυβέρνηση έχει δεσμευθεί να ακολουθήσει τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Οι εισηγήμενες αντιμετώπισαν τον σκεπτικισμό των αναλυτών και των διαχειριστών χαρτοφυλακίων για τις ελληνικές μετοχές.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Αύξηση της διάθεσης για ανάληψη κινδύνου, κέρδη για το ευρώ

Συναρξές της εβδομάδας, ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ επέβαλε επιπλέον δασμούς 10% σε κινεζικές εισαγωγές αξίας 200 δισ. δολ. και προειδοποίησε για δασμούς και σε άλλα κινεζικά προϊόντα, αξίας 267 δισ. δολ., σε περίπτωση που υπάρξουν αντίποινα από το Πεκίνο. Οι δασμοί θα τεθούν σε ισχύ από τις 24 Σεπτεμβρίου και θα αυξηθούν 25% το 2019, αν οι δύο χώρες δεν καταφέρουν να καταλήξουν σε εμπορική συμφωνία. Η επιβολή των νέων δασμών από τις ΗΠΑ δεν φαίνεται να προκάλεσε μεγάλη ανησυχία στους επενδυτές, μιας και οι δασμοί που επιβλήθηκαν ήταν 15 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότεροι από αυτούς που είχε αρχικά εξαγγείλει ο Ντόναλντ Τραμπ. Επιπρόσθετα, η θετική επίδραση της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής στην αμερικανική οικονομία αναμένεται να αντισταθμίσει τις αρνητικές επιπτώσεις από την εμπορική διαμάχη μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας, ενώ η Κίνα ενδεχομένως προσπαθήσει να μετρίσει τον αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία διαμέσου της νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής.

Ως απόρροια των ανωτέρω, οι κυριότεροι χρηματιστηριακοί δείκτες κινήθηκαν ανοδικά την εβδομάδα που διανύσαμε, ενώ η αύξηση της διάθεσης των επενδυτών για ανάληψη ρίσκου οδήγησε σε πτώση τις τιμές των κυβερνητικών ομολόγων σε ΗΠΑ και Γερμανία. Σε αυτό το περιβάλλον, η απόδοση του 10ετούς αμερικανικού ομολόγου αναρριχήθηκε σε υψηλό τεσσάρων μηνών 3,09% την Πέμπτη, προτού υποχωρήσει ελαφρώς στο 3,07% στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή, εν μέρει λόγω αύξησης των ανησυχιών για μια άτακτη αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου (Η.Β.) από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.). Οι Ευρωπαίοι ηγέτες απέρριψαν ομόφωνα το σχέδιο της κυβέρνησης Μέρκελ για τις εμπορικές σχέσεις στα μετά την έξοδο εποχή στη συνεδρίασή τους στο Σάλτμπουργκ, προειδοποιώντας ότι δεν θα συμβιβαστούν αν το Η.Β. δεν υποχωρήσει στα θέματα του εμπορίου και των συνόρων της Βόρειας Ιρλανδίας. Ανάλογη πορεία ακολούθησε και η αντίστοιχη απόδοση του γερμανικού ομολόγου, η οποία βρέθηκε σε υψηλό τριών μηνών 0,51% την Πέμπτη, πριν μειωθεί στην περιοχά του 0,46% στις αγορές της Ευρώπης την επόμενη μέρα. Όσον αφορά τα ομόλογα της περιφέρειας, οι αγορές εστιάζουν στην Ιταλία, με τα δύο κόμματα στην κυβέρνηση συνασπισμού να πιέζουν, σύμφωνα με δημοσιεύματα, τον υπουργό Οικονομίας Τζοβάνι Τρία για αύξηση των δαπανών στον προϋπολογισμό του 2019 και τον Λουίτζι ντι Μάιο του Κινήματος των 5 Αστέρων να απειλεί για πιθανή αποχώρηση από την κυβέρνηση συνεργασίας αν δεν ικανοποιηθούν οι σχετικές απαιτήσεις του κόμματός του. Ως αποτέλεσμα, η απόδοση του δεκαετούς ιταλικού ομολόγου κυμαίνεται κοντά στο 2,85% στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή, 10 μονάδες βάσης υψηλότερα από το χαμηλό της εβδομάδας που είδαμε την Τρίτη.

* Τομέας οικονομικής ανάλυσης και έρευνας διεθνών κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Μέχρι πού θες να φτάσεις;

Η επιχείρησή σου είναι μια διαδρομή γεμάτη προοπτική. Για αυτό θέλεις δίπλα σου έναν συνεργάτη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες σου με ταχύτητα και αξιοπιστία.

Με τη Cyta έχεις όλα όσα χρειάζεσαι για να πετύχεις.

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Επιχειρηματικών Πελάτων: 150
www.cyta.com.cy/business

Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά

Θετικό κλίμα επικράτησε την Τρίτη στο ΧΑΚ

Θετικό κλίμα επικράτησε την Τρίτη στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης του ΧΑΚ σημείωσε αύξηση σε ποσοστό 0,51% και έκλεισε στις 73,04 μονάδες. Άνοδο σε ποσοστό 0,55% σημείωσε ο Δείκτης FTSE/CySE 20, κλείνοντας στις 43,70 μονάδες. Ο ημερήσιος όγκος συναλλαγών διαμορφώθηκε στα 4.132.209,59 ευρώ. Σε ό,τι αφορά στους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη σημείωσαν η Κύρια

Αγορά σε ποσοστό 0,47%, η Εναλλακτική Αγορά σε ποσοστό 0,41% και οι Επενδυτικές Εταιρείες σε ποσοστό 0,84%. Αντίθετα, ο δείκτης των Ξενοδοχείων κατέγραψε πτώση σε ποσοστό 2,03%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέκλυσαν οι τίτλοι της SALAMIS TOURS με όγκο συναλλαγών 3.840.973,50 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,61 ευρώ – άνοδος 3,36%), της Logicom με 218.939 (τιμή κλεισίματος 1,43 ευρώ – κωρύς μεταβολή), της Ελληνικής Τράπεζας με 26.137,75 (τιμή κλεισίματος 0,69 ευρώ – άνοδος 0,29%), της ΑΤΛΑΝΤΙΚ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ με 15.667,20 ευρώ (τιμή κλεισίματος 1,36 ευρώ – πτώση 2,16%), και της ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ με 12.865,44 ευρώ (τιμή κλεισίματος 2,620 ευρώ – πτώση 0,76%). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 8 κινήθηκαν ανοδικά, 6 πτωτικά, ενώ μία παρέμεινε αμετάβλητη. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 65.

Ο Γενικός Δείκτης σημείωσε αύξηση σε ποσοστό 0,51% και έκλεισε στις 73,04 μονάδες.

Προς πλήρη κατάργηση των capital controls έως τις αρχές του 2019

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Σε πλήρη κατάργηση των capital controls στο τέλος του έτους με αρχές του επόμενου σχεδιάζουν να προχωρήσουν το υπουργείο Οικονομικών και η Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με πληροφορίες. Το πρώτο βήμα θα γίνει τις αρχές επόμενες ημέρες με την άρση των περιορισμών στον λεγόμενο δεύτερο πυλώνα, που αφορά την ανάληψη μετρητών στο εσωτερικό. Όπως επισημαίνεται από αρμόδιες τραπεζικές πηγές, το υφιστάμενο όριο ανάληψης των 5.000 ευρώ τον μήνα, που ισχύει σήμερα, ουσιαστικά δεν έχει νόημα, αφού για τους περισσότερους καταθέτες ξεπερνά κατά πολύ τις σχετικές ανάγκες τους. Στο εξής οι αναλήψεις θα είναι ελεύθερες. Παράλληλα, σύμφωνα με πληροφορίες, θα υπάρχει και περαιτέρω χαλά-

ρωση στα ποσά που μπορεί να μεταφέρουν στο εξωτερικό οι ταξιδιώτες, αλλά και οι εταιρείες για εξυπηρέτηση των συναλλαγών τους. Από εκεί και πέρα, αναφέρουν οι πηγές, αν όλα πάνε καλά και δεν υπάρχουν απρόσμενες αναταράξεις, για πολιτικούς ή άλλους λόγους, το σχέδιο προβλέπει πλήρη κατάργηση των ελέγχων στο τέλος του έτους με αρχές του επόμενου.

Σημειώνεται ότι ο υπουργός Οικονομικών Ευκλείδης Τσακαλώτος, σε πρόσφατη συνέντευξή του στην «Ναυτεμπορική», προανήγγειλε τη χαλάρωση στον δεύτερο πυλώνα και σημείωσε ότι στη συνέχεια θα είμαστε στην τελική φάση για την άρση των περιορισμών και στη μεταφορά κεφαλαίων στο εξωτερικό. Οι πληροφορίες τοποθετούν αυτό το βήμα στο τέλος του 2018 με αρχές του 2019, υπό την προϋπόθεση της ομαλότητας.

Όπως εξηγούν, άλλωστε, οι πηγές, η πιθανότητα αναταραχής δεν θα σηματοδοτούσε απλώς καθυστέρηση στο τελικό στάδιο απελευθέρωσης, αλλά ενδεχομένως και ανάγκη επαναφοράς αυστηρότερων ελέγχων, αφού αυτή τη στιγμή υφίσταται ήδη μεγάλος βαθμός ελευθερίας. Για παράδειγμα, αναφέρεται ότι όσοι επέστρεψαν κεφάλαια από το εξωτερικό έχουν τη δυνατότητα να τα επανεξαγάγουν. Εννοείται ότι μια τέτοια αρνητική εξέλιξη, που θα οδηγούσε σε ολική επαναφορά των capital controls, θα ήταν καταστροφική για την οικονομία. Κατά την εκτίμηση των τραπεζικών πηγών, οικονομικοί κίνδυνοι δεν διαφαίνονται αυτή τη στιγμή. Δεν μπορούν, ωστόσο, να αποκλειστούν πολιτικοί κίνδυνοι, ιδίως σε περίπτωση μιας παρατεταμένης εκλογικής περιπέτειας, με αλληπαλλίες αναμετρήσεις.

Σε κάθε περίπτωση, το επόμενο βήμα, που αναμένεται πολύ σύντομα, εκτιμάται ότι θα στείλει και ένα σήμα εμπιστοσύνης στις τράπεζες, των οποίων οι μετοχές έχουν συρροκοπήσει το τελευταίο διάστημα. Οι τραπεζικές πηγές υποστηρίζουν ότι τα προβλήματα των τραπεζών συνδέονται με τις δυσκολίες πρόσβασης του ελληνικού Δημοσίου στις αγορές και γενικότερα με την αποχή των επενδυτών από την Ελλάδα. Σε ό,τι αφορά τον μεγάλο όγκο των κόκκινων δανείων τους, οι ίδιες πηγές επισημαίνουν ότι ο νέος στόχος που θα τεθεί από τον SSM θα είναι φιλόδοξος και θα προβλέπει τον περιορισμό τους κάτω από το 20% το 2021. Μάλιστα, οι πηγές σημειώνουν ότι ήδη από το 2019 θα περιοριστούν στο 32%. Σημειώνεται ότι αυτή τη στιγμή ο δείκτης στην Ελλάδα είναι 47,7%, ενώ στην Ευρώπη κοντά στο 4%.

Υπουργείο Οικονομικών και Τράπεζα της Ελλάδος θα προχωρήσουν σε πλήρη κατάργηση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.